

Eläketuki

03.02.2021

Sisällysluettelo

1 Etuusohje	1
1.1 Asiakkaan kokonaistilanne	1
1.2 Tavoite	3
1.3 Oikeus ja edellytykset	3
1.3.1 Ikä	4
1.3.2 Suomessa asuminen	4
1.3.2.1 Karenssiaika	5
1.3.3 Oikeutettu työmarkkinatukeen 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 31.8.2018 (ETL 2a §)	5
1.3.4 Saanut työmarkkinatukea ajalla 1.9.2010 - 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 1.9.2012 – 31.8.2018 (ETL 2a §)	7
1.4 Suhde muihin etuuksiin	9
1.5 Hakeminen	11
1.5.1 Vireilletulo	11
1.5.1.1 Lähettäjän vastuu	13
1.5.1.2 Asiakirjan siirto	13
1.5.2 Kuka voi hakea etuutta?	13
1.5.2.1 Henkilö itse	13
1.5.2.2 Edunvalvoja	14
1.5.2.3 Edunvalvontavaltuutettu	15
1.5.2.4 Asiamies eli valtuutettu	15
1.5.2.5 Lähiomainen tai muu henkilö	16
1.5.2.6 Kuolinpesä	16
1.5.3 Hakuaika	16
1.5.4 Lisäselvitysten pyytäminen	17
1.5.4.1 Lisäselvitykset eläketuessa	19
1.5.5 Hakemuksen peruminen	19
1.6 Määrä	19
1.7 Määräytymisperusteet	20
1.7.1 Tulot	20
1.8 Ratkaiseminen	21
1.8.1 Käsittelypaikka	21
1.8.1.1 Eläke-etuuksien käsittelypaikka	23
1.8.1.2 Kansainvälisten eläketukien käsittelypaikka	24
1.8.2 Esteellisyydestä	24
1.8.2.1 Käsittely- ja ratkaisukielto	24
1.8.2.2 Esteellisyyden toteaminen	25
1.8.2.3 Lisäselvitykset	25
1.8.3 Päätöksen antaminen	25
1.8.3.1 Päätöksen antaminen eläke-etuuksissa	26
1.8.3.2 Eläke-etuuksien päätökset kuolemantapauksissa	26
1.8.3.3 Väliaikainen päätös	27

1.8.3.4 Päätöksensajaajat	27
1.8.3.5 Ratkaiseminen käytettävissä olevin tiedoin	29
1.8.4 Kuuleminen	29
1.8.4.1 Milloin asiakasta on kuultava?	29
1.8.4.2 Miten kuullaan?	29
1.9 Maksaminen	29
1.9.1 Maksuosoite	30
1.9.2 Maksunsaajat (nostajat)	30
1.9.2.1 Etuudensaaja	30
1.9.2.2 Edunvalvontavaltuutettu	31
1.9.2.3 Edunvalvoja	31
1.9.2.4 Kunta	32
1.9.2.4.1 Laitos- tai perhehoito (AML 14 §)	32
1.9.2.4.2 Elämäntapa, sairaus ja muut erityiset syyt	33
1.9.2.5 Kuolinpesä	35
1.9.2.6 Vangin perhe	35
1.9.3 Ulosotto	36
1.9.3.1 Tulopohja	36
1.9.3.2 Suojaisuus	37
1.9.3.3 Toimenpiteet palvelupisteessä	37
1.9.3.4 Ulosottoviranomaisen tiedonsaantioikeus	39
1.9.4 Maksaminen regressinä	39
1.9.4.1 Toimeentulotuen korvaukseksi	40
1.9.4.2 Työttömyysetuuden korvaukseksi	41
1.9.5 Viivästyskorotus	42
1.9.5.1 Viivästysaika	43
1.9.5.1.1 Kolmen kuukauden sääntö	43
1.9.5.1.2 Yhden kuukauden sääntö	44
1.9.5.1.3 Etuus ei maksussa eräpäivänä (eräpäiväkorotus)	45
1.9.5.1.4 Etuudensaajasta johtuva maksuste (estekorotus)	46
1.9.5.2 Erityistilanteet	46
1.9.5.3 Korkoprosentti	47
1.9.5.4 Ei viivästyskorotusta	47
1.9.6 Ennakonpidätyksen yleiset periaatteet	48
1.9.6.1 Ennakonpidätyksen perusteet	48
1.9.6.2 Tietojen saanti ja käyttöönotto	49
1.9.6.2.1 Suorasiirtotiedot	50
1.9.6.2.2 Tiedot maksunsaajalta	50
1.9.6.2.3 Ennakonpidätyksen tallennus	51
1.9.6.3 Toimittaminen	51
1.9.6.3.1 Eläketuki	51
1.9.6.4 Ennakonpidätyksen korjaus ja palautus	52
1.9.6.5 Takaisin maksetut etuudet	53
1.9.6.6 Regressisuoritukset	53
1.9.6.7 Vuosi-ilmoitukset	53
1.9.6.8 Kuukausivalvonta	54
1.9.7 Etuusmaksujen peruutukset pankista	54
1.9.7.1 Etuusmaksujen palauttaminen kuoleman jälkeen	55

1.10 Ilmoitusvelvollisuus	55
1.11 Päätöksen oikaisu ja poistaminen	55
1.12 Tarkistaminen	55
1.12.1 Tarkistamisajankohta	56
1.12.2 Määräaikaistarkistus	57
1.13 Keskeyttäminen	57
1.13.1 Väliaikainen keskeyttäminen	57
1.13.2 Vankilassaolo	58
1.14 Lakkauttaminen	58
1.14.1 Muutto ulkomaille	58
1.14.2 Pyynnöstä lakkauttaminen	59
1.15 Liikamaksu	60
1.15.1 Takaisinperintä	60
1.15.2 Regressimenettely	60
1.15.2.1 Estävästä ja vähentävästä etuudesta valitus vireillä	61
1.15.2.2 Kela myöntää tai korottaa takautuen estävän tai vähentävän etuuden	62
1.15.2.3 Muu laitos myöntää tai korottaa takautuen estävän tai vähentävän etuuden	63
1.16 Etuusväärinkäytös	65
1.17 Muutoksenhaku	65

1 Etuushoje

Etuushoje on toimintaohje, jota käytetään apuna etuuksien ratkaisutyössä. Ohje on ensisijaisesti tarkoitettu Kelan sisäiseen käyttöön. Ohjeen pdf-tiedosto muodostuu automaattisesti Kelan intranetissä olevan etuushojeen verkkosivuista.

Pdf-muotoisesta etuushojesta puuttuvat kaikille ohjeille sisällöltään samanlaiset ohjeet

- päätöksen oikaisu ja poistaminen
- takaisinperintä
- muutoksenhaku.

Näistä on tehty omat pdf-ohjeet.

1.1 Asiakkaan kokonaistilanne

Kun olet asiakkaan kanssa palvelutilanteessa tai aloitat eläke-etuushakemuksen käsittelyn, kartoita ensin asiakkaan kokonaistilanne. Mieti asiakkaan tilannetta laaja-alaisesti esim. ikä, perhe, tulot, terveys, asuminen Suomessa ja ulkomailla. Aloita kartoitus Oivan koostenäytöltä, josta näet etuuksien tilanteen mm. maksussa olevat etuudet, vireillä olevat etuudet ja yhteydenotot. Katso myös Asiakkaan palvelutiedot. Siellä voi olla ennakkotietoa asiakkaan asian selvittelystä ja asioinnista.

Huomio kartoitustilanteessa, tarvitsetko lisätietoja asiakkaalta ja huomioi perheen tilanne. Ole yhteydessä asiakkaaseen ensisijaisesti puhelimitse. Valmistaudu yhteydenottoon huolella, jotta asiakkaan kaikki asiat tulevat kerralla kuntoon. Asiakkaan palvelutarve voi edellyttää myös ajan varaamista esim. puhelinpalveluun. Kun varaat ajan asiakkaalle tai asiakas on itse varannut ajan, nosta tieto ajanvarauksesta Asiakkaan palvelutietoihin. Jos asiakas itse on varannut ajan, on hyvä tarkentaa ennakkosoitolla, mihin asiaan asiakas tarvitsee ajanvarausta. Ennen ajanvarauspalvelua, kartoita asiakkaan tilanne etuuksittain, missä etuuksissa palvelua tarvitaan.

Jos hakija on toimeentulotuen asiakas, tarvitsemasi liite esim. tiliote voi olla jo käytettävissä. Kun huomaat palvelutilanteessa, että asiakas tai perhe tarvitsee muita Kelan etuuksia tai palveluja, ohjaa asiakasta hakemaan tarvittavia etuuksia tai tee toimeksiantotyö toiseen etuuteen asian selvittämiseksi.

Jos Kelan etuudet ja palvelut eivät ole riittäviä ja asiakkaalla on sosiaalihuollon tarve esim. tulottomuus, taloudenhallinnan haasteita, asunnottomuus tai alentunut toimintakyky, ohjaa asiakasta ensisijaisesti itse ottamaan yhteyttä kuntaan hakemaan sosiaalihuollon palveluita.

Asiakas voi tarvita myös erityistä tukea peruspalvelun lisäksi Kelan moniammatillisena palveluna, joka edellyttää useimmiten yhteistyötä Kelan ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Etuuksia ja palveluja, joilla voi olla vaikutusta asiakkaan elämäntilanteessa

Vakuuttaminen

- Onko vakuuttamisasia selvitetty? Vakuuttamistiedot eivät vastaa asiakkaan nykytilannetta?

- Onko vakuuttamisen hakemustyö vireillä? Onko asiakas toimittanut Y77- tai Y38-liitettä?
- Aloita tarvittaessa vakuuttamisen selvittäminen.

Eläkkeet ja oleskelu muualla kuin Suomessa

- Asuuko tai onko eläkkeenhakija asunut tai työskennellyt muualla kuin Suomessa? Onko U-liite täytetty?
- Aloita tarvittaessa ulkomaan eläkkeen hakeminen prosessin mukaisesti

Työeläkkeet ja korvaukset

- Saako asiakas muualta kuin Kelasta eläkkeitä tai korvauksia? Tarkista niiden vaikutus eläke-etuuksiin.

Takuueläke

- Onko eläkkeensaajan muut eläketulot pienet? Onko takuueläkeoikeutta?
- Onko kaikki eläkkeet haettu Suomesta ja ulkomailta, joihin voi olla oikeus?

Asumisen tuet

- Mikä on asiakkaan perhe- ja elämäntilanne?
- Mihin asumisen tukeen asiakkaalla on oikeus?

Eläkettä saavan hoitotuki

- Huomaatko eläke-etuutta ratkaistaessa tai palvelutilanteessa, että asiakkaan toimintakyky on heikentynyt eikä hän suoriudu päivittäisistä toiminnoistaan? Kehota asiakasta hakemaan eläkettä saavan hoitotukea.

16 vuotta täyttäneen vammaistuki

- Onko asiakkaan toimintakyky heikentynyt?
- Ennen eläkkeen alkamista asiakkaalla voi olla oikeus vammaistukeen.

Etuuksien maksaminen

- Osaako asiakas huolehtia raha-asioistaan?
- Asiakkaan toimintakyky ja elämänhallinta on voinut muuttua siten, ettei hän kykene enää huolehtimaan raha-asioistaan. Myös Kelasta voit olla yhteydessä DVV-virastoon (Digi- ja väestötietovirasto) edunvalvonta-asian vireille ottamisesta.

Lääkkeet

- Huomaatko eläke-etuutta ratkaistaessa, että asiakkaalla voisi olla oikeus erityiskorvattaviin lääkkeisiin? Ohjaa asiakasta hakemaan lääkkeen erityiskorvattavuutta.

Sairauspäiväraha

- Onko sairauspäivärahaa haettu?

Kuntoutus

- Huomaatko eläke-etuutta ratkaistaessa, että asiakas voisi hyötyä kuntoutuksesta?

Kuntoutusraha

- Onko kuntoutusrahaa maksettu samalta ajalta, jolta ole eläkettä myöntämässä?
Huomioi silloin regressiperintä.

Työttömyyskorvaus

- Onko työkyvyttömyyseläke hylätty? Onko muutoksenhaku vireillä eläkkeestä?
- Kehota asiakasta tarvittaessa ilmoittautumaan työnhakijaksi toimeentulon turvaamiseksi.

Toimeentulotuki

- Onko asiakas tuloton tai tulot ovat pienet?
- Onko asiakkaan elämäntilanne muuttunut? Työttömyys, tulottomuus, asunnottomuus, aviero? Onko tehtävä ilmoitus sosiaalityön tarpeesta?
- Onko toimeentulohakemus vireillä? Onko maksuvaatimusta tehty eläke-etuuksiin?
- Tulisiko toimeentulotukihakemusta kiirehtiä?

Kotipalvelut ja omaishoidontuki

- Asuuko asiakas kotona ja hänellä on vaikeuksia selvitä päivittäisistä toiminnoistaan ilman ulkopuolisen tukea? Onko kunnan kotipalvelun tarvetta? Kehota asiakasta ottamaan yhteyttä asuinkunnan kotipalveluun tai tee ilmoitus kuntaan sovitulla tavalla.
- Toimiiko asiakas omaishoitajana? Kehota asiakasta tarvittaessa selvittämään kunnasta mahdollisuus omaishoidontukeen.

Jos havaitset kokonaistilanteen kartoittamisessa, että asiakkaalla on useita tai isoja ongelmia terveydessä, elämönhallinnassa tai toimeentulossa, hän voi hyötyä moniammatillisesta palvelusta. Lue lisää: Moniammatillinen palvelu

1.2 Tavoite

Eläketuen tarkoituksena on turvata toimeentulo ikääntyneille pitkäaikaistyöttömille työnhakijoille ennen heidän siirtymistään vanhuuseläkkeelle. Eläketukilaki (1531/2016) tuli voimaan 1.6.2017. Eläketuki oli alun perin tarkoitettu ennen 1.9.1956 syntyneille. Myöhemmin lakia muutettiin (1096/2018) niin, että 1.10.2019 alkaen myös ennen 1.9.1958 syntyneillä pitkäaikaistyöttömillä on mahdollisuus päästä eläketuen piiriin.

1.3 Oikeus ja edellytykset

Eläketuki voidaan myöntää joko eläketukilain 2 §:n tai 2a §:n perusteella. Työttömyysehtojen aikarajat ovat erilaiset riippuen siitä, hakeeko asiakas tukea lain alkuperäisten edellytysten vai lainmuutoksen perusteella.

Eläketuki voidaan myöntää Suomessa asuvalle henkilölle, joka

- on syntynyt 1.6.1952 – 31.8.1956 välisenä aikana ja
- on ollut oikeutettu työmarkkinatukeen 31.8.2016 ja
- on saanut ajalla 1.9.2010 – 31.8.2016 työmarkkinatukea vähintään 1250 päivää tai enimmäisajan työttömyyspäivärahaa ja lisäksi työmarkkinatukea vähintään 750 päivää. (ETL 2 §)

1.10.2019 alkaen eläketuki voidaan myöntää myös Suomessa asuvalle henkilölle, joka

- on syntynyt 1.10.1954 – 31.8.1958 välisenä aikana ja
- on ollut oikeutettu työmarkkinatukeen 31.8.2018 ja
- on saanut ajalla 1.9.2012 – 31.8.2018 työmarkkinatukea vähintään 1250 päivää tai enimmäisajan työttömyyspäivärahaa ja lisäksi työmarkkinatukea vähintään 750 päivää. (ETL 2a §)

1.3.1 Ikä

Eläketuki voidaan myöntää 1.6.1952 – 31.8.1956 (ETL 2 §) tai 1.10.1954 – 31.8.1958 (ETL 2a §) välisenä aikana syntyneelle henkilölle.

Eläketukea voidaan maksaa enintään sen kuukauden loppuun, jonka aikana henkilö täyttää 65 vuotta.

1.3.2 Suomessa asuminen

Eläketuki myönnetään vain Suomessa asuvalle henkilölle. Suomessa asuminen ratkaistaan asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain (AspSotuL 16/2019) eli niin sanotun vakuuttamislain perusteella.

Henkilöä pidetään Suomessa asuvana, jos hän vakuuttamislain 5, 6 ja 10 §:n mukaan on Suomessa vakuutettu. Henkilön katsotaan asuvan Suomessa, jos hänellä on Suomessa varsinainen asunto ja koti ja jos hän pääasiallisesti oleskelee täällä. Henkilön katsotaan oleskelevan pääasiallisesti Suomessa, jos hän jatkuvasti tosiasiallisesti oleskelee täällä vähintään puolet ajastaan.

Jos henkilö muuttaa pysyvästi ulkomaille tai lähtee tilapäisesti ulkomaille, Suomessa asuminen ja oikeus asumisperusteiseen sosiaaliturvaan pitää selvittää. Katso tarkemmin Suomesta muutosta .

Jos ulkomaille oleskelu on tilapäistä ja eläketuen maksaminen ulkomaille oleskeltaessa jatkuu, laita eläketukeen seuranta sen seuraamiseksi, palaako henkilö Suomeen tai jatkuuko ulkomaille oleskelu ja onko edelleen oikeus eläketukeen.

Kansainväliset säännökset

Jos henkilö on asunut Suomessa ja saanut työmarkkinatukea 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 31.8.2018 (ETL 2a §) ja täyttää muut eläketuen edellytykset mutta asuu etuutta hakiessaan toisessa EU-maassa, hänelle voidaan myöntää eläketuki EU-asetuksen perusteella.

Eläketuki on EU-asetuksen 883/2004 mukainen varhaiseläke-etuus, joten siihen sovelletaan asetuksen 883/2004 I osaston yleisiä säännöksiä etuuksien, tapahtumien ja tosiseikkojen rinnastamisesta (5 art.) ja asuinpaikkaa koskevien sääntöjen huomioimatta jättämistä (7 art.). Sen sijaan varhaiseläke-etuuksia koskevassa 66

artiklan mukaan muiden jäsenmaiden vakuutuskausien yhteen laskemista ei tehdä. Muissa kansainvälisissä sopimuksissa ei ole eläketukea koskevia säännöksiä.

Tapahtumien ja tosiseikkojen rinnastamisen perusteella eläketukioikeutta varten voidaan työmarkkinatuen saamista ajalla 1.9.2010 - 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 1.9.2012 – 31.8.2018 (ETL 2a §) arvioitaessa ottaa huomioon myös toisissa EU-asetuksia soveltavassa maassa maksettuja vastaavia etuuksia ja tilanteita, jotka Suomessa tapahtuneina rinnastettaisiin työmarkkinatuen saamiseen. Mikäli asiakkaat vetoavat muista EU-asetuksia soveltavista maista maksettuihin etuuksiin, ota yhteyttä KV-osaamiskeskuksen KV-ELÄKEASIAT-ryhmäpostilaatikkoon etuuksien rinnastamisen selvittämiseksi.

EU-asetuksen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion lainsäädännön taikka tämän asetuksen nojalla maksettavia rahaetuksia ei saa pienentää, muuttaa, keskeyttää, peruuttaa tai tuomita menetettäväksi sen vuoksi, että etuudensaaja asuu muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa etuuksien myöntämisestä vastuussa oleva laitos sijaitsee.

Jos eläketuen saaja muuttaa pysyvästi EU-asetusta soveltavaan maahan, eläketukea maksetaan edelleen. Eläketuen saajan olosuhteiden seuranta varten etuuteen laitetaan seuranta kahden vuoden päähän.

Jos eläketuen saaja muuttaa pysyvästi muualle kuin EU-asetusta soveltavaan maahan, eläketuki lakkaa muuttoa seuraavan kuukauden alusta. Jos henkilö kuitenkin muuttaa ulkomaille yli kuudeksi kuukaudeksi, mutta enintään vuodeksi, eläketukea maksetaan enintään vuoden ajan, vaikka henkilöä ei pidetä Suomessa asuvana.

Toiseen EU-maahan muuttavan eläketuen saajan asumista arvioidaan ensisijaisesti EU-asetusten 883/2004 ja 987/2009 perusteella. Katso lisää asumisen arvioinnista EU-tilanteissa täältä.

1.3.2.1 Karenssiaika

Eläketuessa ei ole karenssiaikaa.

1.3.3 Oikeutettu työmarkkinatukeen 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 31.8.2018 (ETL 2a §)

Eläketukioikeuteen liittyviä työmarkkinatuen päiviä sekä tiettyjä siihen rinnastettavia päiviä voi selvittää EKET-kyselytapahtumalla (kyselyhetken tilanteen mukaan).

Eläketuen saaminen edellyttää, että asiakas on ollut oikeutettu työmarkkinatukeen 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 31.8.2018 (ETL 2a §).

Asiakas rinnastetaan työmarkkinatukeen oikeutetuksi myös, jos hänellä on 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 31.8.2018 (ETL 2a §) ollut

- työttömyysetuuden omavastuu aika
  - Työmarkkinatuen omavastuu aika on 1.1.2018 lähtien viisi (5) täyttä työpäivää enintään kahdeksan peräkkäisen viikon aikana. Jos työttömyys alkaa sitä ennen, määrä on seitsemän (7) päivää. Työttömyyspäivärahan omavastuu aika on viisi (5) päivää 1.8.2018 lähtien sekä vuosina 2014-2016. Muulloin omavastuu aika on ollut seitsemän (7) päivää.

- EKET-kyselyllä näkyy vain Kelan työmarkkinatuen ja peruspäivärahan omavastuu-aika. Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan osalta eläketuen käsittelijä selvittää omavastuuajan työttömyyskassasta.

Esimerkki

Eläketuen hakija on ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi 29.8.2016. Omavastuu-aika on seitsemän päivää 29.8. – 6.9.2016. Vaikka omavastuuajalta ei makseta työmarkkinatukea, eläketuessa omavastuupäivä 31.8.2016 rinnastuu työmarkkinatuen maksupäiväksi.

- korvaukseton määräaika (ns. karenssi)
  - Tieto näkyy EKET-kyselyllä.
- työssäolovelvoite
  - Tieto ei näy EKET-kyselyllä.
  - Eläketuen käsittelijä selvittää tarvittaessa työttömyysturvan asiantuntijalta onko hakija ollut työtön työnhakija 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 31.8.2018 (ETL 2a §).
- työmarkkinatuen odotusaika
  - Tieto ei näy EKET-kyselyllä.
  - Eläketuen käsittelijä selvittää tarvittaessa työttömyysturvan asiantuntijalta onko hakija ollut työtön työnhakija 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 31.8.2018 (ETL 2a §).
- työmarkkinatuen tarveharkinta
  - Eläketuen käsittelijä selvittää tarvittaessa työttömyysturvan asiantuntijalta tarveharkinta-ajan.
- kuntouttava työtoiminta, jonka ajalta asiakas on saanut toimeentulotukea
  - Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalipalvelu, jonka tavoitteena on edistää henkilön työllistymistä, koulutukseen hakeutumista tai osallistumista TE-hallinnon työllistymistä edistäviin palveluihin.
  - Jos asiakas tuo hakemuksessaan esille olleensa kuntouttavassa työtoiminnassa, varmista asiakkaalta onko hän silloin saanut toimeentulotukea ja jos on, niin selvitä kunnan sosiaalitoimesta montako päivää ja millä ajalla on toimeentulotukea maksettu kuntouttavan työtoiminnan ajalta.
- sairauspäiväraha
  - Maksettu työttömälle työnhakijalle (TTL 3 luvun 3.1 §:n perusteella)
  - Laskettu useimmiten työttömyyspäivärahan perusteella, mutta voi olla laskettu myös työtulojen perusteella.
  - EKET-kysely huomioi vain työttömyyspäivärahan perusteella maksetut sairauspäivärahapäivät.
  - Asiakas täyttää edellytyksen, vaikka sairauspäiväraha olisi maksettu työttömyyttä edeltävän työtulon perusteella, jos hän on ollut työtön työnhakija ennen sairauspäivärahalle jäämistä.
- Kelan kuntoutusraha
  - Tieto näkyy EKET-kyselyllä.
  - Edellytyksen täyttymiseksi ei kelpaa työeläkelaitoksen maksama kuntoutusraha.
- Kelan tai työeläkelaitoksen maksama kuntoutustuki
  - Tieto näkyy EKET-kyselyllä.

Huomaa! Henkilön työskentely 1.9.2016 (ETL 2 §) tai 1.9.2018 (ETL 2 a §) alkaen ei estä eläketuen myöntämistä.

Takautuvat maksut

Asiakas voi tulla oikeutetuksi eläketukeen, jos hänelle myönnetään työmarkkinatuki tai sairauspäiväraha takautuvasti (esim. muutoksenhaun kautta) siten, että sitä maksetaan 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 31.8.2018 (ETL 2a §).

Tarkista ennen eläketuen ratkaisun antamista etteivät työmarkkinatuen tai sairauspäivärahan maksupäivät ole muuttuneet esimerkiksi liikamaksun vuoksi.

1.3.4 Saanut työmarkkinatukea ajalla 1.9.2010 - 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 1.9.2012 – 31.8.2018 (ETL 2a §)

Eläketukioikeuteen liittyviä työmarkkinatuen päiviä sekä tiettyjä siihen rinnastettavia päiviä voi selvittää EKET-kyselytapahtumalla (kyselyhetken tilanteen mukaan). Kyselytapahtumaa käytettäessä henkilötunnuksen perään kirjoitetaan 2 tai 2a sen perusteella kumman edellytyksen mukaista oikeutta kyselytapahtumalla selvitetään.

Eläketuen saaminen edellyttää myös, että asiakas on saanut ajalla 1.9.2010 – 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 1.9.2012 – 31.8.2018 (ETL 2a §)

- työmarkkinatukea vähintään 1250 päivää tai
- enimmäisajan työttömyyspäivärahaa (peruspäivärahaa tai ansiopäivärahaa) ja lisäksi työmarkkinatukea vähintään 750 päivää.

Edellä mainittuihin päiviin rinnastetaan

- työttömyysetuuden omavastuu-aika
  - EKET-kyselyllä näkyy vain Kelan työmarkkinatuen ja peruspäivärahan omavastuu-aika. Työttömyysturvan ansiopäivärahan osalta eläketuen käsittelijä selvittää omavastuuajan työttömyyskassasta.

Esimerkki

Eläketuen hakija on ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi 26.8.2016. Omavastuu-aika on seitsemän päivää 26.8. – 5.9.2016. Vaikka omavastuuajalta ei makseta työmarkkinatukea, eläketuessa työmarkkinatuen omavastuupäivät tarkastelujaksolla 1.9.2010 - 31.8.2016 rinnastuvat työmarkkinatuen maksupäiviksi. Tarkastelujaksolle sijoittuvat neljä omavastuupäivää otetaan huomioon 1250 päivän kertymää laskettaessa.

- työmarkkinatuen odotusaika
  - Tieto ei näy EKET-kyselyllä.
  - Eläketuen käsittelijä selvittää tarvittaessa työttömyysturvan asiantuntijalta sisältykö ajalle 1.9.2010 – 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 1.9.2012 – 31.8.2018 (ETL 2a §) työmarkkinatuen odotusaikapäiviä.
- työmarkkinatuen tarveharkinnan piiriin jäänyt aika
  - Eläketuen käsittelijä selvittää tarvittaessa työttömyysturvan asiantuntijalta tarveharkinta-ajan.
  - Hakijalla oltava voimassa oleva työvoimapolitiittinen lausunto ajalle, jolta päivät hyväksytään.
  - Lisäksi hakijalla on oltava voimassa oleva päätös työmarkkinatuesta ajalle, jolta päivät hyväksytään.
  - Tieto ei näy EKET-kyselyllä.
  - Myös puolison tulojen vuoksi tehty tarveharkinta rinnastuu.

- kuntouttavan työtoiminnan päivät (jos asiakas on saanut ko. päiviltä toimeentulotukea)
  - Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalipalvelu, jonka tavoitteena on edistää henkilön työllistymistä, koulutukseen hakeutumista tai osallistumista TE-hallinnon työllistymistä edistäviin palveluihin.
  - Jos asiakas tuo hakemuksessaan esille olleensa kuntouttavassa työtoiminnassa, mutta ei saanut työmarkkinatukea, varmista asiakkaalta onko hän silloin saanut toimeentulotukea ja jos on, niin selvitä kunnan sosiaalitoimesta montako päivää ja millä ajalla on toimeentulotukea maksettu kuntouttavan työtoiminnan ajalta.
  - Tieto ei näy EKET-kyselyllä.
- työttömälle maksetut sairauspäivärahopäivät
  - Maksettu työttömälle työnhakijalle (TTL 3 luvun 3.1 §:n perusteella).
  - Laskettu useimmiten työttömyyspäivärahan perusteella, mutta voi olla laskettu myös työtulojen perusteella.
  - EKET-kysely huomioi vain työttömyyspäivärahan perusteella maksetut sairauspäivärahopäivät.
  - Jos asiakkaan tiedoista ilmenee, että hän on ollut työtön työnhakija ennen sairauspäivärahan myöntämistä ja sairauspäiväraha on maksettu työttömyyttä edeltävän työtulon perusteella, lasketaan työtulon perusteella maksetut sairauspäivärahopäivät mukaan kertymään käsin.
  - Vastaava etuus EU/ETA-maasta tai Sveitsistä
    - Pyydä asiakkaalta työttömyysturvasta päätös tai todistus, josta ilmenee etuuden maksaja ja aika, jolta etuutta on maksettu.

Huomaa! Työttömyyden ei ole tarvinnut olla yhtäjaksoista, koska laskentajakso on kuuden vuoden mittainen.

Työttömyyspäivärahopäivien huomioimisesta

Työttömyyspäivärahopäivät voidaan ottaa huomioon, jos työttömyyspäivärahopäivien enimmäisaika (300, 400 tai 500 päivää) tulee täyteen tarkastelujakson 1.9.2010 – 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 1.9.2012 – 31.8.2018 (ETL 2a §) aikana. Kaikkien työttömyyspäivärahopäivien (300, 400 tai 500 päivää) ei tarvitse olla tarkastelujaksolla, mutta kertymää laskettaessa huomioon otetaan vain ne päivät, jotka on maksettu tarkastelujaksolla. Työttömyyspäivärahopäivät hyväksytään edellä mainitulla jaksolla, vaikka työttömyyspäiväraha olisi maksettu eri työssäoloehdon perusteella. Asiakkaalla tulee olla työttömyyspäivärahopäivien lisäksi riittävä määrä työmarkkinatukipäiviä tarkastelujaksolla, jotta päiviä kertyy yhteensä vähintään 1250.

Esimerkki

Asiakkaan työttömyyspäivärahan enimmäisaika (500 päivää) on täyttynyt 1.9.2010. Tämän jälkeen hänelle maksettiin työmarkkinatukea 2.9.2010 alkaen. Myöhemmin asiakas työllistyi. Työskentelyjakson jälkeen asiakas tuli uudelleen oikeutetuksi työttömyyspäivärahaan uuden työssäoloehdon täytyttyä ja on saanut työttömyyspäivärahaa 300 päivältä. Jos asiakas on saanut tarkastelujaksolla 1.9.2010 – 31.8.2016 edellä mainitun 301 työttömyyspäivärahopäivän lisäksi yhteensä vähintään 949 päivää työmarkkinatukea, voidaan asiakas katsoa eläketukeen oikeutetuksi (edellyttäen, että hän on ollut oikeutettu työmarkkinatukeen 31.8.2016).

Jos asiakkaan työttömyyspäivärahopäivien enimmäisaika on vähemmän kuin 500 päivää (300 tai 400 päivää) päivää, asiakkaalla pitää olla työmarkkinatukipäiviä niin

paljon, että työttömyyspäivärahopäiviä ja työmarkkinatukipäiviä on tarkastelujaksolla yhteensä vähintään 1250.

Esimerkki

Asiakkaan työttömyyspäivärahopäivien enimmäisaika on 300 päivää. Ne ovat kaikki maksettu tarkastelujakson aikana. Jotta asiakas olisi oikeutettu eläketukeen, hänen on saatava tarkastelujaksolla vielä vähintään 950 päivää työmarkkinatukea (yhteensä 1250 päivää).

Sovitellut työmarkkinatukipäivät

Sovitellut työmarkkinatukipäivät huomioidaan tarkastelujaksolla siten, että yksi soviteltuna asiakkaalle maksettu työmarkkinatukipäivä lasketaan yhdeksi tarkastelujaksolla huomioitavaksi työmarkkinatukipäiväksi. Jos asiakkaalle ei ole sovittelun vuoksi jäänyt maksettavaksi työmarkkinatukea, ei kyseisiä päiviä huomioida kertymässä.

Huomaa! EKET-kysely ei laske soviteltuja työmarkkinatukipäiviä oikein, joten jos asiakkaalla on soviteltuja työmarkkinatukipäiviä ajalla 1.9.2010 - 31.8.2016 (ETL 2 §) tai 1.9.2012 – 31.8.2018 (ETL 2a §), tulee kaikki työmarkkinatukipäivät laskea käsin (sekä sovitteluilta että täytenä maksetuilta jaksoilta).

Sovitellut työttömyyspäivärahopäivät

Sovitellut ansiopäivärahopäivät ja peruspäivärahopäivät huomioidaan siten kuin ne kertyvät työttömyysturvalainsäädännön mukaan (enimmäisaika). Sovitellut ansiopäivärahopäivät voidaan huomioida työttömyyskassan ilmoituksen mukaisesti ja peruspäivärahopäivät EKET-kyselyn mukaisesti.

Takautuvat maksut

Asiakas voi tulla oikeutetuksi eläketukeen, jos hänelle myönnetään työmarkkinatuki tai sairauspäiväraha takautuvasti (esim. muutoksenhaun kautta) siten, että sitä maksetaan ajalta 1.9.2010 -31.8.2016 (ETL 2 §) tai 1.9.2012 – 31.8.2018 (ETL 2a §).

Tarkista ennen eläketuen ratkaisun antamista etteivät työmarkkinatuen tai sairauspäivärahan maksupäivät ole muuttuneet esimerkiksi liikamaksun vuoksi.

1.4 Suhde muihin etuuksiin

Estävät etuudet

Eläketukeen ei ole oikeutta, jos hakija saa jotain seuraavista:

- kansaneläke (vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke)
- takuueläke
- työeläke (esimerkiksi vanhuuseläke, osittainen varhennettu vanhuuseläke, työkyvyttömyyseläke, osatyökyvyttömyyseläke, kuntoutustuki)
- luopumistuki
- vapaaehtoinen työeläke, jos se perustuu työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan tai luottamustehtävään
- sairauspäiväraha
  - lukuun ottamatta sairauspäivärahaa eläkkeellä tehdyn työn perusteella (SVL 8 luku 6 §)
- Kelan maksama kuntoutusraha

- lukuun ottamatta eläkkeensaajan kuntoutusrahaa (KKRL 4 luku 34 §)
- vastaava ulkomailta maksettava etuus

Huomaa! Myös lepäämässä oleva kansaneläke, takuueläke ja työeläke tai niitä vastaava ulkomainen etuus estää eläketuen saamisen.

Kertasuorituksena maksettu estävä etuus, esim. työeläke ei estä eläketuen maksamista.

Eläketuen saaja voi saada samanaikaisesti

- eläkkeensaajan asumistukea tai yleistä asumistukea
- lapsikorotuksen
- eläkettä saavan hoitotukea
- eläkkeensaajan kuntoutusrahaa
- sairauspäivärahaa, jota maksetaan eläkkeellä tehdyn työn perusteella

Eläkkeensaajan asumistuki

Eläketuen saaja voi saada eläkkeensaajan asumistukea. Eläketuki otetaan tulona huomioon asumistuessa.

Lue lisää eläkkeensaajan asumistuesta (Etuusohjeet > Eläkkeensaajan asumistuki).

Lapsikorotus

Eläketuen saaja voi saada lapsikorotuksen.

Lue lisää lapsikorotuksesta (Etuusohjeet > Eläkeläiset > Lapsikorotus).

Eläkettä saavan hoitotuki

Eläketuen saaja voi saada eläkettä saavan hoitotukea.

Lue lisää eläkettä saavan hoitotuesta (Etuusohjeet > Eläkettä saavan hoitotuki).

Eläkkeensaajan kuntoutusraha

Eläketuen saaja voi saada eläkkeensaajan kuntoutusrahaa. Eläketuki luetaan eläkkeensaajan kuntoutusrahan perusteeksi Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 34 §:n mukaisesti.

Lue lisää eläkkeensaajan kuntoutusrahasta (Etuusohjeet >Kuntoutus > Kuntoutusraha >Määräytymisperusteet >Eläkkeensaajan kuntoutusraha)

Sairauspäiväraha

Eläketuen saaja voi saada sairauspäivärahaa, jota maksetaan eläkkeellä tehdyn työn perusteella.

Lue lisää sairauspäivärahasta (Etuusohjeet > Sairastaminen > Sairauspäiväraha).

Eläketuen saaja ei voi saada

- vammaistukea
- työttömyysetuutta
- työeläkelakien mukaista lykkäyskorotusta samalta ajalta, jolta on saanut eläketukea

Eläketuen suhde Kelan kuntoutusrahaetuuksiin

Jos eläketukea ollaan myöntämässä henkilölle, jolle on jo myönnetty kuntoutusraha, eläketuen käsittelijä ottaa yhteyttä asiakkaaseen ja selvittää haluaako asiakas, että kuntoutusraha muutetaan tulevalta ajalta tämän suostumuksella eläkkeensaajan kuntoutusrahaksi, jolloin hänelle voidaan myöntää eläketuki. Takautuvalle ajalle, jolta kuntoutusraha on jo maksettu, ei eläketukea myönnetä.

Eläketuki voidaan myöntää vasta eläkkeensaajan kuntoutusrahan myöntämisen jälkeen.

Eläketuen käsittelijä tekee etuudelle Kuntoutusraha toimeksiantotyön Oiwaan eläkkeensaajan kuntoutusrahan myöntämiseksi. Toimeksiantotyössä kerrotaan, mistä lukien eläketuki tulisi myönnettäväksi ja mikä sen määrä on. Eläketuen hakemus - työ laitetaan odottamaan kuntoutusrahan toimeksiantotyön valmistumista. Tietojen perusteella kuntoutusrahan käsittelijä myöntää eläkkeensaajan kuntoutusrahan siitä lukien kun kuntoutusrahaa ei ole vielä maksettu. Tämän jälkeen eläketuen käsittelijä myöntää asiakkaalle eläketuen.

Eläkkeensaajan kuntoutusrahan määrä on kahdeskymmenesviidesosa henkilölle kuukausittain maksettavien eläkkeiden yhteismäärän kymmenesosasta.

Lue lisää eläkkeensaajan kuntoutusrahan määrästä (Kuntoutusraha > Määrä > Eläkkeensaajan kuntoutusrahan määrä).

1.5 Hakeminen

Eläketukea on haettava. Se voidaan myöntää aikaisintaan 1.6.2017 alkaen (jos eläketuki myönnetään ETL 2 §:n perusteella) tai 1.10.2019 alkaen (jos eläketuki myönnetään ETL 2a §:n perusteella).

Eläketukea ei voi hakea Kelan verkkoasiointipalvelussa eikä suullisesti (ks. lisää suullisesta tarkistamisesta).

Eläketukea haetaan joko lomakkeella ET 1 Hakemus – Eläketuki ennen 1.9.1956 syntyneille ([ET1](#), [ET1r](#)) tai lomakkeella ET2 Hakemus – Eläketuki ennen 1.9.1958 syntyneille ([ET2](#), [ET2r](#)).

Voit pyytää asiakkaalta hakemuksen ja liitteitä alla mainituilla kirjeillä.

- ETH01, ETH04 Eläketuen hakeminen (ETL 2 §) tai ETH03, ETH06 (ETL 2a §)
- ETH11, Tarvitsemme hakemuksen
- ETL01, Tarvitsemme lisätietoja

Katso myös eläke-etuuksien viestimallit.

1.5.1 Vireilletulo

Lue asian vireilletulosta.

Asian vireillepanotavat

Asia pannaan vireille **kirjallisesti** (myös sähköisesti) tai **Kelan suostumuksella suullisesti**. Hakemuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Kelan etuuksien hakemisesta on erityissäännöksiä, joiden perusteella niitä haetaan yleensä erikseen vahvistetuilla hakemuslomakkeilla.

Postitse tai henkilökohtaisesti toimitettuna

Kun etuutta haetaan hakemuksella, hakemuslomake on allekirjoitettava. Jos hakemusta ei ole laadittu hakemuslomakkeelle, asia rekisteröidään vireille ja hakijaa pyydetään täyttämään hakemuslomake. Jos hakemus saapuu allekirjoittamattomana esimerkiksi postitse, siihen ei tarvitse pyytää allekirjoitusta, ellei ole syytä epäillä hakemuksen alkuperäisyyttä tai eheyttä eikä esimerkiksi sitä, että hakemus olisi asiakkaan tahdon vastainen. Lue myös Asiakirjan täydentämisestä kohdat [Hakemuslomakkeen täydentäminen](#) ja [Allekirjoitus](#).

Asia tulee vireille myös puutteellisella hakemuksella. Puutteellista hakemusta ei palauteta asiakkaalle, vaan asiakasta pyydetään täydentämään sitä. Pyydä hakemuksen täydentämistä viestillä, puhelimitse tai kirjeellä. Lue myös Asiakirjan täydentäminen.

Asiakkaalla on oikeus pyynnöstä saada todistus asiakirjan vastaanottamisesta (Kuitti Kelan toimistoon jätetyistä asiakirjoistaYHT02)

Sähköisen asiointipalvelun kautta

Osassa etuuksista asiakas voi saattaa asian vireille myös sähköisellä hakemuksella käyttämällä Kelan sähköisiä asiointipalveluja.

Hänen on tällöin tunnistauduttava joko pankin verkkotunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisen henkilökortin avulla. Sähköisen asiointipalvelun kautta jätetyistä hakemuksista lähtee automaattinen vastaanottokuitaus lähettäjälle.

Asia voi tulla vireille myös viestipalvelun kautta viestillä.

Tutustu verkkoasiointiin Kelassa.

Sähköpostitse tai faksilla

Asia voi tulla vireille myös sähköpostilla tai faksilla. Vireilletulotiedoista tulee käydä ilmi mitä asia koskee sekä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Etuasioita (etuuteen liittyvät tiedot, hakemus tai hakemuksen liitteet) **ei** kuitenkaan tule Kelaan lähettää **sähköpostilla** tietoturvasyistä, koska sähköpostin lähettäjä koskevaa tietoa voidaan muokata helposti teknisesti. Henkilön sähköinen tunnistaminen ei ole käytössä Kelan sähköpostissa. Kela ei voi ohjata tai suositella asiakasta lähettämään salassa pidettäviä tietoja suojaamattomassa sähköpostissa. Tämän vuoksi Kela ei ilmoita sähköpostiyhteystietoja, johon etuasioita voidaan lähettää. Kela tarjoaa sähköisenä palveluna tietoturvallisen [Asiointipalvelun](#). Jos etuutta koskeva viesti lähetetään Kelaan sähköpostilla, Kelassa ei voida turvata sitä, että sähköposti saapuu Kelaan ja etuasiasia tulee vireille. Sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla, joten vastuu sähköpostin perille menosta jää sähköpostia lähetettäessä lähettäjälle. Katso poikkeukset.

Faksina toimitettu hakemus tulee vireille faksin saapumispäivänä. Faksatussa hakemuksessa oleva allekirjoitus on riittävä, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä ole syytä epäillä asiakirjan alkuperäisyyttä ja säilymistä muuttumattomana. Tällöin alkuperäistä hakemuslomaketta ei tarvitse toimittaa myöhemmin.

Suullisesti

Tietyissä tilanteissa asia voi tulla vireille myös asiakkaan suullisen hakemuksen tai ilmoituksen perusteella (esimerkiksi etuuden lakkautus tai päätöksen oikaisu asiakkaan eduksi). Suullisesti saadut tiedot on aina dokumentoitava Oiwan yhteydenottoon. Luo tarvittaessa toimeksiantotyö ja liitä yhteydenotto siihen.

Lue [suullisesta hakemisesta](#).

1.5.1.1 Lähettäjän vastuu

Lähettäjä vastaa asiakirjan perillemenosta oikeaan osoitteeseen oikeassa ajassa. Asiakkaalla on ensisijainen velvollisuus selvittää, minkä viranomaisen tehtäviin asiakirjan käsittely kuuluu. Asiakas vastaa myös siitä, että asiakirja tulee perille toimivaltaiseen viranomaiseen ennen määräajan päättymistä. Esimerkiksi postinkulun viivästyminen ei poista lähettäjän vastuuta. Asiakkaan on varmistettava, että kirjeessä on tarpeeksi postimerkkejä. Lue myös [asiakirjan siirrosta](#).

1.5.1.2 Asiakirjan siirto

Jos Kelaan on erehdyksessä toimitettu hakemus tai muu asiakirja, sitä ei saa jättää käsittelemättä vaan se on viipymättä siirrettävä toimivaltaiseksi katsottavalle viranomaiselle.

Lue asiakirjan siirrosta.

1.5.2 Kuka voi hakea etuutta?

Tässä ohjeessa on kerrottu yleiset säännöt siitä, kuka voi hakea etuutta missäkin tilanteessa. Tämän lisäksi on olemassa etuuskohtaisia säännöksiä, jotka voivat joko poiketa näistä yleisistä ohjeista tai täydentää niitä. Etuuksien osalta katso myös kohta Maksaminen.

1.5.2.1 Henkilö itse

---

18 vuotta täyttänyt henkilö

- hakee etuutta yleensä itse
- voi valtuuttaa toisen henkilön eli asiamiehen toimimaan puolestaan (esimerkiksi hakemaan etuutta)
- voi itse hakea etuutta, vaikka hänelle olisi määrätty edunvalvoja
  - ellei holhousviranomainen ole rajoittanut hänen toimintakelpoisuuttaan
- on täysivaltainen, ellei holhousviranomainen edunvalvojan määrätessään ole julistanut häntä vajaavaltaiseksi

- vajaavaltaiseksi julistetun puolesta etuutta hakee edunvalvoja

Lue lisää asianosaisasemasta ja puhevallan käyttämisestä, täysi-ikäiselle määrätystä edunvalvojasta, rinnakkaisesta puhevallasta, toimintakelpoisuuden rajoittamisesta ja vajaavaltaisen puhevallasta

Alle 18-vuotias

- on vajaavaltainen ja hänen puolestaan etuuksia hakee yleensä hänen edunvalvojansa
  - edunvalvojina ovat yleensä hänen **huoltajansa**
- 15 vuotta täyttänyt on vajaavaltainen
  - mutta hänellä **on oikeus myös itse hakea** etuutta
- **katso tarkemmin etuuskohtaiset menettelyt**

Jos henkilöllä itsellään ei ole oikeutta hakea etuutta ja hän on jättänyt etuushakemuksen, ota yhteyttä tämän edunvalvojaan tai huoltajaan.

Lue lisää alaikäisen puhevallan käyttämisestä

1.5.2.2 Edunvalvoja

Jos edunvalvoja on **määrätty hoitamaan päämiehen** (edunvalvonnan alainen henkilö) **taloudellisia asioita** tai taloudellisia asioita ja varallisuutta/omaisuutta

- edunvalvojalla **on oikeus** hakea etuutta päämiehen puolesta
- eikä päämiehen **toimintakelpoisuutta ole rajoitettu taloudellisten asioiden hoitamisen osalta**, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **joko päämies itse tai edunvalvoja**. Jos etuutta hakee tai hakemuksen on allekirjoittanut päämies itse, on **edunvalvojaa kuultava asiassa**.
- mutta päämiehen oikeustoimikelpoisuutta **on rajoitettu** siten, ettei hän voi hoitaa taloudellisia asioitaan, etuutta voi hakea ja hakemuksen allekirjoittaa **vain** edunvalvoja.
- ja päämies on **julistettu vajaavaltaiseksi** etuutta voi hakea **vain** edunvalvoja
- etuus **maksetaan** edunvalvojalle tai hänen määräämälleen etuudensaajan tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvojasta.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Henkilötietojen kyselyllä HEKY/Henkilötiedot/Perhetiedot.

Tieto edunvalvonnasta näkyy Oiwan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä. **Tarkista** edunvalvojan **tehtävän sisältö** holhousasioiden rekisterikyselyllä. Holhousasioiden rekisteristä näkyy

- edunvalvojan nimi ja tunniste tiedot
- tieto edunvalvonnan alkamis- tai lakkaamisajankohdasta
- tieto edunvalvojan tehtävästä ja henkilön toimintakelpoisuuden rajoittamisesta (onko rajoitettu vai ei)
- tieto siitä, mikä viranomainen on ratkaissut asian.

Kyselyä pääset käyttämään Ratkaisutyön etuuskohtaisilta sivuilta kohdasta Työvälineet (Holhousasioiden rekisteri). Tee kysely antamalla etuudensaajan henkilötunnus. Kyselyä varten tulee anoa käyttöoikeudet Tahdin Käyttövaltuuksienhallintajärjestelmästä (KVH) / Etuuskyselyt / Holhousrekisterin kyselijä.

Huomaa, että voimassa oleva edunvalvontamääräys on voitu toimittaa Kelaan myös jo muun hakemuksen yhteydessä, jolloin määräys löytyy Oiwasta asiakkaan asiakirjoista.

Lue lisää edunvalvoja täysi-ikäiselle henkilölle, edunvalvojan rinnakkainen puhevalta, toimintakelpoisuuden rajoittaminen ja edunvalvojan puhevalta, täysi-ikäisen vajaavaltaisen puhevalta ja edunvalvonnan päättyminen.

1.5.2.3 Edunvalvontavaltuutettu

Edunvalvontavaltuutettu voi hakea etuutta päämiehensä puolesta

- jos edunvalvontavaltuutus on asianmukaisesti vahvistettu ja rekisteröity ja kun edunvalvontavaltuutus kattaa taloudellisten asioiden, kuten etuusasioiden hoidon – tuki maksetaan edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalla tilille

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvontavaltuutuksesta.

- Edunvalvontavaltuutus merkitään holhousasioiden rekisteriin.
- Tiedon voimassa olevasta edunvalvontavaltuutuksesta saat henkilötietojen kyselyllä HEKY/Henkilötiedot/Perhetiedot.
- Tieto edunvalvontavaltuutuksesta näkyy Oiwan Asiakkaan palvelutiedot – näytöltä.
- **Holhousasioiden rekisteristä** rekisterikyselyllä näkyy **edunvalvontavaltuutetun nimi** ja tunniste.
- Tarkempi tieto edunvalvontavaltuutetun tehtävästä selviää edunvalvontavaltakirjasta.
- Selvitä aina myös edunvalvontavaltuutuksen sisältö
- Jos valtuutusta ei ole liitetty hakemukseen tai sitä ei ole toimitettu aiemmin Kelaan, pyydä edunvalvontavaltuutetulta kopio edunvalvontavaltakirjasta.

Lue lisää edunvalvontavaltuutuksesta ja miten menetellään kun edunvalvontavaltuutettu hoitaa taloudellisia asioita.

1.5.2.4 Asiamies eli valtuutettu

Asiamies eli valtuutettu voi hakea etuutta päämiehen puolesta. Asiamiehen on

- esitettävä valtakirja tai
- muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan valtuuttajaa

Jos asiamiehenä toimii julkinen oikeusavustaja, Suomen Asianajajaliittoon kuuluva asianajaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, hänen ei tarvitse esittää valtakirjaa Kelassa, **ellei ole syytä epäillä** valtuutuksen todenperäisyyttä.

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista pidetään julkista luetteloa (oikeudenkäyntiavustajaluettelo). Tiedon siitä, onko lakimies saanut luvan toimia oikeudenkäyntiavustajana, voi tarkistaa oikeushallinnon asiointipalvelusta (<https://asiointi.oikeus.fi/web/asiointi/oikeudenkayntiavustajaluettelo>). Asianajajan kuulumisen Asianajajaliittoon voi tarkistaa Asianajajaliiton sivuilta etsi asianajaja –haulla (https://www.asianajajaliitto.fi/etsi_asianajaja).

Valtuuttajan on kuitenkin **asioitava henkilökohtaisesti**, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi.

Lue lisää asiamiehen valtuutukseen perustuvasta oikeudesta toimia päämiehen puolesta ja asiamiehestä ilman valtakirjaa.

1.5.2.5 Lähiomainen tai muu henkilö

Lähiomainen tai muu henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii henkilöstä **voi hakea etuutta toisen puolesta**

- jos henkilö **ei** sairauden, vanhuuden tai muun sellaisen syyn takia **itse pysty** hakemaan etuutta (tai muutoin huolehtimaan eduistaan ja oikeuksistaan) **eikä** hänellä ole **edunvalvojaa**. Tämä edellyttää myös sitä, että Kela **hyväksyy** lähiomaisen tai muun henkilön toimimaan toisen puolesta ja että **etuuslaissa on tästä asiasta säännös**
- kansaneläkelain etuudet (KEL 568/2007 54 § 2 mom.)
- vammaisetuudet (570/2007 15 § 2 mom.)
- kuntoutusetuudet ja kuntoutusrahaetuudet (566/2005 5 luku 42 §)
- eläkkeensaajan asumistuki (EAL 571/2007 3 luku 20 § 2 mom.)
- sairausvakuutuslain mukaiset etuudet (SVL 1224/2004 15 luku 2 § 3 mom.) ja
- vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelua koskevat asiat (133/2010 13 § 2 mom.)

Tällaisen henkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa, vaan hänen esiintymisensä perustuu Kelan hyväksyntään.

Lue lisää miten lähiomainen tai muu päämiehestä huolehtinut henkilö voi käyttää puhevaltaa ja miten hyväksyminen kirjataan.

1.5.2.6 Kuolinpesä

Kuolinpesä ei voi hakea eläketukea. Eläketuki on henkilökohtainen etuus, jota ei voi henkilön puolesta hakea hänen kuolemansa jälkeen.

Lue myös eläkkeen maksamisesta kuolinpesälle.

1.5.3 Hakuaika

Eläketuki myönnetään aikaisintaan 1.6.2017 (ETL 2 §) tai 1.10.2019 (ETL 2a §) lukien ja se voidaan myöntää enintään kuusi kalenterikuukautta takautuen.

Hakemiskuukautta ei oteta huomioon takautuvaa hakuaikaa laskettaessa.

Esimerkki

Eläketukea on haettu 2 §:n mukaisesti 30.9.2019. Tuki voidaan myöntää takautuen 1.3.2019 alkaen.

Esimerkki

Eläketukea on haettu 2a §:n mukaan 15.2.2020. Tuki voidaan myöntää takautuen 1.10.2019 alkaen.

Erityisestä syystä eläketuki voidaan myöntää pidemmältäkin ajalta takautuen. Erityisenä syynä ei pidetä esimerkiksi hakijan tietämättömyyttä eikä edunvalvojan tai muun hakemiseen oikeutetun henkilön laiminlyöntiä etuuden valvonnassa.

1.5.4 Lisäselvitysten pyytäminen

Lue asian selvittämisestä ja lisäselvitysten pyytämisestä.

Jos asiakkaan toimittama hakemus on puutteellinen, pyydä asiakasta täydentämään hakemuslomakkeella ilmoitettuja tietoja tai toimittamaan hakemuslomakkeen liitteenä tarvittavia asiakirjoja. Selvitä ennen lisäselvitysten pyytämistä, onko tieto jo Kelassa ja voiko sitä käyttää (esimerkiksi asiakkaan aiempien hakemusten tai toisen etuuden hakemisen yhteydessä toimitetut tiedot, asiakkaan perheenjäsenten tiedot). Jos tieto on jo Kelassa käytävissä, älä pyydä selvityksiä uudelleen. Tärkeää on, että pyydät kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat lisäselvitykset mahdollisuuksien mukaan kerralla.

Huomaa, että eri etuuslaeissa on määritelty, milloin Kela saa pyytää lisäselvityksiä suoraan ulkopuoliselta taholta. Lue lisää tietojen saamisesta muilta tahoilta.

Viestipalvelulla, soittamalla tai kirjallisesti

- Lisäselvitysten pyytämisen priorisointijärjestys on etuuskäsittelyssä
  - Viestipalvelu tai puhelin
  - Asiakaskirje (jos viestipalvelu tai puhelin eivät ole mahdollisia tai eivät sovellu asiakkaan tilanteeseen)
- Lisäselvitykset pyydetään ensisijaisesti viestipalvelulla tai puhelimella sen mukaan, kumpi näistä on tarkoituksenmukaisempi, ja saattaa asian paremmin päätökseen.
- Jos asiakasta ei tavoiteta viestillä tai soittamalla, asiakkaalle lähetetään asiakaskirje.
- Ilmoita asiakkaalle määräaika, mihin mennessä hänen tulee toimittaa pyydetty lisäselvitys. Kerro samalla, että asia voidaan määräajan kuluttua ratkaista, vaikka hän ei toimittaisi pyydettyä lisäselvitystä.
- Kirjaa suullisen lisäselvityspyynnön yhteydessä Oiwan yhteydenottoon, mitä lisäselvityksiä olet pyytänyt asiakkaalta ja mihin mennessä hänen tulee toimittaa ne.
- Jos asiakkaalla on jo vireillä työ Oiwassa, liitä yhteydenotto työhön, ja aseta sille tarvittaessa uusi odottamisaika.
- Ohjaa asiakas toimittamaan tarvittavat liitteet ensisijaisesti kela.fi/asiointi Liitteet ja viestit -palvelun kautta tai kerro asiakkaalle vastausosoite, johon liitteet voi lähettää. Osoitteet löydät esim. [Kela.fi](https://kela.fi):stä kohdasta [Henkilöasiakkaat - Postiosoitteet](#). Käytössä on asiakkaan asuinpaikan mukaiset postilokero-osoitteet.

Viestipalvelua käytetään etuuskäsittelyssä silloin, kun asiakas on hyväksynyt viestipalvelun käytön verkossa. Sitä kannattaa käyttää erityisesti sellaisissa tilanteissa, joissa ei ole tarvetta asiakkaan kokonaisvaltaiseen elämäntilanteen tai palvelutarpeen kartoittamiseen.

Jos asiakkaalle soimitaan, ja hän ei vastaa puheluun, hänelle lähetetään tekstiviesti tietokoneelta 0100100-palvelusta (**Sinetin etusivu**)

- Kelassa on käytössä yhteiset tekstiviestimallit erilaisia tilanteita ja tarpeita varten. Etuuskien omat viestimallit löytyvät Etuuskien ohje –sivuilta Työvälineet otsikon alta.
- Muokkaa käyttämäsi mallia tarvittaessa asiakkaalle annetun puhelinumeron osalta.
- Kopioi tekstiviesti ennen sen lähettämistä ja kirjaa se Oiwan yhteydenottoon

Lisäselvitykset on hyvä pyytää asiakaskirjeellä silloin, jos tämä on tarkoituksenmukaista asiakkaan tilanne, selvitysten määrä tai laatu huomioon ottaen. Vaativissa

etuusasioissa voi olla kuitenkin järkevää tavoitella asiakasta esim. puhelimitse parikin vuorokautta ennen asiakaskirjeen lähettämistä.

Asiakas voi toimittaa lisäselvityksen joko viestipalvelun liitteenä, suullisesti tai kirjallisesti. Asiakas voi esimerkiksi puhelimitse täydentää hakemuslomakkeella ilmoittamatta jääneitä tietoja. Hakemuksen liitteenä toimitettavat ulkopuolisen tahon antamat selvitykset, kuten palkkatodistus tai vuokrasopimus, on kuitenkin toimitettava viestin liitteenä tai kirjallisesti. Etuuskohtaisesti on määritelty, mitkä tiedot asiakkaan tulee aina toimittaa kirjallisesti.

Sähköposti ei ole tietoturvasyistä Kelassa virallinen asiointikanava. Jos asiakas kuitenkin toimittaa lisäselvityksen tai liitteitä sähköpostilla, ne hyväksytään. Lue lisää lisäselvitysten toimittamisesta sähköisesti ja liitetiedostojen vastaanottamisesta muistitikulla, CD:llä tai kännykällä.

Hakemuslomakkeen täydentäminen

- Jos asiakkaan toimittama hakemuslomake on **puutteellisesti täytetty**, älä palauta alkuperäistä hakemusta asiakkaalle täydennettäväksi, vaan pyydä häntä muutoin selvittämään hakemuslomakkeesta puuttuvia tietoja, ensisijaisesti viestipalvelun avulla.
- Kirjaa asiakkaan asiaan liittyvä täydennys tai muu tieto Oiwaan (ei-skannattavissa etuuksissa hakemuslomakkeelle tai erilliselle paperille). Jos kirjaat hakemuslomakkeelle asiakkaan ilmoittamia tietoja, erottele kirjaamasi tiedot asiakkaan omakätisistä merkinnöistä (esim. puumerkilläsi).
- Jos hakemuslomakkeesta puuttuu allekirjoitus, lue lisää allekirjoituksesta.

Lue lisää hakemuslomakkeen täydentämisestä ja asiakirjan täydentämisestä.

Määräaika lisäselvitysten toimittamiselle

Lue määräajasta lisäselvityksen toimittamiselle.

- Ilmoita lisäselvityspyynnön yhteydessä asiakkaalle määräaika, mihin mennessä pyydyt lisäselvitykset tulee toimittaa. Määräaika lisäselvitysten toimittamiselle on yleensä kaksi viikkoa, mutta se voi olla pidempikin, jos selvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Ulkomaille lähetettävään lisäselvityspyyntöön on syytä antaa pidempi määräaika. Määräaika voi olla toisaalta lyhyempikin kuin kaksi viikkoa, jos asiakas kertoo pystyvänsä toimittamaan selvityksen jo aiemmin.
- Älä pyydä samaa kerran jo pyydettyä lisäselvitystä uudelleen. Jos asiakas on kirjallisesti hakemuslomakkeessa tai muutoin ilmoittanut toimittavansa lisäselvityksiä tiettyyn määräpäivään mennessä, älä pyydä asiakasta toimittamaan näitä lisäselvityksiä.
- Jos asiakas ei toimita lisäselvityksiä määräajassa, asia voidaan määräajan kuluttua käsitellä käytettävissä olevien tietojen perusteella.
- Erityisesti ennen hylkäävän päätöksen antamista on hyvä tarkistaa, onko yhteydenotoissa, kommentteissa tai asiakaskirjeissä mainintaa asiakkaan kanssa sovitusta tai hänelle annetusta poikkeavasta määräajasta.
- Määräaika voidaan asiakkaan pyynnöstä pidentää, jos asiakas ei pysty toimittamaan lisäselvityksiä alkuperäiseen määräaikaan mennessä. Jos asiakas pyytää lisää aikaa, sovi hänen kanssaan uusi määräaika, kirjaa se Oiwan yhteydenottoon, liitä tämä odottavaan työhön ja aseta työlle tarvittaessa uusi odottamisaika. Voit antaa lisää aikaa yleensä vain kerran. Tarvittaessa määräaika

voidaan tämänkin jälkeen pidentää, jos selvityksen viipyminen johtuu asiakkaasta riippumattomista syistä.

- Vaikka selvitys olisi saapunut määräajan kuluttua umpeen, se otetaan huomioon päätöksenteossa. Jos päätös on jo tehty, se voidaan tarvittaessa oikaista.

1.5.4.1 Lisäselvitykset eläketuessa

Tutustu ohjeeseen [Lisäselvitysten pyytäminen](#).

Voit ratkaisuvaiheessa pyytää lisäselvityksiä hakijalta joko suullisesti tai kirjallisesti. Jos pyydät lisäselvitykset kirjallisesti, voit käyttää eläketuen lisäselvityspyyntökirjeitä

- ETL01 Eläketuki: tarvitsemme lisätietoja
- ETH11 Eläketuki: tarvitsemme hakemuksen

Voit pyytää lisäselvitykset myös viestillä, jos asiakas on antanut suostumuksensa viestipalvelun käyttöön Ks. viestimallit.

1.5.5 Hakemuksen peruminen

Eläketuen hakija voi perua hakemuksensa, jos päätöstä ei ole vielä annettu. Peruminen tulee yleensä tehdä kirjallisesti. Selvissä tapauksissa peruminen voidaan tehdä myös suullisesti. Kirjaa tällöin yhteydenotto Oiwaan ja tee Toimeksianto-työ.

Poista järjestelmästä hakemuksen vireilläolotieto.

Lähetä hakijalle kirje, jossa kerrot, että hakemus on hänen pyynnöstään peruutettu. Voit käyttää kirjepohjaa YHI39.

Jos etuudensaajalla on edunvalvoja tai voimassa on edunvalvontavaltuutus, hakija ei voi perua hakemusta ilman laillisen edustajansa suostumusta.

Lue lisää pyynnöstä lakkauttamisesta, kun eläketukipäätös on jo annettu. Ratkaisutyö > Etuusohje > Eläketuki > Lakkauttaminen > Pyyntöstä lakkauttaminen.

Voit myös ilmoittaa pyynnöstä perumisesta myös viestillä, jos asiakas on antanut viestin käytölle luvan. Ks. viestimalli.

1.6 Määrä

Eläketuen määrä on 837,59 euroa kuukaudessa vuonna 2021. Se on täyden takuueläkkeen suuruinen.

Takuueläkkeeseen tehtävät indeksitarkistukset ja mahdolliset tasokorotukset koskevat myös eläketukea.

Eläketukea ei makseta, jos sen määrä on pienempi kuin 6,77 euroa kuukaudessa vuonna 2021.

1.7 Määräytymisperusteet

Eläketuen määrästä vähennetään tietyt eläketuensaajan saamat eläkkeet ja korvaukset, joita hänelle maksetaan Suomesta ja ulkomailta.

1.7.1 Tulot

Eläketuessa otetaan eläketuen määrää vähentävänä tulona huomioon tietyt laissa erikseen mainitut eläkkeet ja korvaukset. Muut tulot eivät vaikuta eläketuen määrään. Vuositulot otetaan huomioon bruttomääräisenä.

Ratkaise eläketuki vasta sen jälkeen, kun kaikista muualta haetuista eläkkeistä ja korvauksista on saatu tiedot tai niiden määrä on muulla tavalla selvitetty.

Eläketuesta vähennettävät eläkkeet ja korvaukset

Täysimääräisen eläketuen määrästä vähennetään asiakkaan jatkuvasti tai vuosittain toistuvasti saamat tietyt eläkkeet ja korvaukset.

Eläketulo on jatkuva, jos se kestää vähintään kuusi kuukautta. Eläketulo on toistuva, jos eläkkeen maksaminen toistuu vuosittain, vaikkakin lyhyemmän ajan kuin kuusi kuukautta kerrallaan. Kertasuorituksena maksettuja eläkkeitä ei oteta huomioon.

Eläketuen määrästä vähennettävät eläkkeet ja korvaukset:

Tapaturmaeläkkeet

- Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen (esim. työtapaturma- ja ammattitaitilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitaitilain, sotilastapaturmalain, tapaturmavakuutuslain tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain) perusteella maksettavat
  - tapaturmaeläke ja kuntoutuksen ajalta maksettava tapaturmaeläke
  - elinkorko
  - perhe-eläke
  - huoltoeläke ja
  - kuntoutusraha sen jälkeen, kun vahingon sattumisesta on kulunut vuosi.
- Myös lakisääteiseen, vapaaehtoiseen tapaturmavakuutukseen perustuva tapaturmaeläke/elinkorko, perhe-eläke/huoltoeläke ja kuntoutusraha (jota maksetaan, kun vahingosta on kulunut vuosi) otetaan vähentävänä huomioon.

Liikennevahinkokorvaukset

- Liikennevakuutusta koskevan lainsäädännön perusteella maksettavat
  - työkyvyttömyyseläke ja kuntoutuksen ajalta maksettava työkyvyttömyyseläke
  - perhe-eläke ja
  - ansionmenetyksen korvaus, myös kuntoutusajalta, sen jälkeen, kun liikennevahingon sattumisesta on kulunut vuosi.

Sotilasvammakorvaukset

- Sotilasvammalain mukainen elinkorko ja huoltoeläke.

Potilasvahinkolain ja rikosvahinkolain mukaiset perhe-eläkkeet

- Potilasvahinkolain mukainen perhe-eläke
- Rikosvahinkolain mukainen perhe-eläke

Kelan ja Työeläkelaitoksen maksamat perhe-eläkkeet

- Kelan perhe-eläke
- Työeläkelaitoksen perhe-eläke

Vapaaehtoiset perhe-eläkkeet

- Vapaaehtoinen perhe-eläke, jos se perustuu työ- tai virkasuhteeseen, yrittäjätoimintaan tai luottamustehtävään.

Ulkomailta maksettavat eläkkeet ja korvaukset

- Kaikki vastaavat eläkkeet ja korvaukset kuin Suomesta maksettuina

Yksilölliseen eläkevakuutukseen perustuvaa eläkettä ei vähennetä eläketuesta, kun vakuutusnottaja on ollut yksityishenkilö, yksityinen liikkeen- tai ammatinharjoittaja tai maatalousyrittäjä.

Avio- tai avoliitolla taikka työnteolla ei ole vaikutusta eläketuen määrään.

1.8 Ratkaiseminen

Eläketukihakemus tulee käsitellä ilman aiheetonta viivytystä ja siitä on annettava kirjallinen päätös. Hakemus käsitellään ja ratkaistaan pääsääntöisesti siinä vakuutuspiirissä, jossa etuudenhakijan kotikunta sijaitsee. KV-keskuksessa ratkaistaan ne hakemukset, joihin liittyy jokin kansainvälinen kytkös. Lue lisää eläke-etuuksien käsittelypaikka ja [KV-eläketukien käsittelypaikka](#).

Eläketuen tekninen ratkaiseminen ja päätöksenanto tapahtuvat EQ-järjestelmässä.

1.8.1 Käsittelypaikka

- [Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat](#)
- [Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat](#)
- [Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat](#)

Käsittelypaikalla tarkoitetaan tässä ohjeessa etuusasian valmistelu- ja ratkaisupaikkaa.

Etuusasian valmistelu ja ratkaiseminen tapahtuvat pääsääntöisesti asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä. Hakemus voidaan valmistella ja ratkaista myös muussa kuin kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä siten, kun siitä on erikseen sovittu. Esimerkiksi tiettyjen etuuksien tai asiakasryhmien valmistelu- ja ratkaisutoiminta on keskitetty Kelassa. Lue tarkemmin poikkeavista käsittelypaikoista kyseisen etuuden ohjeista.

Kotikunnan mukaan määräytyvä vakuutuspiiri

Kelan etuusjärjestelmien toiminta pohjautuu henkilön toimistotietoon. Toimisto määräytyy yleensä henkilön väestötietojärjestelmän (VTJ) vakituisen asuinkunnan ja

postinumeron mukaan. Jos henkilölle rekisteröidään Kelassa poikkeava toimisto, myös vakuutuspiiri voi muuttua.

Toimisto ja vakuutuspiiri näkyvät henkilön Henkilön tietojen kyselyllä (HEKY) (Henkilön tietojen kysely HEKY > Henkilön yleistiedot > Kunta- ja toimistotiedot).

Vakuutuspiirin vaihtuminen

Jos henkilö muuttaa toiseen vakuutuspiiriin, vastuuyksikkötiedot muodostuvat etuusjärjestelmiin yleensä ohjelmallisesti. Tarvittaessa tulee kuitenkin tehdä henkilötietomuutokset HEMU-aloitusvalikon kautta. Lue lisää henkilön yleistietojen muutoksista.

Vakuutuspiirin tulee siirtää asiakasta koskevat vireillä olevat asiat uuteen vakuutuspiiriin käsiteltäviksi.

Muutolla toiseen vakuutuspiiriin voi olla vaikutusta myös maksussa oleviin Kelan etuuksiin. Esimerkiksi jos henkilö saa asumistukea, tulee hänelle muuton vuoksi lähettää tarkistushakemus.

Vakuutuspiirit voivat keskenään sopia asian käsittelyn siirrosta, jos henkilö esittää, että tietty häntä koskeva etuusasia käsiteltäisiin jossakin muussa toimipaikassa tai vakuutuspiirissä kuin siinä, jossa hänen asiansa normaalin työnkulun mukaan käsiteltäisiin. Lue lisää vakuutuspiirin vaihtamisesta kohdasta Kunta- ja toimistotiedot.

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat

Turvakieltoasiakkaiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää turvakieltoasiakkaiden ratkaisutyön keskittämisestä kohdasta Turvakielto.

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat

Vankilassa olevien henkilöiden etuusasiat valmistellaan ja ratkaistaan keskitetysti. Lue lisää vankila-asioiden ratkaisutyön keskittämisestä ohjeesta Vankilassaolo ja Kelan etuudet sekä prosessikuvauksesta Vankilailmoitusten käsittely.

Muutoksenhaku-, takaisinperintä- ja väärinkäytösasiat

Muutoksenhakuasia

Muutoksenhakuasian käsittelee se yksikkö, johon Oiwa työn ohjaa. Lue myös erityismenettelyistä muutoksenhakuasian käsittelyssä.

Takaisinperintä

Kotivakuutuspiiri, etuuden vastuuyksikkö tai muu erikseen sovittu vakuutuspiiri ratkaisee liikaa maksetun etuuden takaisinperinnän, antaa siitä päätöksen ja vastaa päätöksestä sen lainvoimaiseksi tuloon saakka. Lue lisää takaisinperintäpäätöksen antopaikasta.

Kotivakuutuspiiri ja etuuden vastuuyksikkö vastaavat myös perintätoimenpiteistä Perintäkeskuksen vastuulle siirtymiseen saakka.

Kelan perintäkeskuksessa hoidetaan eräänntyneiden saatavien perintä keskitetysti. Saatava katsotaan eräänntyneeksi, kun sen takaisinperinnästä annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi eikä asiakas ole maksanut saatavaa sovitulla tavalla. Perintäkeskus hoitaa perintätoimenpiteet sellaisten etuuksien osalta, joiden takaisinmaksua seurataan ohjelmallisesti YHTE- takaisinperintäjärjestelmässä.

Etuuden vastuuyksikkö huolehtii pääsääntöisesti RAKE- järjestelmän perinnöistä.

Perintäkeskus

Perintäkeskuksessa hoidetaan elatusapuvelan, etuuksien perinnän ja takausvastuusaatavien perintä. Perintäkeskuksessa hoidetaan myös muita täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä kuten velkajärjestelyt ja -sovinnot, kuolinpesältä ja sen osakkailta perimiset sekä täytäntöönpanon lopettamista ja jatkamista koskevat päätökset (ns. toivottomat perinnät). Perintäkeskus hoitaa sekä Suomessa että ulkomailla asuviin velallisiin kohdistuvat perintätoimet.

Lue lisää saatavien perinnästä.

Väärinkäytösepäily

Useimmiten epäily väärinkäytöksestä syntyy liikamaksun havaitsemisen yhteydessä. Kelan maksamaan etuuteen kohdistuvan väärinkäytösepäilyn selvittäminen aloitetaan Kelan vakuutuspiirissä. Myös työpaikkakassa selvittää myöntämässään etuudessa esiin tulleen väärinkäytösepäilyn, kuten myös Perintäkeskus myöntämässään maksuvapautuksessa. Useamman vakuutuspiirin alueella tehdyksi epäillyn väärinkäytöksen selvittämisestä neuvotellaan asianomaisten vakuutuspiirien kesken. Yhteisten palvelujen Lakipalveluryhmän asiantuntija päättää tutkintapyyntön tekemisestä tai päättää siitä, että tutkintapyyntöä ei kyseessä olevassa tapauksessa tehdä.

Lue lisää:

Väärinkäytösepäilyn tunnistaminen

Väärinkäytökset

Etuuksien väärinkäytösten tunnusmerkkejä

1.8.1.1 Eläke-etuuksien käsittelypaikka

Eläke-etuuksien valmistelu ja ratkaiseminen tehdään pääsääntöisesti asiakkaan kotikunnan mukaan määräytyvässä vakuutuspiirissä.

Eläke-etuuksien keskittämiset

Eteläinen vakuutuspiiri

- perhe-eläkkeet
- kansaneläke, takueläke, ylimääräinen rintamalisä, lapsikorotus, eläkkeensaajan asumistuki, perhe-eläke ja eläketuki, kun eläke-etuuden liikamaksu peritään regressisäännöksen perusteella muun laitoksen maksamasta eläkkeestä tai korvauksesta (KEL 72 §, TKL 21 §, EAL 30 § ja ET 13 §)
- Työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisukeskuksessa (TK-ratkaisukeskus) työkyvyttömyyseläkeasioissa työkyvyn arviointi ja 1.9.2017 alkaen koko työkyvyttömyyseläkeprosessi.
- kansainväliset eläkeasiat Kansainvälisten asioiden yksikössä (KV-yksikkö)
- vankilailmoitukset

1.8.1.2 Kansainvälisten eläketukien käsittelypaikka

Kun eläketuessa on kansainvälinen ulottuvuus, käsitellään hakemus keskitetysti Kansainvälisten asioiden keskuksessa (KV-keskus).

UUDET HAKEMUKSET

KV-keskus käsittelee tapaukset, joissa hakija asuu pysyvästi ulkomailla. (Tilapäisesti ulkomailla oleskelevien hakemuksia ei siirretä KV-keskukseen.)

- KV-keskus käsittelee tapaukset, joissa tulee ottaa kantaa, otetaanko jokin ulkomainen etuus tulona huomioon tai estääkö ulkomainen etuus eläketuen myöntämisen.
- KV-keskus käsittelee tapaukset, joissa tulee ottaa kantaa, täytyisikö työttömyyskaudet EU-/Eta-maiden vastaavilla kausilla.

Jos ulkomailla asuva henkilö on jättänyt kansallisen eläkehakemuksen ja se on ohjautunut OIWAssa vakuutuspiiriin tai etuuden keskittämisyksikköön, siirrä OIWA-työ KV-keskukseen tarkenteella kv-siirto.

TARKISTUSHAKEMUKSET

KV-keskus käsittelee tapaukset, joissa eläketuen saaja muuttaa pysyvästi ulkomaille. (Tilapäisesti ulkomailla oleskelevien hakemuksia ei siirretä KV-keskukseen.) KV-keskus käsittelee tapaukset, joissa eläketuen saajalle myönnetään ulkomailta etuus ja tulee ottaa kantaa, siihen, otetaanko se tulona huomioon vai estääkö se eläketuen maksamisen kokonaan.

Hakemus vakuutuspiirissä/ keskittämisyksikössä	KV-keskuksen työjono, Suomessa asuvan eläketukihakemus	KV-keskuksen työjono, Ulkomailla asuvan eläketukihakemus
Eläketuki	KE Suomessa asuva 99600	KE Ulkomailla asuva 99600

Ohjaa työt OIWAssa vakuutuspiiriin tai muun yksikön työjonosta KV-keskuksen kansaneläke-työjonoon. Merkitse työn tarkenteeksi kv-siirto.

1.8.2 Esteellisyydestä

Hallintolaissa säädettyjä virkamiesten esteellisyyssperusteita sovelletaan Kelan toimihenkilöihin.

Lue lisää esteellisyydestä sekä käsittely- ja läsnäolokiellosta.

1.8.2.1 Käsittely- ja ratkaisukielto

Jos olet esteellinen, **et saa käsitellä tai ratkaista asiaa etkä olla läsnä asiaa käsiteltäessä**, jottei läsnäolosi vaikuta asian käsittelyyn.

Lue lisää esteellisyydestä.

1.8.2.2 Esteellisyden toteaminen

Sinun on ensisijaisesti **itse** havaittava ja todettava oma esteellisytesi.

Jos **asiakas** esittää **väitteen** asiaa käsittelevän toimihenkilön esteellisyydestä, väitteeseen on viipymättä otettava kanta ja esteellisyysasia ratkaistava.

Lue lisää esteellisyyden ratkaisemisesta.

1.8.2.3 Lisäselvitykset

Tutustu ohjeeseen [Lisäselvitysten pyytäminen](#).

Voit ratkaisuvaiheessa pyytää lisäselvityksiä hakijalta joko suullisesti tai kirjallisesti. Jos pyydät lisäselvitykset kirjallisesti, voit käyttää eläketuen lisäselvityspyyntökirjeitä

- ETL01 Eläketuki: tarvitsemme lisätietoja
- ETH11 Eläketuki: tarvitsemme hakemuksen

Voit pyytää lisäselvitykset myös viestillä, jos asiakas on antanut suostumuksensa viestipalvelun käyttöön (Ks. viestimalli).

1.8.3 Päätöksen antaminen

Etuuspäätökset ovat **hallintopäätöksiä**. Hallintopäätöksellä tarkoitetaan viranomaisen hallintoasiassa tekemää ratkaisua, jolla on asian käsittelyn päättävä vaikutus.

Hakijalle tulee yleensä antaa kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, lakkauttamisesta, tarkistamisesta, oikaisemisesta ja takaisinperinnästä. Kun päätös on kirjallinen, asiakas saa tietoonsa päätöksen perustelut ja hän voi harkintansa mukaan valittaa päätöksestä.

Lue etuuskohtaisista ohjeista, kuinka päätöksen antamisessa menetellään etuudensaajan, lapsen tai edunvalvojan kuolemantapauksessa. Lue myös hallintolain soveltamisen ohjeista edunvalvonnan päättymisestä etuudensaajan tai edunvalvojan kuoleman johdosta. Silloin, kun annat päätöstä etuudensaajan tai lapsen kuoleman vuoksi, lisää päätökseen sopivaan kohtaan pahoittelu, esim. *Osanottomme menetyksenne johdosta*. Mikäli asiaa on jo aiemmin pahoiteltu Kelan taholta kirjallisesti, ei osanottoa ole enää syytä uudelleen ilmaista päätöksessä tai kirjeessä.

Silloin, kun on kyse indeksitarkistuksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta, päätös annetaan vain pyynnöstä.

Lainmuutoksen yhteydessä voidaan säätää erikseen siitä, annetaanko lainmuutoksesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta päätös. Kun etuus tarkistetaan viran puolesta lainmuutoksen vuoksi, ei tarkistuksesta aina anneta päätöstä muutoin kuin etuudensaajan pyynnöstä.

Etuuspäätös annetaan pääsääntöisesti lopullisena ja siihen voi hakea muutosta siten, kuin etuuslainsäädännössä on säädetty. Tietyissä tilanteissa päätös tulee kuitenkin antaa väliaikaisena. Päätöksen antamisesta väliaikaisena kerrotaan etuuskohtaisissa ohjeissa, muutoksenhaku-ohjeessa ja päätöksen oikaisu ja poistaminen -ohjeessa.

Etuuspäätökset annetaan maksutta.

Päätökset annetaan suomeksi tai ruotsiksi väestötietojärjestelmästä saatavan asiakkaan kielitiedon perusteella. Huomaa myös tilanteet, joissa päätös annetaan asiakkaan käyttämällä saamen kielellä.

Etuuskohtaisissa ohjeissa on kerrottu, kenelle päätös tulee antaa.

Lue lisää myös asiaratkaisu vai tutkimatta jättäminen, päätöksen muoto ja sisältö ja päätöksen perusteleva.

1.8.3.1 Päätöksen antaminen eläke-etuuksissa

Päätöksen antamisesta on erityissäännös seuraavissa eläke-etuuslaeissa:

- Kansaneläkelaki (568/2007) 63 §
- Laki eläkkeensaajan asumistuesta (571/2007) 24 §
- Laki takuueläkkeestä (703/2010) 32 §
- Eläketukilaki (1531/2016) 22 §

Eläke- etuuden maksamisen keskeyttämisestä (väliaikainen keskeytys, laitoshoitokeskeytys, keskeytys vankilassaolon vuoksi) annetaan aina päätös.

1.8.3.2 Eläke-etuuksien päätökset kuolemantapauksissa

Kun eläke-etuus lakkautetaan etuudensaajan kuoleman johdosta, siitä ei anneta päätöstä.

Jos eläke-etuutta on ehditty maksaa liikaa, pyytää Kela pankkia palauttamaan liikaa maksetut etuuserät. Katso tarkemmin menettelystä.

Eläke-etuudet on tarkistettava perheenjäsenen kuoleman vuoksi esimerkiksi kansaneläke, takuueläke, eläketuki ja eläkkeensaajan asumistuki. Asiakas voi myös hakea joitakin etuuksia, kuten perhe-eläkettä, perheenjäsenen kuoleman perusteella.

Jos päätös tulee antaa etuudensaajan, puolison tai lapsen kuoleman vuoksi, ota huomioon seuraavat asiat:

- Jos päätös lähetetään kuolinpesälle, muokkaa tarvittaessa päätöksen tekstiä tilanteeseen paremmin sopivaksi. Jos etuudensaaja on kuollut, poista etuuspäätöksestä maininta henkilökohtaisesta sähköisestä asiointipalvelusta. Lähetä päätös kuolinpesälle.
- Muokkaa takaisinperintäpäätöksen tekstiä sopimaan paremmin kuolinpesälle. Esimerkiksi jos takaisinperintäpäätöksessä todetaan ”Teiltä on päätetty periä...”, tarkista sopiiko tilanteeseen paremmin sanamuoto ”Kuolinpesältä on päätetty periä...” Lisää päätökseen teksti: ”Takaisinperittävä määrä tulee huomioida perunkirjoituksessa ja se on kirjattava velkana perukirjaan.”
- Päätöksen mukana tulee mennä kuulemiskirje, koska kuolinpesälle on annettava mahdollisuus vastata kuulemiskirjeeseen, ja takaisinperintäpäätös voidaan antaa vasta kuulemiselle varatun määräajan jälkeen.
  - Vanhuuseläkkeessä, takuueläkkeessä ja eläkkeensaajan asumistuessa on käytössä kuolinpesää varten oma kuulemiskirje ja vastauslomake (VEG02, GEG02 ja AEG02).

- Varmista, että kuolinpesän osakkaalle lähetettävään päätökseen tulee fraasi, jossa kerrotaan kuolinpesän osakkaan ilmoitusvelvollisuudesta pesän muille osakkaille (etuudesta riippuen AEX10, GEW10 tai YGW10).

1.8.3.3 Väliaikainen päätös

Myöntäminen väliaikaisesti

Eläketuki voidaan myöntää väliaikaisella päätöksellä, kun

- eläketuen myöntämisessä huomioon otettavista eläketuen estävistä tai vähentävistä eläkkeistä tai korvauksista on muutoksenhaku vireillä. Lue lisää menettelystä ([Liikamaksu > Regressimenettely](#)).
- eläketukeen on haettu muutosta. Lue lisää Muutoksenhakuohje.
- Kela on tehnyt päätöksen poistamista koskevan esityksen muutoksenhakuelimelle. Lue lisää menettelystä Päätöksen oikaisu ja poistaminen.
- eläketuen hakija on hakenut eläketuen vähentävää eläkettä tai korvausta muusta valtiosta.
- Kun tieto muusta valtiosta haetusta eläkkeestä tai korvauksesta saadaan, Kela antaa lopullisen päätöksen.
  - Jos eläketuen hakija hakee ulkomaista estävää etuutta, eläketukea ei myönnetä väliaikaisella päätöksellä vaan asiakas voi toimeentulon turvaamiseksi saada työmarkkinatukea, kunnes lopullinen päätös voidaan antaa. Asiakkaalta on syytä varmistaa, haluaako hän todella hakea eläketuen estävää ulkomaista etuutta.

Keskeyttäminen väliaikaisesti

Eläketuen maksaminen voidaan väliaikaisesti keskeyttää antamalla väliaikainen päätös.

Lue lisää väliaikaisesta keskeyttämisestä (Keskeyttäminen > väliaikainen keskeyttäminen).

1.8.3.4 Päätöksensaajat

Päätös lähetetään eläkkeenhakijalle tai -saajalle itselleen, ellei hänellä ole edunvalvojaa.

Hakija tai edunvalvoja

Päätös tulee lähettää hakijalle itselleen tai tämän lailliselle edustajalle (edunvalvoja, alaikäisen huoltaja).

Jos henkilölle on määrätty edunvalvoja ja hänet on rekisteröity käsittelyjärjestelmään ns. nostajaksi, lähtevät päätökset ohjelmallisesti sekä eläkkeensaajalle että edunvalvojalle. Voit erityisistä syistä estää päätöksen lähtemisen eläkkeensaajalle itselleen. Menettely tulee kyseeseen vain erityistapauksissa.

Pääsääntöisesti 15 vuotta täyttänyt henkilö voi itse käyttää puhevaltaa edunvalvojansa ohella. Päätös tulee siksi pääsääntöisesti lähettää sekä 15 vuotta täyttäneelle etuudensaajalle että hänen edunvalvojalleen. Voit erityisistä syistä estää päätöksen lähtemisen eläkkeensaajalle itselleen. Menettely tulee kyseeseen vain erityistapauksissa.

Edunvalvontavaltuutus

Päätös tulee lähettää myös edunvalvontavaltuutetulle, kun edunvalvontavaltuutus on vahvistettu ja se kattaa etuusasioiden hoidon.

Rekisteröi nostaja nostoperusteena Edunvalvontavaltuutettu. Päätökset lähtevät sekä etuudensaajalle että edunvalvontavaltuutetulle.

Valtuutus

Kun henkilö on valtuuttanut toisen henkilön hoitamaan Kela-asioitaan, lähetä päätös myös valtuutetulle, jollei tämän oikeutta vastaanottaa tiedoksiantoja ole erikseen rajoitettu esimerkiksi valtakirjassa. Valtuutuksen laajuuden perusteella sinun tulee tapauskohtaisesti ratkaista, lähetätkö päätöksen valtuutuksen nojalla toimivalle henkilölle vai et.

Voit käyttää Päätös tiedoksi –toimintoa päätöksen lähettämiseen valtuutetulle.

Kunta

Kun täysi-ikäisen henkilön etuus maksetaan kunnalle asiakasmaksulain 14 §:n tai kansaneläkelain 67 §:n nojalla, lähetetään päätökset ohjelmallisesti sekä kunnalle että eläkkeensaajalle itselleen.

Kuolinpesä

Päätös lähetetään ensisijaisesti kuolinpesän hoitajalle.

Kuolinpesän hoitaja voi olla:

- **Pesänselvittäjä.** Jos kuolinpesälle on määrätty pesänselvittäjä, hän toimii aina pesän hoitajana ja päätös lähetetään pesänselvittäjän nimellä tämän ilmoittamaan osoitteeseen.
- **Testamentin toimeenpanija.** Jos vainajan testamentissa on määrätty testamentin toimeenpanija, hän toimii pesän hoitajana ja päätös lähetetään toimeenpanijan nimellä tämän ilmoittamaan osoitteeseen.
- **Kuolinpesän osakkaiden valtuuttama kuolinpesän edustaja.** Jos osakkaat ovat valtuuttaneet kuolinpesälle edustajan, hän toimii pesän hoitajana ja päätös lähetetään edustajan nimellä tämän ilmoittamaan osoitteeseen.
- **Leski.** Jos edellä mainittuja pesänhoitajia ei ole Kelan tiedossa eikä esimerkiksi jotakin pesän osakkaista ole ilmoitettu hoitajaksi ja vainajalta on jäänyt leski, voit olettaa lesken kuolinpesän hoitajaksi ja lähettää päätöksen hänen nimellään hänen osoitteeseensa.
- **Pesän osakas.** Pesän hoitajana voi toimia myös joku pesän osakkaista.

Kuolinpesän hoitajan selvittäminen

Kun kuolinpesän hoitaja on Kelan tiedossa tai vainajalta on jäänyt leski, sinun ei tarvitse erikseen selvittää kuolinpesän hoitajaa. Myös jos joku pesän täysi-ikäisistä osakkaista on asunut vainajan kanssa, voit olettaa hänet pesänhoitajaksi ja lähettää päätöksen hänen nimellään hänen osoitteeseensa. Jos vainajan kanssa on asunut useampi täysi-ikäinen osakas tai jos kukaan täysi-ikäisistä osakkaista ei ole asunut vainajan kanssa, sinun tulee selvittää kuolinpesän hoitaja.

Voit selvittää kuolinpesän hoitajan puhelimitse tai kirjeellä YHL16. Jos pesänhoitajaksi ilmoitetaan muu kuin pesänselvittäjä, testamentin toimeenpanija tai kuolinpesän

osakkaiden valtuuttama edustaja, varmista, hyväksyykö pesänhoitajaksi nimetty itse sen, että hän toimii hoitajana. Päätös lähetetään pesänhoitajaksi nimetyn nimellä hänen osoitteeseensa.

Kun kuolinpesän hoitajaa ei saada selville

Jos kuolinpesän hoitajaa ei saada selville, päätös lähetetään jollekin kuolinpesän osakkaista tämän nimellä tämän omaan osoitteeseen. Kuolinpesän osakkaita ovat perilliset ja yleistestamentin saajat sekä yleensä myös leski. Jos yhtään osakastakaan ei ole tiedossa, päätös lähetetään vainajan kuolinpesälle vainajan viimeiseen osoitteeseen.

Tiedoksianto- ja vahingonkorvausvastuuteksti päätökseen

Kuolinpesätilanteissa päätöksessä tulee olla teksti, jossa kerrotaan vastaanottajan velvollisuudesta ilmoittaa tiedoksisaannista muille pesän osakkaille sekä ilmoitetaan laiminlyöntiin liittyvästä vahingonkorvausvastuusta.

Sovelletut lainkohdat
(Hallintolaki 434/2003 9 luku)

1.8.3.5 Ratkaiseminen käytettävissä olevin tiedoin

Eläketuki voidaan ratkaista käytettävissä olevien tietojen perusteella, jos hakija kieltäytyy antamasta hakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavia tietoja. Samoin menetellään, jos hän ei toimita Kelan pyytämää selvitystä, joka häneltä voidaan kohtuudella vaatia. Tällöin eläketuki hylätään tai maksussa oleva eläketuki lakkautetaan (ETL 9 §).

1.8.4 Kuuleminen

Kuuleminen merkitsee tilaisuuden varaamista asiakkaalle esittää oma käsityksensä asiasta ennen ratkaisua.

Lue lisää kuulemisesta.

1.8.4.1 Milloin asiakasta on kuultava?

Lue lisää milloin asiakasta on kuultava ja milloin asiakasta ei tarvitse kuulla.

1.8.4.2 Miten kuullaan?

Lue miten asiakasta kuullaan ja päämiehen ja edunvalvojan tai huoltajan kuulemisesta sekä suullisesta vaatimuksesta ja selvityksestä.

1.9 Maksaminen

Eläketuki maksetaan kuukauden 4. päivä. Jos maksupäivä sattuu viikonlopuksi tai pyhäpäiväksi, maksetaan eläketuki edeltävänä pankkipäivänä.

Eläketuen mahdolliset takautuvat maksupäivät ovat 4., 14. ja 22. päivä.

Eläketuki maksetaan pääsääntöisesti etuudensaajalle itselleen hänen ilmoittamalleen tilille. Eläketuen maksaminen muulle kuin etuudensaajalle itselleen tulee kysymykseen vain laissa säädetyin perustein.

Jos eläketukihakemuksen käsittely viivästyy, viivästyneisiin maksueriin voidaan tietyissä tilanteissa maksaa viivästyskorotusta. Lue lisää viivästyskorotuksesta.

Kun eläketuki myönnetään kokonaan tai osaksi ennakkona odotettavissa olevaa tukea vastaan, se voidaan kunnan vaatimuksen perusteella maksaa kunnalle harkinnanvaraisen toimeentulotuen liikamaksun kattamiseksi (TOTUL 1412/1997 23 §).

1.9.1 Maksuosoite

Eläketuki maksetaan etuudensaajan ilmoittamalle Euroopan unionissa sijaitsevalle tilille. Jos asiakas ei saa avattua pankkitiliä tai jos asiakas esittää Kelalle erityisen syyn, etuus voidaan maksaa prepaid-kortille. Poikkeuksellisissa tilanteissa etuus voidaan maksaa myös maksuosoituksena tai käteismaksuna (ETL 1531 /2016 11 §).

Jos etuudensaajalle on määrätty edunvalvoja taloudellisten asioiden hoitamista varten, etuus maksetaan edunvalvojan ilmoittamalle tilille.

Kunnalle maksettava etuus maksetaan kunnan ilmoittamalle tilille.

Lue lisää maksamisesta.

1.9.2 Maksunsaajat (nostajat)

Eläketuki voidaan maksaa

- hakijalle,
- edunvalvojalle,
- edunvalvontavaltuutetulle,
- kunnalle,
- kuolinpesälle tai
- vangin perheelle.

Eläketuki maksetaan pääsääntöisesti etuudensaajalle itselleen.

Eläketukea ei saa siirtää maksettavaksi toiselle henkilölle (ns. siirtokielto). Tällainen sopimus on mitätön. Tämän vuoksi etuudensaajan asioita hoitavan lähiomaisen tai valtakirjalla toimivan henkilön tulee ilmoittaa maksuosoitteeksi etuudensaajan tili.

1.9.2.1 Etuudensaaja

Etuus maksetaan yleensä täysi-ikäiselle etuudensaajalle itselleen, jos hänelle ei ole määrätty edunvalvojaa. Etuus maksetaan etuudensaajan tilille myös silloin, kun hänen etuusasioitaan sairauden tai muun syyn perusteella hoitaa lähiomainen tai valtakirjalla toimiva henkilö.

Tilin varmistamiseksi lähiomaisen tai valtakirjalla toimivan henkilön tulee esittää, esimerkiksi

- tiliote, josta ilmenee asianomaisen tilin omistajan olevan etuudensaaja
- pankin antama todistus siitä, että tili on etuudensaajan

- muu vastaava selvitys

Tilinumeron muuttamiseksi tarvitaan myös jokin edellä esitetystä selvityksistä.

1.9.2.2 Edunvalvontavaltuutettu

Kun henkilön antama edunvalvontavaltuutus on vahvistettu ja se kattaa etuusasioiden hoidon, maksetaan etuus edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalle tilille. Sinun ei tarvitse tarkistaa kenen nimissä tili on.

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon henkilön edunvalvontavaltuutetusta. Tiedon perusteella Oiwaan muodostuu Yleistietomuutos-työ. Tieto edunvalvontavaltuutetusta näkyy Henkilön tietojen kyselytapahtumalla HEKY > Henkilön yleistiedot > Perhetiedot ja Oiwan Asiakkaan tiedot -näytöllä. Voit tarkistaa tiedot DVV-viraston (Digi- ja väestötietovirasto) vahvistamasta edunvalvontavaltuutuksesta myös holhousasioiden rekisterikyselyllä (Ratkaisutyö >> Työvälaineet, kohta Holhousasioiden rekisteri). Jos edunvalvontavaltuutettu ei ilmoita uutta tilinumeroa määräajassa, voit maksaa etuuden edunvalvontavaltuutetulle etuudensaajan vanhalla tilinumerolla.

Pyydä edunvalvontavaltuutetulta tai asianomaisesta DVV-virastosta kopio edunvalvontavaltakirjasta. Voit pyytää edunvalvontavaltuutetulta tilinumeron ja kopion edunvalvontavaltakirjasta käyttämällä kirjepohjaa YHL14. Jos edunvalvontavaltuutus kattaa etuusasioiden hoidon, tee nostajan muutos ja maksa tuki edunvalvontavaltuutetun ilmoittamalle tilille. Jos edunvalvontavaltuutettu ei ilmoita uutta tilinumeroa määräajassa, voit maksaa etuuden edunvalvontavaltuutetulle etuudensaajan vanhalla tilinumerolla.

Jos edunvalvontavaltuutettu ei toimita kopiota edunvalvontavaltakirjasta eikä edunvalvontavaltakirjaa ole vahvistettu DVV-virastossa, edunvalvontavaltuutettu ei voi asioida Kelan etuusasioissa asiakkaan puolesta edunvalvontavaltuutuksen perusteella.

Lue lisää:

Mikä on edunvalvontavaltuutus?
Edunvalvontavaltuutuksen sisältö, muoto ja voimaantulo
Valtuutuksen vaikutukset
Edunvalvontavaltuutuksen lakkaaminen

1.9.2.3 Edunvalvoja

Täysi-ikäiselle henkilölle voidaan määrätä edunvalvoja hoitamaan hänen asioitaan. Etuusasiaa ratkaistaessa tulee aina selvittää, onko henkilölle määrätty edunvalvoja ja mikä edunvalvontamääräyksen sisältö on.

Kela saa väestötietojärjestelmästä tiedon edunvalvojasta. Tiedon perusteella Oiwaan muodostuu Yleistietomuutos-työ. Tieto edunvalvojasta näkyy myös Henkilön tietojen kyselytapahtumalla HEKY > Henkilön yleistiedot > Perhetiedot ja Oiwan Asiakkaan tiedot -näytöllä. HEKY-kyselyllä on nähtävissä edunvalvojan nimi ja tunniste sekä tieto siitä, onko henkilön toimintakelpoisuutta rajoitettu tai onko

henkilö julistettu vajaavaltaiseksi. Tarkempi tieto edunvalvojan tehtävästä selviää edunvalvontamääräyksestä. Tarkista edunvalvojan tehtävän sisältö holhousasioiden rekisterikyselyllä (Ratkaisutyö >> Työvälaineet, kohta Holhousasioiden rekisteri).

Etuus maksetaan edunvalvojalle tai hänen määrämälleen etuudensaajan tilille, jos henkilölle on määrätty edunvalvoja hoitamaan (Laki holhoustoimesta 442/1999 31 §)

- hänen taloudellisia asioitaan
- hänen omaisuuttaan
- hänen omaisuuttaan ja taloudellisia asioitaan

Jos edunvalvontamääräyksessä ei mainita mitään edunvalvojan tehtävästä, voidaan katsoa, että se kattaa eläkeasioiden hoitamisen.

Etuus tulee maksaa edunvalvojalle siinäkin tapauksessa, vaikka edunvalvontamääräyksessä ei ole rajoitettu etuudensaajan omaa toimintakelpoisuutta.

Jos edunvalvojan tehtävä on rajattu koskemaan ainoastaan määrättyä oikeustointa, asiaa tai omaisuutta (esim. perinnönjako), edunvalvojan toimivalta rajoittuu vastaavasti. Kelan maksama etuus ei siten aina välttämättä kuulu edunvalvojan toimivaltaan.

Edunvalvojan tehtävänä on ilmoittaa, mille tilille etuus tulee maksaa. Jos edunvalvoja ei ole ilmoittanut uutta tilinumeroa siihen mennessä, kun tieto tulee väestörekisterijärjestelmästä, pyydä edunvalvojalta tilinumeroa suojatulla sähköpostilla, puhelimitse tai käyttämällä kirjepohjaa YHL13. Aseta vastaamiselle määräaika (yleensä kaksi viikkoa). Maksa etuus edunvalvojan ilmoittamalle tilille. Rekisteröi nostajaksi edunvalvoja. Sinun ei tarvitse tarkistaa, kenen nimissä tili on. Jos edunvalvoja ei ilmoita uutta tilinumeroa määräajassa, voit maksaa etuuden edunvalvojalle etuudensaajan vanhalla tilinumerolla.

Jos edunvalvontatehtävä on määräaikainen, tarkista nostaja-asia ennen määräajan päättymistä. Rekisteröi seurantatieto (päivämäärä ja syy).

1.9.2.4 Kunta

Eläketuki voidaan maksaa kunnalle

- laitos- tai perhehoidon korvaamiseksi
- etuudensaajan elämäntapojen, sairauden tai muun erityisen syyn perusteella

Lue lisää [kunnalle maksamisesta toimeentulotukilain \(23 §\) perusteella](#) (Eläketuki > Etuusohje > Maksaminen > Maksaminen regressinä > Maksaminen toimeentulotukilain nojalla).

1.9.2.4.1 Laitos- tai perhehoito (AML 14 §)

Kunta voi asiakasmaksulain 14 §:n perusteella periä järjestämänsä laitos- tai perhehoidon korvaukseksi etuudensaajalle tulevat etuudet siltä ajalta, jonka laitos- tai perhehoito kestää.

Kunnan on tehtävä ilmoitus etuuden perimisestä kunnalle

- [lomakkeella EV 255](#)
- Kuntaliiton omalla lomakkeella
- muulla tavoin kirjallisesti

Vaatimuksen tulee olla Kelassa vähintään kaksi viikkoa ennen etuuden maksupäivää.

Miltä ajalta etuuden voi maksaa kunnalle

Etuus voidaan maksaa kunnalle siltä ajalta, jonka laitos- tai perhehoito kestää. Etuudensaajaa itseään tai edunvalvojaa ei kuulla ennen maksamisen ratkaisemista. Edunvalvojan määräämisellä ei ole vaikutusta kunnalle maksamiseen. AML 14 §:n perusteella etuus maksetaan kunnalle edunvalvojasta huolimatta.

Jos etuus on jo maksussa ja Kelaan saapuu asiakasmaksulain 14 §:n mukainen vaatimus, voit muuttaa etuuden maksettavaksi kunnalle seuraavasta maksuerästä lukien, jos kunnan vaatimus on saapunut Kelaan vähintään kaksi viikkoa ennen etuuden maksupäivää. Jos vaatimus saapuu tätä myöhemmin, voit muuttaa etuuden maksettavaksi kunnalle vasta seuraavasta maksuerästä.

Jos ratkaiset samanaikaisesti etuushakemuksen ja kunnan vaatimuksen, tarkista, että vaatimus on saapunut Kelaan vähintään kaksi viikkoa ennen etuuden maksupäivää. Tällöin voit maksaa etuuden kunnalle jo laitos- tai perhehoidon alkamiskuukauden alusta. Myös takautuvat maksuerät maksetaan kunnalle laitos- tai perhehoidon ajalta. Jos kunnan vaatimus ei ole saapunut Kelaan vähintään kahta viikkoa ennen etuuden maksupäivää, et voi maksaa takautuvia maksueriä tai kuluvaan kuukauteen etuutta kunnalle. Tällöin voit tehdä nostajaratkaisun vasta seuraavan kuukauden alusta.

Etuus maksetaan kunnalle sen kuukauden loppuun saakka, jonka aikana laitos- tai perhehoito päättyy.

Onko etuudensaaja laitos- tai perhehoidossa

Sinun tulee selvittää, onko etuudensaaja laitoshoidoksi määritellyssä toimintayksikössä tai perhehoidossa. Toimintayksikön luonne selvitetään laitostietojen kyselytapahtumalla YZLK tai osoite- ja yhteystiedot kyselytapahtumalla OSKY. "Vaikutus etuuksiin" - tietona tulee laitoshoidon yksikön osalta olla "ei makseta" tai "ratkaistaan julkisen tuen perusteella/ostopalvelusopimus".

Jos kyseessä ei ole laitos- tai perhehoito, hylkää kunnan vaatimus. Kun henkilö asuu avohoidon toimintayksikössä (esim. palveluasuminen), etuus voidaan maksaa kunnalle asiakasmaksulain 14 §:n perusteella vain, jos kysymyksessä on huostaanoton perusteella (jälkihuoltona) järjestetty asuminen.

1.9.2.4.2 Elämäntapa, sairaus ja muut erityiset syyt

Etuus voidaan maksaa etuudensaajan asuinkunnan sosiaalihuollon toimielimelle käytettäväksi etuudensaajan tai hänen omaistensa elatukseen, jos etuuden maksaminen hänelle itselleen vaarantaa hänen toimeentulonsa. Lisäksi edellytetään, että etuudensaajalle ei ole määrätty edunvalvojaa. (KEL 568/2007 67 §) (TKL 703/2010 18 §) (ETL 1531/2016 21 §)

Etuuden maksaminen kunnalle ei edellytä etuudensaajan suostumusta.

Kunta ei vastoin etuudensaajan suostumusta saa käyttää sille maksettua etuutta muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan elatukseen, jolta etuus on maksettu.

Etuus maksetaan joko Sosiaalihuollon toimielimet –rekisterissä olevalle kunnan tilille, muulle kunnan ilmoittamalle tilille tai Virho-tilille.

Osa kunnista on ottanut käyttöön Virho-järjestelmän, jonka kautta kunnat hoitavat asiakkaidensa raha-asioita. Virho-tili korvaa kuntien välitystililtä niissä kunnissa, joissa järjestelmä on otettu käyttöön. Virho-järjestelmässä kunta avaa pankkitilin jokaiselle asiakkaalle eli ns. Virho-tilin. Tili on kunnan nimissä, ja kunnan nimeämällä toimihenkilöllä on siihen käyttöoikeus. Asiakkaalla ei ole tiliin käyttöoikeutta.

Eläke-etuus (kansaneläke, takuueläke, eläkkeensaajan asumistuki, lapsikorotus, eläketuki, leskeneläke, lapseneläke) voidaan maksaa kunnan ilmoittamalle Virho-tilille vain silloin, kun kunnalle maksaminen perustuu siihen, että etuudensaajalle itselleen maksaminen vaarantaisi etuudensaajan tai hänen omaistensa toimeentulon. Jatkossakin Kela päättää kirjallisen esityksen perusteella, maksaako se tällä perusteella eläke-etuuden kunnalle vai ei. Etuus maksetaan Virho-tilille vain kunnan pyynnöstä. Pyyntö on tehtävä kirjallisesti. Siinä tulee ilmoittaa, että kyseessä on Virho-tili.

Kuka ja miten voi tehdä esityksen kunnalle maksamisesta

Esityksen etuuden maksamisesta kunnan toimielimelle voi tehdä

- etuudensaaja
- hänen avio- tai avopuolionsa
- muu omainen
- etuudensaajasta pääasiallisesti huolehtiva henkilö
- kunnan sosiaalihuollon toimielin

Pelkästään asiakkaan suostumus ei voi olla peruste kunnalle maksamiselle.

Esitys etuuden maksamisesta kunnalle tulee tehdä kirjallisesti:

- lomakkeella EV 241N (Esitys etuuden maksamisesta kunnalle)
- Eläketurvakeskuksen lomakkeella ETK 2164
- muulla tavoin kirjallisesti.

Maksuesitys on aina perusteltava.

Kun kunnan esitys maksamisesta saapuu Kelaan, se tulee välittömästi kuvata Oiwaan ja rekisteröidä vireille etuusjärjestelmään.

Ennen etuuden maksamista kunnalle sinun on yleensä kuultava etuudensaajaa.

Arvioi maksamisen peruste aina ensin ja harkitse kuulemisen tarve vasta tämän jälkeen.

Jos kunnan maksuvaatimuksen yhteydessä toimitetaan asiakkaan suostumus kunnalle maksamiseen, Kelassa voidaan arvioida suostumuksen merkitystä asiakkaan kuulemisen kannalta. Tapauskohtaisen arvioinnin perusteella voit joko:

- Kuulla asiakasta puhelimitse: Tarkenna suostumuksen tiedot puhelimitse. Varmista, että asiakas ymmärtää, mistä on kyse ja kirjaa kuulemisen sisältö tarkasti yhteydenottoon.
- Kuulla asiakasta kirjallisesti: Jos suullinen kuuleminen ei ole asiakkaan kohdalla tarkoituksenmukaista tai asia jää suullisessa kuulemisessa epäselväksi tai et saa asiakkaaseen yhteyttä, kuule asiakasta maksuesityksen johdosta kirjeitse. Käytä kuulemisessa kirjepohjaa YHL18.
- Jättää kuulemisen ilmeisen tarpeettomana tekemättä. Kuuleminen on ilmeisen tarpeetonta ainakin tilanteissa, joissa suostumus on uusi ja sisällöltään niin

yksiselitteinen, ettei erillisen kuulemisen voida olettaa tuottavan asiaan mitään lisätietoa. Jos päätät jättää kuulemisen tekemättä, kirjaa työn kommenttiin, että asiakasta ei ole kuultu ja perustelut kuulematta jättämiselle.

Mitä teet, kun etuudensaajan asuinkunta muuttuu

Etuus voidaan maksaa vain etuudensaajan asuinkunnalle. Jos etuudensaajan asuinkunta muuttuu, selvitä, voidaanko etuus maksaa etuudensaajalle itselleen. Uudelle asuinkunnalle etuutta ei voida maksaa, ellei kunta ole tehnyt perusteltua esitystä etuuden maksamisesta. Uuden asuinkunnan esityksen perusteista sinun on myös kuultava etuudensaajaa.

Mitä teet, kun etuudensaaja vaatii kunnalle maksamisen lakkauttamista

Jos etuudensaaja vaatii kirjallisesti kunnalle maksamisen lakkauttamista, selvitä kunnalta, vaatiiko se yhä etuuden maksamista itselleen. Sinun on aina kuultava kuntaa asiakkaan vaatimuksen johdosta. Voit käyttää kuulemisessa etuuden omaa kirjepohjaa (VEL35, TKL35, PEL35, GEL35, ETL35). Anna maksamisesta päätös.

Mitä teet, kun etuudensaajalle määrätään edunvalvoja

Etuutta ei voi maksaa kunnalle etuudensaajan elämäntapojen perusteella, jos etuudensaajalla on edunvalvoja. Jos etuus on ollut maksussa kunnalle ja saajalle määrätään edunvalvoja, etuus maksetaan edunvalvojan määräämälle tilille. Anna maksamisesta päätös. Kuntaa ei tarvitse kuulla asiassa.

1.9.2.5 Kuolinpesä

Kuolinpesä ei voi hakea eläketukea. Eläketuki on henkilökohtainen etuus, jota ei voi henkilön puolesta hakea hänen kuolemansa jälkeen.

Lue myös eläkkeen maksamisesta kuolinpesälle (Maksaminen > Maksunsaajat > Kuolinpesä).

1.9.2.6 Vangin perhe

Eläketuki voidaan maksaa avio- / avopuolison tai alle 16-vuotiaiden lasten toimeentulon turvaamiseksi, jos eläketuensaaja on ennen vankilaan joutumistaan elättänyt heitä. Lisäksi perheen muiden tulojen edellytetään olevan niin pienet, että perheen koko huomioon ottaen voidaan katsoa sen toimeentulon olevan keskeyttävän etuuden varassa.

Jos puoliso saa esimerkiksi sairaus-, äitiys- tai työttömyyspäivärahaa tai on itse eläkkeen tai eläketuen saaja, hänen katsotaan tulevan toimeen omilla tuloillaan. Myös perheen saamat muut jatkuvat tulot kuten esimerkiksi lasten kotihoidontuki, otetaan huomioon.

Jos lapsi täyttää 16 vuotta aikana, jolloin etuutta maksetaan perheen huoltoon, on maksaminen tai maksettava määrä tarkistettava.

Kun eläketuki maksetaan perheen toimeentulon turvaamiseksi, rekisteröi EQ-järjestelmään maksunsaajaksi Muu maksunsaaja ETL14 §, vangin perhe.

Maksamisen muuttaminen

Jos koko etuus on maksettu rangaistuksen suorittamisen ajalta perheen toimeentuloon, muuta se henkilön vapauduttua tai päästyä valvottuun koevapauteen maksettavaksi hänelle itselleen tai sille, joka ennen keskeytystä on sen nostonut. Jos vain osa etuudesta on maksettu perheen toimeentuloon, aloita lisäksi keskeytettynä olleen osan maksaminen.

1.9.3 Ulosotto

Eläketuki voidaan ulosmitata lapselle maksettavan elatusavun tai siihen rinnastettavan vahingonkorvauksen perimiseksi ([ETL 1531/2016 23 §](#)). Ulosmittaus voi koskea sekä kuukausittain erääntyvää elatusapua että viisi vuotta nuorempia rästejä. Ulosmittauksen perusteena on oikeuden päätös tai kunnallisen toimielimen vahvistama sopimus.

Ulosmittaaminen toimeenpannaan ulosottoviranomaiselta saapuneen maksukiellon perusteella ja siinä noudatetaan ulosottolain palkkaa koskevia säännöksiä.

Eläketuen tai lapsikorotuksen ulosmittausta varten ulosottoviranomainen lähettää Kelaan maksukieltomakkeen.

Maksukiellon saavuttua tarkista, että maksukiellossa ovat kaikki tarpeelliset tiedot. Lisäksi varmista, että ulosotto koskee elatusavun perimistä. Ulosottoviranomainen vastaa maksukiellon oikeellisuudesta. Jos havaitset siinä selvän virheen, huomauta asiasta ulosottoviranomaiselle. Jos tämä pysyy kannassaan, noudata maksukieltoa virheestä huolimatta, jos ei ole olemassa seuraavia syitä maksukiellon noudattamatta jättämiseen:

- Ulosmittaus ei koske elatusavun perimistä
- Velallinen ei ole etuudensaaja
- Velallisen tulot eivät nouse yli suojaosuuden
- Eläketukeen tai lapsikorotukseen kohdistuu muu maksuvaatimus, jonka on katsottava olevan ensisijainen ulosottovaatimukseen verrattuna.
- Kelaan on saapunut uusi velallista koskeva maksukielto. Viimeistä maksukieltoa noudatetaan.

Näissä tapauksissa palauta maksukielto ulosottoviranomaiselle. Kirjoita palauttamisen syy maksukiellon taakse.

1.9.3.1 Tulopohja

Tulopohjalla tarkoitetaan sitä tulojen määrää, josta ulosmittaus suoritetaan. Tulopohjaan kuuluvat myös eläketuki, perhe-eläke, sairauspäiväraha ja muut palkan sijasta maksettavat toimeentuloetuudet riippumatta siitä, ovatko ne ulosmittauskelpoisia vai eivät. Määrättyyn tarkoitukseen tarkoitettuja avustuksia ja korvauksia (esimerkiksi vammaisetuudet, asumistuet, lapsilisä) ei kuitenkaan lasketa mukaan tulopohjaan.

1.9.3.2 Suojaisuus

Etuudensaajalle on jätettävä hänen omaan sekä hänen elatuksensa varassa olevan puolison, oman lapsen ja puolison lapsen elatukseen tietty vuosittain tarkistettava euromäärä päivää kohden ([Ulosottokaari 4 luku 48 §](#)).

Käytä eläketuen ja lapsikorotuksen ulosmittauksessa aina ulosottomiehen ilmoittamaa suojaosuuden määrää. Suojaosuuden muuttuessa ulosottomies antaa uuden maksukiellon.

Ulosottovelalliselle jätettävä suojaisuus on vuoden 2020 alusta

- 22,63 euroa päivässä velallisen itsensä osalta (22,41 euroa vuonna 2019)
- 8,12 euroa päivässä velallisen elatuksen varassa olevan henkilön osalta. (8,04 euroa vuonna 2019)

Suojaisuus lasketaan kertomalla päiväkohtainen suojaisuus 30:llä. Yksinäisen velallisen suojaisuus on siten vuoden 2020 alusta lukien 678,90 euroa kuukaudessa.

Suojaosuudet tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä. Tästä johtuen ulosottomiehen tulisi vuosittain toimittaa Kelaan uusi maksukielto.

Velallisen elatuksen varassa olevina lapsina voidaan ottaa huomioon alaikäiset, samassa taloudessa asuvat

- aviolapset
- ottolapset
- tunnustetut avioliiton ulkopuolella syntyneet lapset

Eri taloudessa asuvaa lasta ei oteta huomioon, vaikka etuudensaaja maksaisi lapselle elatusapua.

Myös avopuoliso otetaan huomioon suojaosuutta laskettaessa, jos hän on etuudensaajan elatuksen varassa.

Velallisen elatuksen varassa olevien henkilöiden huomioon ottaminen suojaosuutta määrättäessä on harkinnanvaraista ja kokonaan ulosottoviranomaisen vastuulla. Sitä sinun ei tarvitse tarkistaa ulosottoviranomaiselta, vaikka päätteellä olevien tietojen mukaan huollettavia näyttäisikin olevan.

1.9.3.3 Toimenpiteet palvelupisteessä

Tulopohjan laskeminen

Laske ensin, mikä on tulopohjaan kuuluvien tulojen yhteenlaskettu nettomäärä. Lisää ulosottoviranomaisen maksukiellossa ilmoittamaan muun tulon nettomäärään eläketuen ja/tai perhe-eläkkeen nettomäärä sekä mahdollinen lapsikorotus. Lisää tulopohjaan myös muut Kelan ko. henkilölle maksamat etuudet, jotka otetaan huomioon tulopohjassa (esim. sairauspäiväraha). Jos tulojen yhteenlaskettu nettomäärä ei ylitä suojaosuutta, et voi ulosmitata eläketukea tai lapsikorotusta lainkaan.

Jos ulosmitattavaksi vaadittu määrä on maksukiellossa ilmoitettu vakiomääräisenä, ulosmittaa tämä määrä, enintään kuitenkin suojaosuuden ylittävä määrä.

Jos vaadittu määrä on ilmoitettu murtolukuna (1/23 tai 2/3) , laske ulosmitattava määrä seuraavasti:

- Jos tulopohjaan kuuluvien tulojen yhteenlaskettu nettomäärä on suurempi kuin ko. henkilölle laskettu suojaosuus kerrottuna kahdella, ulosmitattava määrä on 1/3 tulojen yhteenlasketusta nettomäärästä.
- Jos yhteenlaskettu nettomäärä on yhtä suuri tai pienempi kuin ko. henkilölle laskettu suojaosuus kerrottuna kahdella, ulosmitattava määrä on 2/3 tulojen yhteenlasketun nettomäärän ja suojaosuuden erotuksesta (ns. tuloajausmittaus).

Jso maksukiellossa on määrätty ulosmittauksella euromääräinen enimmäismäärä, ei sitä saa ylittää. Voit ulosmitata eläketuesta, lapsikorotuksesta ja leskeneläkkeestä elatusapusaatavan perimiseksi edellä mainittua säännönmukaista määrää (1/3 tai 2/3) suuremman määrän. Ulosottoviranomainen ilmoittaa ulosmitattavan määrän maksukiellossa. Velalliselle olisi kuitenkin aina jätettävä vähintään yksi kolmasosa palkan ja siihen rinnastuvien tulojen yhteismäärästä eikä suojaosuutta saa ulosmitata.

Ota muut tulot huomioon sen suuruisena kuin ulosottoviranomainen ilmoittaa maksukieltolomakkeella. Jos ulosottoviranomainen ei ole ilmoittanut muita tuloja, katsotaan, ettei niitä ole. Tällöin tulojen yhteenlaskettu nettomäärä ei yleensä ylitä suojaosuutta. Etuutta ei siten voida ulosmitata ja maksukiello palautetaan.

Voit lasketa ulosmitattavan määrän oikeushallinnon sivuilla (www.oikeus.fi/asiointi/ulosotto/maksukieltolaskuri) olevaa [maksukieltolaskuria](#) apuna käyttäen.

Takautuvan eläketukierän ulosmittaus

Voit elatusapumaksujen suorittamiseksi pidättää takautuvasti maksettavasta eläketuesta, perhe-eläkkeestä ja lapsikorotuksesta 2/3 niiden nettomäärästä. Tällöin ei sovelleta suojaosuussäännöstä. Siten myönnettäessä eläketukea ensimmäisen kerran suojaosuus ei rajoita takautuvista eristä ulosmitattavaa määrää. Ainoana rajoituksena on vaatimus 2/3 nettomäärästä.

Lapsikorotus

Eläketuensaajalle voidaan myöntää lapsikorotus alle 16-vuotiaasta lapsesta ulosmittauksen perusteella, jos saajan tuloista säännöllisesti ulosmitataan vähintään elatustuen (167,01 euroa/kk vuonna 2020) verran tai hänellä ulosmitattavaa määrää mukaan lukien on kustannuksia lapsesta yhteensä vähintään elatustuen verran. Lue lisää lapsikorotuksesta (Etuusohjeet > Eläkeläiset > Lapsikorotus).

Jos eläketukeen on jo ennen ulosmittausta myönnetty lapsikorotus lapsesta, jonka elatusavun perimiseksi ulosmittausta on vaadittu, mutta ulosmittausta ei voida suojaosuuden vähentämisen jälkeen toteuttaa, tarkista eläketuensaajan oikeus saamaansa lapsikorotukseen. Pyydä tarkistusta varten hakemus.

Jos eläketukeen on myönnetty lapsikorotus ulosmittauksen perusteella ja ulosmittaus lakkaa, lakkautaa lapsikorotus.

Vapaakuukausijärjestelmä

Kun ulosmittaus toimitetaan elatusavun perimiseksi, voidaan velalliselle antaa vapaakuukausia vain painavasta syystä. Keskeytä ulosmittaus vapaakuukausien ajaksi. Keskeytyksestä ei anneta päätöstä asiakkaalle.

Ulosottoviranomainen ilmoittaa Kelalle kirjallisesti vapaakuukausista. Uutta maksukielloa ei kuitenkaan tarvitse antaa. Jos ulosottoviranomainen ei toimita uutta maksukielloa, noudata aikaisempaa maksukielloa keskeytyksen jälkeenkin. Vapaakuukausista

voidaan ilmoittaa myös maksukiellossa, jos kuukaudet ovat ennalta tiedossa. Jos vapaakuukausien ilmoitetaan olevan esim. heinäkuu ja joulukuu, huolehdi siitä, että vapaakuukaudet tulevat huomioituiksi.

Ulosmitattavan määrän tarkistaminen

Ulosmitattava määrä on tarkistettava, kun eläketuen tai lapsikorotuksen määrä muuttuu. Tarkistuksen voi aiheuttaa veroprosentin muutos, lapsen täyttäminen 16 vuotta tai muu syy. Tästä syystä rekisteröi muutosta edeltävälle kuukaudelle seurantatieto.

Ulosmitattava määrä tulee tarkistaa myös silloin, kun lapsikorotus myönnetään henkilölle, jolla on jo voimassa eläketukeen kohdistuva maksukielto. Ulosmitattavan määrän selvittämiseksi ota tarvittaessa yhteyttä ulosottoviranomaiseen.

Ulosmittauksen lakkauttaminen

Lakkauta ulosmittaus, kun

- ulosottoviranomainen lähettää Kelaan ilmoituksen maksukiellon perumisesta/ muuttumisesta tai muulla tavoin kirjallisesti peruu ulosmittauksen.
- eläketuen määrän ja/tai suojaosuuden muuttuessa ei jää enää ulosmitattavaa. Tällöin maksukielto palautetaan ulosottoviranomaiselle.

Kun eläketuen maksaminen keskeytyy tai lakkaa

Jos eläketuen maksaminen keskeytetään esim. vankeusrangaistuksen suorittamisen vuoksi, ilmoita ulosottoviranomaiselle maksamisen keskeytymisestä ja tiedustele, onko maksukielto edelleen voimassa maksua jatkettaessa vai palautetaanko maksukielto.

Etuudensaajan kuoltua ilmoita ulosmittauksen päättymisestä kuoleman johdosta ja palauta maksukielto ulosottoviranomaiselle.

Ennakonpidätyksen korjaus

Maksujenhallintaryhmä lähettää vakuutuspiirille tiedon ennakonpidätyksen korjaamisesta. Selvitä, onko palautettavasta ennakosta vielä maksettava ulosottoviranomaiselle ja laske tarvittaessa ulosmitattava määrä uudelleen. Rekisteröi maksamista koskevat tiedot ja ilmoita siitä maksujenhallintaryhmälle. Maksujenhallintaryhmä ilmoittaa, milloin rahat ovat maksussa. Ilmoituksen saatuasi, annan ennakon palautusta koskeva päätös eläketuensaajalle.

1.9.3.4 Ulosottoviranomaisen tiedonsaantioikeus

Kelan on annettava ulosottoviranomaisen pyynnöstä ulosmittauksen täytäntöönpanoa varten tiedot kansaneläkelain mukaisen perhe-eläkkeen, lapsikorotuksen ja eläketuen määrästä. Voit ilmoittaa Kelan maksaman eläkkeen, eläketuen ja lapsikorotuksen määrän muunkin velan kuin elatusavun ulosmittaamista varten. Ulosmittauksen ulkopuolelle jääviä etuuksia, kuten vammaisetuudet ja asumistuki, ei ilmoiteta ulosottoviranomaiselle.

1.9.4 Maksaminen regressinä

1.9.4.1 Toimeentulotuen korvaukseksi

1.1.2017 alkaen Kela on myöntänyt ja maksanut perustoimeentulotuen ja kunta ehkäisevän sekä täydentävän toimeentulotuen.

Kela ja kunta voivat myöntää toimeentulotukea ennakkona odotettavissa olevaa eläketukea vastaan. Molemmat voivat periä eläketuesta ennakkona myöntämänsä toimeentulotuen, jos eläketuki myönnetään samalle ajalle, jolta toimeentulotukea on maksettu (Totul 1412/1997 23 §). Toimeentulotuki voidaan periä vain niiden kuukausien etuudesta, joilta ennakkona myönnettyä toimeentulotukea on maksettu.

Kelan vaatimus

Eläketuki maksetaan Kelalle, kun perustoimeentulotuen käsittelijä tekee toimeentulotukilain 23 §:än perustuvan kuittauspyynnön (Maksuvaatimus-työ Oiwaan) eläketukeen. Perustoimeentulotuen käsittelijä lisää Maksuvaatimus –työn kommenttiin kuittauspyynnön ajan ja euromäärän. Maksuvaatimus rekisteröidään vireille (RAKE-järjestelmä).

Jos perustoimeentulotuen käsittelijä ei ole tehnyt Maksuvaatimus -työtä perustoimeentulotuen ratkaisun yhteydessä, voi takautuva eläketuki jäädä kuittaamatta perustoimeentulotukeen. Ota yhteyttä perustoimeentulotuen käsittelijään, jos huomaat, että perustoimeentulotukea on maksettu samalta ajalta, jolta olet myöntämässä eläketukea, eikä maksuvaatimuspyyntöä ei ole tehty.

Kunnan vaatimus

Kunnan vaatimus saapuu Kelaan joko sosiaalitoimen etuustietopalvelun kautta tai lomakkeella. Maksuvaatimus rekisteröidään vireille eläketukeen (RAKE-järjestelmä).

Vaatimuksen tulee olla Kelassa vähintään kaksi viikkoa ennen eläketuen maksupäivää.

Esimerkki

Jos eläketuen maksupäivä on torstai, vaatimuksen on täytynyt saapua Kelaan viimeistään torstaina kaksi viikkoa aikaisemmin.

Kunta vastaa tekemänsä vaatimuksen oikeellisuudesta. Käsittelijän ei siten tarvitse selvittää, onko kunta myöntänyt toimeentulotukea odotettavissa olevaa eläketukea vastaan. Epäselvissä tapauksissa voit kuitenkin varmistaa, kohdistuuko kunnan vaatimus käsittelemääsi eläketukeen.

Jos Kela ja kunta vaativat eläketuen samalta ajalta, Kelan maksama perustoimeentulotuki kuitataan ensin eläketuesta ja jäljelle jäävä etuus maksetaan kunnalle. Jos eläketuen lisäksi maksetaan viivästyskorotusta, Kelan ja eläkkeensaajan osuuteen kohdistuva viivästyskorotus maksetaan eläketuensaajalle itselleen. Kunnalle maksetaan sen osuuteen kohdistuva viivästyskorotus.

Lue lisää Perintä- ja kuittaus odotettavissa olevasta etuudesta, Totul 23 §:n maksuvaatimuksen muutokset 1.1.2017 ja Perustoimeentulotuen aiheuttamat muutokset eläkejärjestelmiin.

Ennakonpidätyksen korjaukset

Ennakonpidätyksen korjauksessa palautettava ennako maksetaan ensin Kelalle ja mahdollinen loppuosa kunnalle, jos niiden molempien TOTUL 23 § -vaatimukset ovat voimassa samalle ajalle, johon palautus kohdistuu. Kun Vero- ja kirjanpitoryhmä ilmoittaa ennakonpidätyksen korjaamisesta Toimeksianto-työllä, selvitä, onko Kelan

maksuvaatimus vielä voimassa ja miltä ajalta. Jos Kelan vaatimus on voimassa, rekisteröi siihen jäljellä olevan perustoimeentulotuen tiedot (aika ja määrä). Ota yhteyttä kuntaan ja selvitä sen vaatimuksen tiedot vain, jos ennakonpalautus on suurempi kuin Kelan vaatiman perustoimeentulotuen määrä. Jos kunnan vaatimus ei ole enää voimassa, poista vaatimuksen voimassaolo. Jos kunnan vaatimus on voimassa, rekisteröi vaatimukseen jäljellä olevan toimeentulotuen tiedot. Kirjaa vaatimusten tiedot Toimeksianto-työhön ja siirrä työ Vero- ja kirjanpitoryhmään. Vero- ja kirjanpitoryhmä kirjaa Toimeksianto-työhön, milloin rahat ovat nostettavissa.

1.9.4.2 Työttömyysetuuden korvaukseksi

Työttömyyskassoilla ja Kelalla on oikeus periä eläketuesta samalta ajalta maksamansa työttömyysetuuden määrä. Tällöin edellytetään, että eläketuki myönnetään

- takautuvasti ja
- samalle ajalle, jolta henkilö on saanut työttömyysetuutta.

([ETL 1531/2016 17 §](#))

Eläketuki maksetaan työttömyyskassalle tai Kelalle, jos Kelassa on (TTL-vaatimus) eläketuen maksamisesta työttömyysetuuden liikamaksun korvaukseksi.

TTL-vaatimus tulee vireille

- työttömyyskassan toimittamalla ennakoilmoituksella (lomake ETK/KELA 7301 tai vapaamuotoinen lomake) tai
- Kelan aloitteesta, kun sillä on tieto työttömyysetuuden maksamisesta.

Vaatimuksesta on oltava tieto Kelassa vähintään kaksi viikkoa ennen takautuvan eläketuen maksamista. Jos tieto on saatu tämän määräajan kuluessa, et voi maksaa eläketukea etuudensaajalle itselleen siltä ajalta, jolta työttömyysetuutta on maksettu. Laske määräaika eläketuen maksupäivästä kaksi viikkoa taaksepäin. Jos takautuva eläketuki maksetaan torstaina, tiedon on pitänyt olla Kelassa torstaina kaksi viikkoa aikaisemmin.

Toimenpiteet vakuutuspiirissä

Kun myönnet eläketuen, ota eläketuki takautuvalta ajalta talteen, jos

- työttömyyskassa on toimittanut ennakoilmoituksen maksamastaan työttömyysetuudesta tai
- jos Kelan tiedoista selviää, että työttömyyskassa tai Kela on maksanut hakijalle työttömyysetuutta samalta ajalta.
  - Kassan työttömyysetuus: ks. HEKY/Työttömyyskassan etuustiedot.

Kun teet myöntöratkaisua, vie TTL-maksuvaatimukseen tiedot TTL-varausta varten. Tällöin takautuvalta ajalta myöntämäsi eläketuki jää talteen (ei makseta etuudensaajalle itselleen) ja etuudensaaja saa eläketuen seuraavasta kuukaudesta alkaen.

Talteenotosta lähtee työttömyyskassalle ohjelmallisesti lomake E7303, jolla kassaa pyydetään ilmoittamaan perittävän työttömyysetuuden tiedot.

Jos etuudensaaja on saanut Kelan työttömyysetuutta, luo työttömyysetuuteen Seuranta (Regressi, TTL) - työ, jolla ilmoitat eläketuen myönnöstä, talteenotosta ja pyydät ilmoittamaan tiedot perittävästä työttömyysetuudesta. Työttömyysetuuden lakkautettuaan käsittelijä kirjaa työhön pyydetty tiedot.

Talteen jääneen eläketuen maksuunpanoa varten tarvitaan tarkat tiedot perittävästä työttömyysetuudesta: miltä aikaväliltä, moneltako päivältä ja paljonko työttömyysetuuden liikamaksua eläketuesta halutaan periä. Kun tiedot ovat selvillä, täydennä ne TTL-maksuvaatimukseen ja tee eläketuen maksuunpanoratkaisu.

Lue lisää Tekniset ohjeet > RAKE > Etuuden maksaminen maksunvaatijalle

Maksettava määrä ja vaatimuksen voimassaolo

Eläketuki maksetaan työttömyyskassalle/Kelalle samoilta päiviltä (osakuukaudet), joilta työttömyysetuutta on maksettu. Maksujakson keskellä olevan lauantain ja sunnuntain etuus maksetaan myös työttömyysetuuden maksajalle. Viiden päivän työttömyysetuusviikkoa vastaa seitsemän päivän eläketukiviikko.

Jos työttömyysetuuden maksatuksessa on ollut katkoja (esimerkiksi sairaspäivät, kurssipäivät tai työssäolopäivät) tai etuuden määrä/päivä on vaihdellut, ota tämä huomioon, kun viet tietoja TTL-vaatimukseen. Vie vaatimuksen Ajanjaksot -kohtaan erikseen jokainen aikaväli (maksujakso), jolta työttömyysetuutta on maksettu yhdenjaksoisesti ja etuuden määrä / päivä on ollut sama. Katkopäivien osuus eläketuesta maksetaan eläketuensaajalle itselle.

Eläketuen bruttomäärästä vähennetään työttömyysetuuden bruttomäärä. Ennakonpidätys toimitetaan eläketuen ja työttömyysetuuden erotuksesta. Ennakonpidätyksen jälkeen erotus maksetaan eläketuensaajalle itselleen.

Eläketuensaajalle itselleen maksettavaan osuuteen voidaan maksaa viivästyskorotusta. Työttömyysetuuden maksajalle maksettavaan osuuteen viivästyskorotusta ei makseta.

TTL-vaatimus ei ole enää voimassa, kun työttömyysetuuden maksaja ilmoittaa, ettei vaatimus ole enää voimassa tai eläketuen takautuvasta maksusta on kuitattu vaadittu työttömyysetuuden määrä.

Lue lisää eläketuen ja työttömyysetuuden regressistä (ETL 17 §, TTL 14 §).

1.9.5 Viivästyskorotus

Etuudensaajalla on oikeus viivästyskorotukseen, jos hakemuksen tai muun vaatimuksen käsittely viivästyy. Viivästyskorotus määräytyy viivästysajan ja korkolain mukaisen viivästyskoron mukaan.

Viivästyskorotusta ei tarvitse hakea erikseen.

Viivästyskorotusta laskettaessa pääoma muodostuu kaikista viivästyneistä etuuseristä. Korotus lasketaan etuuskohtaisesti ja pääsääntöisesti ohjelmallisesti.

Viivästyskorotuksesta ei anneta yleensä erillistä päätöstä, vaan viivästysaika ja viivästyskorotuksen määrä ilmoitetaan etuuspäätöksessä.

Viivästyskorotuksesta on valitusoikeus samalla tavalla kuin etuudesta.

Viran puolesta myönnettävään tai tarkistettavaan etuuteen ei makseta viivästyskorotusta.

Viivästyskorotuksen veronalaisuus määräytyy etuuden mukaan. Siten vain kansaneläkkeeseen, takuueläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen maksettava viivästyskorotus on veronalaista.

Säädökset

- Kansaneläkelaki (568/2007) 106–107 §
- Laki takuueläkkeestä (703/2010) 32 § / kansaneläkelaki (568/2007) 106–107 §
- Laki vammaisetuksista (570/2007) 49–50 §
- Laki eläkkeensaajan asumistuesta (571/2007) 51–52 §
- Rintamasotilaseläkelaki (119/1977) 17 § / kansaneläkelaki (568/2007) 106-107 §
- Korkolaki (633/1982) 4 ja 12 §

1.9.5.1 Viivästysaika

Viivästysaika alkaa pääsääntöisesti

- hakemuksen jättämistä seuraavan neljännen kuukauden alusta (**kolmen kuukauden sääntö**)
- yhden kuukauden kuluttua eläke- tai korvaustiedon saapumisesta (**yhden kuukauden sääntö**)

Viivästysaika voi alkaa erityistilanteissa etuudensaajasta johtuvan esteen poistuttua tai eräpäivästä.

1.9.5.1.1 Kolmen kuukauden sääntö

Viivästyskorotuksen maksaminen edellyttää, että hakija on jättänyt Kelalle etuushakemuksen tai muun vastaavan vaatimuksen sekä antanut etuuden ratkaisemiseksi tarvittavat selvitykset. Hakemus tai vaatimus katsotaan saapuneeksi silloin, kun se on saapunut Kelaan. Kuitenkin jos hakemus on jätetty työeläkelaitokseen, työeläkelaitoksen saapumispäivä katsotaan myös Kelaan saapumispäiväksi. Näin menetellään myös, jos ulkomaan laitos on lähettänyt eläkehakemuksen Ulkomaan yksikön asemesta työeläkelaitokseen.

Viivästysaika alkaa pääsääntöisesti, kun hakemuksen jättämiskuukautta seuraavat kolme kalenterikuukautta ovat kuluneet eikä etuus vielä ole maksussa. Etuuserä tai etuuden korotuserä ei kuitenkaan ole viivästynyt, jos se maksetaan saman kuukauden aikana, jolloin oikeus siihen on syntynyt.

Esimerkki

Esimerkki 1. Hakemus on tullut vireille 3.7. Oikeus etuuteen alkaa 1.9., mutta etuus maksetaan 14.12. Koska käsittelyaika on pitempi kuin hakemuksen jättökuukausi ja kolme sitä seuraavaa kuukautta, viivästysaika alkaa 1.11. ja päättyy 14.12. Siten syys- ja lokakuun etuuseriin maksetaan viivästyskorotusta ajalta 1.11. -14.12. ja marraskuun etuuserään ajalta 1.-14.12. Joulukuun etuuserä ei ole viivästynyt, koska se on maksettu joulukuussa.

Jos hakija ei ole toimittanut hakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavia selvityksiä, viivästysaika alkaa kulua vasta, kun kolme kuukautta on kulunut selvityksen esittämiskuukauden päättymisestä.

Esimerkki

Esimerkki 2. Hakemus ja lääkärinlausunto ovat saapuneet Kelaan 3.2. Hakija toimittaa toisen lääkärinlausunnon 8.3. Etuus myönnetään uuden lääkärinlausunnon perusteella, jolloin kolmen kuukauden määräaika lasketaan lisäselvityksen saapumispäivästä eli 8.3 saapuneesta lääkärinlausunnosta. Viivästysaika alkaa 1.7. lukien.

Ulkomaan laitokselta hakemuksen saapumisen jälkeen saadut selvitykset, esimerkiksi tiedot vakuutusajoista, ovat lisäselvityksiä, jotka myöhentävät viivästysaika.

Jos hakemuksen käsittely on viivästynyt lisäselvityksen puuttumisen vuoksi, rekisteröi ratkaisua tehdessäsi viivästyskorotusnäytölle (EJVK) lisäselvityksen saapumispäivä. Ohjelma laskee viivästysajan tästä päivästä. Lue lisää Tekniset ohjeet > RAKE > Viivästyskorotuksen laskenta.

Viivästysaika lasketaan etuuden todelliseen maksupäivään saakka. Ulkomaille maksettavan etuuden maksupäiväksi katsotaan se päivä, jolloin se on maksettu Suomessa toimivaan rahalaitokseen.

Selvitysvelvollisuus

Hakijalta edellytetään, että hän on antanut Kelalle sellaiset etuuden perusteeseen ja määrään vaikuttavat selvitykset, joita häneltä kohtuudella voidaan vaatia. Hän on täyttänyt velvollisuutensa, kun hän on vastannut riittävän tarkasti hakemuksessa esitettyihin kysymyksiin ja toimittanut Kelaan hakemuksessa mainitut liitteet ja muut hakemuksen ratkaisemiseksi vaadittavat selvitykset.

Kun **Kelalla** on oikeus saada tarvittava tieto lain perusteella esimerkiksi työeläketiedot kansaneläkelain 85 §:n perusteella, **hakija** on täyttänyt selvitysvelvollisuutensa, kun hän on ilmoittanut hakemuksessa, mistä tieto on saatavissa. Tällöin kolmen kuukauden määräaika lasketaan hakemuksen jättämiskuukauden päättymisestä. Lue lisää Yhden kuukauden säännöstä (Etuusohje > Viivästyskorotus > Yhden kuukauden sääntö).

Jos hakija määrätään kansaneläkelain tai vammaisetuuksista annetun lain perusteella lisätutkimuksiin ja hakemuksen käsittely tämän vuoksi viivästyy, lasketaan viivästysaika kolmen kuukauden säännön perusteella hakemuksen saapumisesta. Lue lisää Viivästyskorotus > Lääketieteellisten lisäselvitysten kustannukset.

Kun Kela hankkii muita etuuden ratkaisemiseksi välttämättömiä lisäselvityksiä viran puolesta, lasketaan viivästysaika kolmen kuukauden säännön perusteella lisäselvitysten saapumisesta.

Ulkomailta Kela ei hanki selvityksiä viran puolesta, vaan hakijan on itse hankittava selvitykset. Jos sopimusmaan vakuutuslaitos ei ole vahvistanut hakijan henkilötietoja, hakija on itse velvollinen hankkimaan asuinmaansa viranomaiselta Suomen virkatodistusta vastaavan todistuksen.

1.9.5.1.2 Yhden kuukauden sääntö

Jos hakemuksen ratkaisua varten on jouduttu odottamaan tietoa tulona huomioon otettavasta tai etuusoikeuteen vaikuttavasta eläkkeestä tai korvauksesta, viivästysaika alkaa, kun yksi kalenterikuukausi on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona tieto eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kelaan ja edellä mainittu etuus on tällöin

lopullisesti ratkaistu. Myös ulkomailta maksettaviin tulona huomioon otettaviin etuuksiin sovelletaan yhden kuukauden sääntöä.

Työeläke tai korvaus katsotaan lopullisesti ratkaistuksi päätöksen antopäivänä, jos asiasta ei ole valitettu. Jos päätöksestä on valitettu, se on lopullinen silloin, kun viimeisin valitusaste on ratkaissut asian ja päätöksestä saadaan tuloksi huomioonottamisessa tarvittava tieto. Vastaavaa sovelletaan työeläkkeen itseoikaispäätöksiin. Hylkäyspäätös katsotaan lopulliseksi, kun valitusaika on kulunut umpeen eikä valitusta ole tullut vireille. Jos valitus koskee sellaista seikkaa, jolla ei ole vaikutusta henkilön oikeuteen saada vammaisetuutta, viivästysaika alkaa, kun yksi kalenterikuukausi on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona tieto eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kelaan.

Sovella yhden kuukauden sääntöä vain silloin, jos sen mukaan laskettu viivästyskorotuksen alkamisaika on myöhäisempi kuin kolmen kuukauden säännön mukaan laskettu aika.

Ohjelma laskee yhden kuukauden käsittelyajan sen kuukauden päättymisestä, jolloin ilmoitus eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kelaan. Jos työeläkepäivä eli päivä, jona ilmoitus työeläkkeen tai muun korvauksen myöntämisestä on saapunut Kelaan, on myöhäisempi kuin hakemuksen saapumispäivä, rekisteröi etuusratkaisussa viivästyskorotusnäytölle myös Työeläkepäivä. Jos ilmoituksia on useita, merkitse Työeläkepäiväksi viimeisimmän ilmoituksen Kelaan saapumispäivä. Jos myöhempi ilmoitus koskee kuitenkin vain sellaista seikkaa, jolla ei ole vaikutusta henkilön oikeuteen saada vammaisetuutta, tulee Työeläkepäiväksi merkitä vammaisetuuteen vaikuttavan ilmoituksen Kelaan saapumispäivä.

Eläkettä tai korvausta koskevan ilmoituksen Kelaan saapumispäivän saat HEKY/ Työeläkkeet ja korvaukset -kyselyllä kyseisen eläkkeen tai korvauksen näytöllä, kohdasta 'Saapumispäivä.'

1.9.5.1.3 Etuus ei maksussa eräpäivänä (eräpäiväkorotus)

Etuuden maksupäivä ilmoitetaan päätöksessä. Jos etuus ei ole maksussa luvattuna säännöllisenä maksupäivänä, viivästysaika on eräpäivän ja todellisen maksupäivän välinen aika.

Esimerkki

Eläke-etuus on keskeytetty tai lakkautettu virheellisesti, joten sitä ei makseta säännöllisenä maksupäivänä 4.7. Eläke-etuuserät maksetaan 22.8, viivästysaika alkaa 4.7 ja lasketaan 22.8. saakka.

Viivästyskorotusta ei lasketa ohjelmallisesti RAKE-, AE-, QE- eikä GE-järjestelmässä. Laske viivästyskorotus laskentatapahtumalla (ELLA).

Anna maksumääräys maksujenhallintaryhmälle ja etuudensaajalle päätös viivästyskorotuksesta RAKE-järjestelmässä Päätöksenanto-tapahtumalla.

Maksa viivästyskorotus AE-, QE- ja GE-järjestelmässä Yksittäismaksu-toiminnolla (Viivästyskorotuksen maksu). Anna päätös Asiakaskirjejärjestelmästä.

Lue lisää Viivästyskorotuksen laskenta.

1.9.5.1.4 Etuudensaajasta johtuva maksuste (estekorotus)

Jos etuutta ei ole voitu maksaa oikeassa ajassa etuudensaajasta johtuvasta syystä, viivästysaika alkaa siitä lukien, kun Kela on saanut tiedon esteen poistumisesta.

Jos etuushakemus olisi muutoin ratkaistavissa, mutta hakija ei ole toimittanut sen maksamista varten välttämätöntä tietoa, viivästyskorotuksen maksaminen alkaa aikaisintaan siitä, kun tieto on saatu. Tällöin kuitenkin edellytetään, että viivästysaika kolmen tai yhden kuukauden säännön perusteella on alkanut. Tällainen tilanne syntyy, jos etuushakemus olisi muutoin ratkaistavissa, mutta hakija ei ole toimittanut maksuosoitetta.

Maksuunpantaessa etuusoikeuden epäselvyyden vuoksi keskeytettyä etuutta viivästysaika alkaa, kun etuudensaaja on antanut vaaditun selvityksen tai se muutoin on saatu. Jos eläke sen sijaan oli keskeytetty sen määrään vaikuttavan seikan selvittämiseksi, viivästyskorotus määräytyy lopullista päätöstä annettaessa tarkistushakemuksen tai muun vastaavan vaatimuksen perusteella kolmen tai yhden kuukauden säännön mukaisesti.

Viivästyskorotuksen määrä lasketaan ohjelmallisesti RAKE-järjestelmässä. Lue lisää Tekniset-ohjeet > RAKE > Viivästyskorotus-EJVK.

Laske viivästyskorotus laskentatapahtumalla (ELLA). Maksa viivästyskorotus AE- ja GE-järjestelmässä Yksittäismaksu-toiminnolla (Viivästyskorotuksen maksu). Anna päätös YHTE-kirjejärjestelmästä.

1.9.5.2 Eriytilanteet

Muutoksenhaku

Jos etuus myönnetään tai sitä korotetaan muutoksenhaun tai oikaisun takia, viivästysaika lasketaan alkuperäisestä hakemuksesta. Myös väliaikaiseen päätökseen viivästyskorotus lasketaan yleensä alkuperäisestä hakemuksesta. Rekisteröi asia vireille alkuperäisen hakemuksen mukaisesti.

Muutoksenhakuaste voi kuitenkin määrätä viivästysajan alkamaan myöhemmästä ajankohdasta kuin alkuperäisen hakemuksen perusteella määräytyvästä ajasta. Edellytyksenä on, että Kela on esittänyt oleellisen muutoksen tapahtuneen hakijan olosuhteissa muutoksenhaun aikana.

Jos katsot, että viivästysaika tulisi laskea myöhemmästä ajankohdasta kuin alkuperäisen hakemuksen perusteella määräytyvästä ajasta, ilmoita tästä muutoksenhakuelimelle antamassasi lausunnossa.

Oikaisu

Oikaistaessa hakemuksen käsittelyn yhteydessä tapahtunutta Kelan virhettä, viivästysaika lasketaan virheellisesti ratkaistun hakemuksen jättämisestä. Rekisteröi asia vireille alkuperäisen hakemuksen mukaisesti.

Jos on kysymys Kelan viran puolesta tekemän ratkaisun oikaisusta, viivästyskorotusoikeus syntyy vain etuudensaajan esittämän oikaisupyynnön perusteella. Viivästysaika lasketaan oikaisupyynnön esittämisestä. Kun päätös oikaistaan uuden selvityksen perusteella, viivästysaika alkaa selvityksen saapumisesta.

Kun oikaistaan päätöstä, jolla etuutta on virheellisesti pienennetty tai etuuden maksaminen on virheellisesti keskeytetty, viivästysaika lasketaan etuuden tai etuuserän oikeasta eräpäivästä todelliseen maksupäivään. Etuudensaajan esittämällä oikaisuvaatimuksella ei ole merkitystä viivästysajan laskemisessa.

Jos etuudensaaja vaatii esittämänsä uuden selvityksen perusteella aikaisemmin tehdyn päätöksen oikaisua, eikä kyseessä ole Kelan virhe, viivästyskorotusoikeus määräytyy kolmen tai yhden kuukauden säännön perusteella vaatimuksen esittämisestä. Jos oikaisu tehdään Kelan aloitteesta, esimerkiksi työeläkelaitoksen oikaisupäätöksen perusteella, ei viivästyskorotusta makseta.

Kunta

Jos etuus maksetaan kunnalle toimeentulotuen korvaukseksi taikka perhehoidon tai laitoshoidon kustannusten korvaukseksi, kunnalle maksettaviin etuuseriin voidaan maksaa viivästyskorotus.

Maksunjako

Jos eläke maksetaan regressivaatimuksen perusteella esimerkiksi samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan korvaukseksi ja osa siitä jää maksettavaksi eläkkeensaajalle, viivästyskorotus maksetaan vain eläkkeensaajalle maksettavaan osuuteen.

Viivästyskorotus lasketaan normaaliin tapaan, kun etuuteen kohdistuu ulosmittausvaatimus. Tällöin viivästyskorotus voi tulla maksettavaksi myös ulosottoviranomaisellemaksettavaan osuuteen.

1.9.5.3 Korkoprosentti

Korkoprosentti määräytyy etuuden maksupäivää edeltävälle puolivuotiskaudelle vahvistetun korkolain mukaisen viivästyskoron mukaan. (Korkolaki 633/1982 4 § 1 mom.)

Esimerkki

Jos etuuden maksupäivä on 4.5., korkoprosentti on edellisen vuoden puolivuotiskauden eli 1.7.–31.12. vahvistettu korko. Jos etuuden maksupäivä 14.10., korkoprosentti on 1.1.–30.6 ajalle vahvistettu korko.

Selvitä tarvittaessa viivästyskorkoprosentit www.suomenpankki.fi > [Ajankohtaista](#) > [Lehdistötiedotteet](#) > [Korkolain mukainen viitekorko ja viivästyskorko](#).

1.9.5.4 Ei viivästyskorotusta

Etuuteen ei makseta viivästyskorotusta, kun se maksetaan

- toiselle Suomessa tai ulkomailla lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle
- Kelalle
- työttömyyskassalle.

Lue lisää Viivästyskorotus > Erityistilanteet > Maksunjako.

Etuuteen ei makseta viivästyskorotusta myöskään, kun

- etuus tai sen korotus myönnetään viran puolesta
- etuuden maksaminen on viivästynyt lain säännöksen johdosta tai yleisen liikenteen taikka maksuliikenteen keskeytymisen tai muun ylivoimaisen esteen vuoksi
- korotuksen määrä etuudelta jäisi pienemmäksi kuin 1,86 euroa vuonna 2021.

1.9.6 Ennakonpidätyksen yleiset periaatteet

Tuloverolain mukaan henkilö voi olla Suomessa joko yleisesti verovelvollinen tai rajoitetusti verovelvollinen.

Yleisesti verovelvollinen on henkilö, joka verotuksellisesti asuu Suomessa. Hän on velvollinen suorittamaan Suomessa veroa sekä Suomesta että ulkomailta saamastaan tulosta. Kela toimittaa ennakonpidätyksen yleisesti verovelvolliselle maksamastaan etuudesta tai eläkkeestä, jos niitä ei ole säädetty verovapaiksi (TVL 1535/1992 92 §). Ennakonpidätys tehdään myös työkorvauksesta, jos sen saajaa ei ole merkitty ennakkoperintärekisteriin.

Rajoitetusti verovelvollinen on henkilö, joka ei vakinaisesti asu Suomessa. Hän on velvollinen maksamaan Suomessa veroa vain Suomesta saamastaan tulosta. Tällaisen henkilön verotuksessa sovelletaan pääasiallisesti rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia.

Lue lisää Ennakonpidätys > Lähdevero

Ulkomailla asuvan henkilön Suomesta maksettavasta eläketulosta ei peritä lähdeveroa, vaan siitä toimitetaan ennakonpidätys.

1.9.6.1 Ennakonpidätyksen perusteet

Ennakkoperintäasetuksessa ja Verohallinnon päätöksessä ennakonpidätyksen toimittamistavoista ja määrästä säädetään, millä perusteilla ennakonpidätys toimitetaan Kelan maksamista etuuksista ja veronalaisista työkorvauksista.

Ennakonpidätys- ja lisäprosentti

Ennakonpidätys toimitetaan palkkaa varten määrätyn prosentin mukaan siltä osin, kun maksettava määrä ei ylitä Verohallinnon määrittelemää henkilökohtaista tulorajaa. Tulorajan ylittävältä osalta pidätys toimitetaan lisäprosentin mukaan.

Määräprosentti

Ennakkoperintäasetuksessa ja Verohallinnon päätöksessä on määritelty tilanteita, joissa ennakonpidätys määräytyy eläkkeissä, muissa etuuksissa ja työkorvauksissa kaavamaisesti määräprosentin perusteella.

Taulukkoprosentti

Sairausvakuutuslain mukaisissa päivärahoissa ja kuntoutusrahassa pidätys voidaan toimittaa [Verohallinnon päätöksessä olevan prosenttilaulukon mukaan](#). (VeroHp ennakonpidätyksen toimittamistavasta ja määrästä 6 § 3 mom.)

Muutosverokortti

Maksunsaaja voi hakea Verohallinnolta muutosta ennakonpidätykseen. Jos Verohallinto antaa maksunsaajalle sosiaalietuutta tai eläkettä taikka opintorahaa varten myönnetyn muutosverokortin, se saadaan pääsääntöisesti suorasiirtona (pl. opintoraha) Kelaan, jolloin tiedot kirjautuvat ohjelmallisesti. Jos Verohallinto tai asiakas toimittaa muutosverokortin suoraan toimistoon, rekisteröi muutosverokortin tiedot HEMU-tapahtumalla.

Verohallinto merkitsee muutosverokorttiin tiedon siitä, mihin tarkoitukseen sitä voidaan käyttää. Sosiaalietuuksien ennakonpidätyksessä voidaan käyttää vain sosiaalietuutta varten annettua muutosverokorttia. Kuitenkin opintorahassa ja eläkkeissä voidaan käyttää vain näitä varten annettua muutosverokorttia.

Muutosverokortissa on pidätysprosentti, jota käytetään verokortissa olevaan euromääräiseen tulokertymään asti, jonka jälkeen käytetään korttiin merkittyä lisäprosenttia. Tulokertymää laskettaessa huomioidaan voimassaoloaikana maksetut etuudet tai työkorvaukset. Jos muutosverokorttia käytetään vuodenvaihteen yli, tulokertymän seuranta aloitetaan alusta.

Eläkettä varten annetussa muutosverokortissa ei ole tulokertymää.

Muutosverokortissa voi myös olla merkittynä vain yksi pidätysprosentti.

Rajoitetusti verovelvollinen voi toimittaa Kelaan muutosverokortin.

Maksunsaajan oma pyyntö

Ennakonpidätysprosenttia voidaan korottaa etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saajan omasta pyynnöstä ilman Verohallinnon laskemaa uutta pidätysprosenttia. Etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saaja voi pyytää korotusta joko kirjallisesti tai suullisesti.

1.9.6.2 Tietojen saanti ja käyttöönotto

Etuuksien ennakonpidätyksen toimittamisessa käytetään hyväksi Kelaan suorasiirtona saatuja ennakonpidätysperusteita. Maksunsaaja voi toimittaa Kelaan myös verokortin tai ilmoittaa muun pidätysperusteen.

Lue lisää kohdasta [Oma pyyntö](#) (Tiedot maksunsaajalta > Oma pyyntö)

Työkorvauksista ei toimiteta ennakonpidätystä, jos saaja on merkitty ennakkoperintärekisteriin.

Rajoitetusti verovelvollisen eläkkeensaajan myöntöpäätöksen jälkeen maksujenhallintaryhmä lähettää Verohallintoon ennakonpidätysprosentin pyyntökirjeen. Verohallinto antaa sen perusteella eläkettä varten kirjoitetun henkilökohtaisen pidätysprosentin.

1.9.6.2.1 Suorasiirtotiedot

Kela saa suoraan Verohallinnolta vuosittain tiedot Suomessa verovelvollisten etuudensaajien ennakonpidätysperusteista. Muutosverokortit saadaan Kelaan suoraan Verohallinnolta joka arkipäivä.

Kela tarkistaa vuosittain Verohallinnolta tiedon työkorvauksen saajien (päivähoidon-/ kuntoutuspalveluntuottajat) ennakkoperintärekisterissäolosta maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Tarkistus tehdään suorasiirtopyyntönä ohjelmallisesti.

Eläkettä varten määrätyt henkilökohtaiset ennakonpidätysprosentit saadaan Kelan pyynnöstä yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisille eläkkeensaajille, joiden eläke on maksussa marraskuussa tai joille eläke on myönnetty etukäteen. Pyyntö lähetetään ohjelmallisesti yleensä marraskuussa ja siinä ilmoitetaan arvio seuraavana vuonna maksettavasta eläkkeestä. Verohallinnolta saadut uudet ennakonpidätysprosentit seuraavaa vuotta varten tallennetaan järjestelmään ohjelmallisesti.

Verohallinnolta suoraan saadut ennakonpidätysprosentit otetaan vuosittain käyttöön erikseen ilmoitettavana ajankohtana. Siihen asti käytetään edellisen vuoden joulukuussa voimassa olleita ennakonpidätysperusteita.

1.9.6.2.2 Tiedot maksunsaajalta

Verokortti

Jos maksunsaaja tai Verohallinto toimittaa sosiaalietuutta, opintorahaa, eläkettä tai työkorvausta varten muutosverokortin, ennakonpidätys lasketaan muutosverokortin mukaisesti. Tarkistettua ennakonpidätystä sovelletaan yleensä seuraavan maksuerän alusta lukien.

Takautuvaan aikaan kohdistuvan muutoksen voi kuitenkin ottaa huomioon, jos muutosverokortin voimassaoloaika ulottuu maksettujen erien ajalle. Lue lisää [Ennakonpidätyksen korjaus ja palautus](#)

Palkkaa varten annettuja muutosverokortteja ei käytetä etuuksien eikä eläkkeiden ennakonpidätyksessä.

Rajoitetusti verovelvollinen etuudensaaja voi pyytää Verohallinnolta muutosverokortin. Verohallinto toimittaa verokortin postitse Kelaan.

Oma pyyntö

Ennakkonpidätysprosenttia voidaan korottaa etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saajan omasta pyynnöstä ilman Verohallinnon laskemaa uutta pidätysprosenttia. Etuuden, eläkkeen tai työkorvauksen saaja voi pyytää korotusta joko kirjallisesti tai suullisesti.

Lähdevero

Lähdeverotusta varten etuuden tai työkorvauksen saaja toimittaa lähdeverokortin. Lähdeverokortin pitää olla Kelaa varten kirjoitettu. Rajoitetusti verovelvollinen voi toimittaa Kelaan muutosverokortin. Jos rajoitetusti verovelvollinen ei pyydä Verohallinnolta muutosverokorttia, verotetaan häntä lähdeverokortin mukaisesti.

Eläkkeistä ei peritä lähdeveroa, vaan rajoitetusti verovelvolliselle eläkkeensaajalle määrätään ennakkonpidätys.

1.9.6.2.3 Ennakkonpidätyksen tallennus

Ennakkonpidätystietojärjestelmään tallennetaan kaikki etuudensaajien ja Verohallinnon toimittamat ennakkonpidätysperusteet. Rekisteröi tiedot valitsemalla HEMU-aloitusvalikolta Ennakkonpidätystiedot.

Rajoitetusti verovelvollisten ennakkonpidätysperusteet tallennetaan kansainvälisten asioiden keskuksessa, työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisukeskuksessa tai maksujenhallintaryhmässä.

Verokorteissa olevia tulo- ja meno-eräjätkä seurataan ohjelmallisesti. Kertymätiedot päivitetään ohjelmallisesti maksujen eräajoissa ja palautusten kirjaamisen yhteydessä. Mikäli kertymätietojen korjaamisessa ilmenee ongelmia, ota yhteyttä maksujenhallintaryhmään.

1.9.6.3 Toimittaminen

Ennakkonpidätys toimitetaan ennakkoperintäasetuksen (1124/1996) ja Verohallinnon päätöksen ennakkonpidätyksen toimittamistavoista ja määrästä mukaisesti.

Ensisijaisia pidätysperusteita ovat

- muutosverokortti
- lähdeverokortti tai
- oma ilmoitus muuta perustetta suuremmasta pidätysprosentista.

1.9.6.3.1 Eläketuki

Eläketuesta ennakkonpidätys toimitetaan ensisijaisesti henkilökohtaisen Kelan eläkettä varten annetun ennakkonpidätysprosentin mukaan.

Jos henkilökohtaista pidätysprosenttia ei ole, toimitetaan ennakonpidätys eläketuesta 0 % mukaan.

Takautuvat erät

Eläketuen takautuvasti maksettavista eläke-eristä ennakonpidätys toimitetaan ensisijaisesti henkilökohtaisen takautuvaa eläkettä varten määrätyn pidätysprosentin mukaan.

Jos henkilökohtaista pidätysprosenttia ei ole ja takautuva eläke kertyy vain maksuvuodelta, toimitetaan ennakonpidätys takautuvasta eläkkeestä seuraavasti:

- kuukausieläkettä varten määrätyn henkilökohtaisen pidätysprosentin mukaan tai
- 0 % mukaan.

Jos henkilökohtaista pidätysprosenttia ei ole ja takautuva eläke kertyy myös maksuvuotta aikaisemmalta ajalta, toimitetaan ennakonpidätys 40 % mukaan.

1.9.6.4 Ennakonpidätyksen korjaus ja palautus

Muutosverokortti

Voit korjata ennakonpidätyksen, jos Kelaan on tullut muutosverokortti, joka on voimassa takautuvasti. Liikaa pidätettyä ennakonpidätystä voidaan korjata vain maksuvuoden aikana. Palautettavan määrän on oltava maksussa viimeistään saman vuoden joulukuun lopussa.

Esimerkki

Kelaan on tullut muutosverokortti 4.5. ja muutosverokortissa on voimassaoloajan alkamispäivä 1.1. Ennakonpidätys voidaan korjata 1.1. alkaen.

Lähdevero

Jos etuudesta on peritty liikaa lähdeveroa, voit korjata liikapidätyksen vain saman maksuvuoden aikana.

Palveluntuottaja ennakonpidätysrekisteriin

Korjaa ennakonpidätys aina silloin, kun työkorvauksensaaja ilmoittaa kesken vuotta tiedon ennakkoperintärekisteriin kuulumisesta.

Kelan virhe

Jos Kela on toimittanut ennakonpidätyksen virheellisesti liian suurena, voit korjata virheen ilman muutosverokorttia. Kelan virhe on kyseessä esimerkiksi silloin, kun Verohallinnon antama ennakonpidätysprosentti on tallennettu väärin liian suurena.

Korjauksen voit tehdä verovuoden aikana. Palautettavan määrän on oltava maksussa viimeistään saman vuoden joulukuun lopussa. Verovuosi on kalenterivuosi, jolta vero määrätään.

Ennakonpidätyksen korjaaminen

Voit korjata ja maksaa liikaa perityn ennakonpidätyksen HERE-aloitusvalikon Ennakonpidätyksen korjaus -toiminnolla. Maksujenhallintaryhmä tekee RAKE-eläkkeiden ennakonpidätyksen korjaukset ja palautukset saatuaan niistä tiedon ohjelmallisesti.

1.9.6.5 Takaisin maksetut etuudet

Alla kuvattu menettelytapa eläkkeiden ja etuuksien osalta koskee vielä verovuotta 2020. Eläkkeet ja etuudet ilmoitetaan tulorekisteriin verovuodesta 2021 alkaen.

Veronalaista etuutta voidaan periä takaisin nettomääräisenä niin kauan kuin Kela voi ilmoittaa Verohallinnolle veronalaisen etuuden ja ennakonpidätyksen määrien muutokset vuosi-ilmoituksen korjauksena. Maksettua etuutta voidaan periä takaisin ja kuitata nettomääräisenä etuuden maksuvuotta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun saakka. Tämän jälkeen perintä ja kuittaus tehdään bruttomääräisenä.

Jos etuudensaaja maksaa takaisin etuutta sellaiselta vuodelta, jonka verotus on jo vahvistettu, Kela ilmoittaa palautetun etuuden määrän Verohallinnolle takaisinmaksuvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Etuudensaajalle lähetetään tosite, johon on etuuksittain eritelty Verohallinnolle ilmoitetut tiedot. Verohallinto ottaa palautetun etuuden määrän huomioon takaisinmaksuvuoden verotuksessa.

(TVL 1535/1992 112 a § 1 ja 2 mom.)

Kela ilmoittaa myös työpaikkakassojen perimien etuuksien korjaustiedot Verohallinnolle.

Lastenhoidon tuen työkorvauksia ei peritä takaisin työkorvauksen saajalta, vaan lastenhoidon tuen hakijalta. Perhe ja hoidon tuottaja hoitavat yksityisen hoidon tuen veronokaisuasiat suoraan Verohallinnon kanssa.

Lastenhoidon tuen hoidon tuottajille maksettujen työkorvausten takaisinperintä- ja kuittaustiedoista ei ilmoiteta muutostietoja Verohallinnolle.

Kuntoutuksen työkorvausten palautukset on ilmoitettu tulorekisteriin verovuodesta 2019 alken.

1.9.6.6 Regressisuoritukset

Eri laitosten väliset ja (Kelan) saman maksajan eri veronalaisten etuuksien väliset regressisuoritukset käsitellään ja maksetaan verottomina bruttomäärinä. Jos kuitenkin regressinä perittävä etuus tai sen osa on verotonta, on maksettava etuus verottomalta osin veronalaista esim. kun kuntoutusrahasta peritään opintotuen asumislisää. (TVL 1535/1992 112 a § 3 mom.)

Lue lisää regressiperinnästä ao. etuuden ohjeesta Regressiperintä-kohdasta.

Asiakkaan veronalaista tuloa on aina hänelle itselleen maksettu etuus.

1.9.6.7 Vuosi-ilmoitukset

Maksujenhallintaryhmä ilmoittaa vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle tiedot maksetuista etuuksista sekä niistä toimitetuista ennakonpidätyksistä, lähdeveronalaisista suorituksista ja maksetuista lähdeveroista. Työkorvaukset on ilmoitettu tulorekisteriin 1.1.2019 alkaen, joten verovuodesta 2019 lähtien niistä ei enää ole annettu erillistä vuosi-ilmoitusta Verohallintoon. 1.1.2021 alkaen eläkkeet ja etuudet ilmoitetaan tulorekisteriin, joten verovuodesta 2021 lähtien niistä ei enää anneta erillistä vuosi-

ilmoitusta Verohallintoon. Verohallinto saa tarvitsemansa tiedot tulorekisteristä. Kela kuitenkin ilmoittaa edelleen asiakkaalle maksamiensa veronalaisten etuuksien määrät ja ennakonpidätykset.

Verovuoden 2020 osalta toimitaan vielä alla kuvatulla tavalla:

Maksujenhallintaryhmä ilmoittaa vuosi-ilmoituksella Verohallinnolle tiedot maksetuista etuuksista sekä niistä toimitetuista ennakonpidätyksistä, lähdeveronalaisista suorituksista ja maksetuista lähdeveroista. Työkorvaukset ilmoitetaan tulorekisteriin.

Maksujenhallintaryhmä toimittaa Verohallinnolle etuuksien vuosi-ilmoitukset maksuvuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä. Eläkkeensaajille, alle 18 vuotiaille etuudensaajille, edunvalvojille, kuolinpesille lähetetään vuosi-ilmoituskirje. Työkorvausten saajille lähetetään tosite Kelan maksamista etuuksista ja niistä toimitetusta ennakonpidätyksestä. Muut etuudensaajat voivat katsoa vuosi-ilmoitustiedot Kelan sähköisestä asiointipalvelusta. Jos työkorvauksen saaja pyytää toiminnan päättyessä tositetta maksetuista määristä, tulosta hänelle tosite.

Maksujenhallintaryhmä ilmoittaa Verohallinnolle osakeyhtiöille, osuuskunnille ja rekisteröidyille yhdistyksille maksetut työkorvaukset kuukausittain eriteltyinä.

Eläkkeiden ja etuuksien vuosi-ilmoitustiedot ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä HEKY > Etuussummat > Verotusta varten annetut tiedot.

Päivähoidontuottajien tositteet ja mahdolliset korjaustiedot ovat toimistojen kyseltävissä APKY-aloitusvalikolta kohdassa 'Maksetut työkorvaukset' valinnalla 'Verotukseen annetut tiedot'.

Tietojen korjaaminen

Vuosi-ilmoitustietoja voidaan korjata ennen verotuksen päättymistä, jos etuuden tai ennakonpidätyksen määrä muuttuu esimerkiksi takaisinperinnän vuoksi. Edellisen vuoden nettopalautukset on tehtävä huhtikuun loppuun mennessä. Maksujenhallintaryhmä voi korjata virheellisiä tietoja syyskuun loppuun saakka. Maksujenhallintaryhmä lähettää korjatuista tiedoista aina ilmoituksen myös etuudensaajalle.

1.9.6.8 Kuukausivalvonta

Kirjanpito- ja maksuliikenneryhmä tekee kuukausittain (viimeistään 10. päivä) Verohallinnolle valvontailmoituksen ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista. Ilmoitus sisältää ilmoituskuukautta edeltävän kuukauden tiedot. Ennakonpidätys ja lähdevero maksetaan kuukausittain viimeistään maksukuukautta seuraavan kuukauden 10. päivänä.

1.9.7 Etuusmaksujen peruutukset pankista

Maksuja ei voi enää peruuttaa pankista.

1.9.7.1 Etuusmaksujen palauttaminen kuoleman jälkeen

Jos kansaneläkettä, takuueläkettä, rintamalisiä, leskeneläkettä, lapsaneläkettä, eläkkeensaajan asumistukea, eläketukea, 16 vuotta täyttäneen vammaistukea tai eläkettä saavan hoitotukea on maksettu liikaa etuudensaajan kuolemasta johtuen (kuoleman jälkeiseltä ajalta), Palautusten käsittelytiimi pyytää aiheetta maksetut maksuerät takaisin pankista. Kelan oikeus saada maksut takaisin pankilta perustuu etuuslainsäädännöksiin. Lainsäännökset ovat:

- Kansaneläkelaki 75 a §
- Takuueläkelaki 32 § (viittaus kansaneläkelain 75 a §:ään)
- Eläketukilaki 22 § (viittaus takuueläkelain 32 §:ään josta viittaus kansaneläkelain 75 a §:ään)
- Rintamasotilaseläkelain 17 § (viittaus kansaneläkelain 75 a §:ään)
- Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä 10 § (viittaus kansaneläkelain 75 a §:ään)
- Laki eläkkeensaajan asumistuesta 33 a §
- Laki vammaisetuksista 34 a §

Jos pankki ei palauta maksua tai palauttaa vain osan, Palautusten käsittelytiimi pyytää kuolinpesää palauttamaan maksun.

Palautuspyyntökirjeiden mallit voit katsoa asiakaskirjeistä: VTJ03 (pankin kirje), VTJ04 (kuolinpesän kirje).

Lue lisää Menettelyohjeet: Takaisinperintä, Perintätilanne, Kohtuullistamisharkinta, Etuudensaaja kuollut.

1.10 Ilmoitusvelvollisuus

Eläketuen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kelalle

- eläketukeen vaikuttavien eläkkeiden ja korvausten myöntämisestä ja lakkaamisesta sekä niiden määrien muuttumisesta,
- osoitteen muuttumisesta ja
- muutostaan ulkomaille.

Eläketuen hakijan ja saajan on annettava myös muut hakemuksen ratkaisemiseksi ja eläketuen maksamiseksi tarvittavat tiedot.

1.11 Päätöksen oikaisu ja poistaminen

Kaikille etuuksille yhteinen Päätöksen oikaisu ja poistaminen.

1.12 Tarkistaminen

Eläketuki tarkistetaan, kun

- eläketuensaajalle myönnetään uusi, eläketuen määrää vähentävä eläke tai korvaus.

Esimerkki

Eläketuensaajan puoliso kuolee. Eläketuensaajalle myönnetään työeläkelain mukainen perhe-eläke.

- eläketukea vähentävä eläke tai korvaus lakkaa .
- eläketukea vähentävän eläkkeen tai korvauksen määräytymisperusteissa tapahtuu muu kuin indeksisidonnaisuudesta johtuva muutos.

Esimerkki

Eläketuen saajan työeläkelain mukaisen perhe-eläkkeen määrä muuttuu edunsaajien lukumäärän muuttumisen vuoksi.

Jos eläketuensaaja saa eläkettä tai korvausta ulkomailta, eläketuki tarkistetaan kahden vuoden välein.

Jos eläketukeen vaikuttavan eläkkeen tai korvauksen määrä vaihtelee jatkuvasti (esim. sijoitussidonnainen perhe-eläke), eläketuki tarkistetaan viimeistään kahden vuoden kuluttua alkamisesta tai edellisestä tarkistuksesta.

Voit tehdä eläketuen tarkistamisen ilman hakemusta. Kuule eläketuen saajaa ennen ratkaisua.

Eläketuen korotuksen voit tehdä hakemuksetta ilman asiakkaan kuulemista.

1.12.1 Tarkistamisajankohta

Eläketuki tarkistetaan muutosta seuraavan kalenterikuukauden alusta. Jos muutos tapahtuu kuukauden ensimmäisenä päivänä, eläke tarkistetaan kuitenkin sen kuukauden alusta.

Esimerkki

Työeläkelain mukainen perhe-eläke myönnetään 1.8. lukien, eläketuki tarkistetaan 1.8. lukien.

Esimerkki

Eläketuen vähentävänä etuutena on tapaturmaeläke. Tapaturmaeläkkeen haitta-aste muuttuu 2.7. Eläketuki tarkistetaan 1.8. lukien.

Jos eläketukea vähentävän etuuden määrä vaihtelee jatkuvasti, eläketuki tarkistetaan vähintään kahden vuoden kuluttua eläketuen alkamisesta tai edellisestä tarkistamisesta.

Eläketuen määrää korotetaan kuitenkin enintään kuusi kalenterikuukautta ennen korotuksen hakemista. Erityisestä syystä korotus voidaan myöntää pitemmältäkin kuin kuuden kuukauden ajalta.

1.12.2 Määräaikaistarkistus

Eläketuki tarkistetaan viimeistään kahden vuoden kuluttua eläketuen alkamisesta tai edellisestä tarkistamisesta, jos tulon määrä vaihtelee jatkuvasti. Esimerkiksi jos eläketuen saajalla on maksussa sijoitussidonnainen eläketukea vähentävä etuus.

Ulkomailla asuvan olosuhteiden tarkistus

Kela tarvitsee eläketuen maksamiseksi ajantasaiset tiedot eläketuen saajan olosuhteista. Sen vuoksi ulkomailla asuvan eläketuen saajan olosuhteet tarkistetaan kahden vuoden välein. Olosuhteiden tarkistamiseksi eläketuen saajalle lähetetään kirje. Mikäli asiakas ei vastaa kirjeeseen määräajan kuluessa, eläketuki keskeytetään, koska voidaan olettaa, että asiakkaalla ei olosuhteiden muuttumisen tai muun syyn takia ole oikeutta eläketukeen.

Tämä menettely koskee käytännössä EU-/Eta-maita ja Sveitsiä, joihin eläketukea voidaan maksaa EU-asetuksen perusteella.

Olosuhdetarkistusta varten eläketukeen laitetaan seuranta kahden vuoden päähän ulkomaille muutosta tai edellisestä tarkistuksesta. Seurannan perusteella eläketuen saajalle lähetetään olosuhdetarkistuskirje ETH13.

1.13 Keskeyttäminen

Eläketuki voidaan keskeyttää vankilassaolon vuoksi (ETL 1531/2016 14 §).

Eläketuki voidaan keskeyttää myös väliaikaisesti, kun

- on syytä olettaa, että eläketuki on maksussa väärin perustein
- eläketuensaaja ei toimita maksuosoitetta (ETL 1531/2016 19 §).

1.13.1 Väliaikainen keskeyttäminen

Eläketuen maksaminen voidaan väliaikaisesti keskeyttää ja antaa väliaikainen päätös. Väliaikainen keskeyttäminen osittain tai kokonaan tulee kysymykseen silloin, kun

- on syytä olettaa, että etuudensaajan olosuhteet ovat muuttuneet
- etuudensaaja ei toimita maksuosoitetta.

Väliaikaisella keskeyttämisellä osittain tai kokonaan on tarkoitus estää liिकासuoritus niissä tilanteissa, joissa tarkistushakemusta ei saada kohtuullisessa ajassa tai sitä ei saada lainkaan. Tällöin annetaan väliaikainen päätös, josta ei ole muutoksenhakuoikeutta.

Päätöksen vahvistaminen

Väliaikainen päätös vahvistetaan tarkistushakemuksen perusteella oikeiden perusteiden mukaiseksi. Jos tarkistushakemusta ei saada, väliaikainen päätös vahvistetaan ilman sitä lopullisella päätöksellä. Päätös annetaan neljän viikon kuluessa väliaikaisen päätöksen antamisesta. Etuus tarkistetaan tällöin käytettävissä olevien tietojen perusteella muutosajankohdasta lukien. Päätöksestä on muutoksenhakuoikeus. Väliaikainen päätös katsotaan tällöin etuudensaajan kuulemiseksi.

Huolehdi siitä, että väliaikainen päätös vahvistetaan lopullisella päätöksellä silloinkin, kun tarkistushakemusta ei ole palautettu.

Mahdollisesti liikaa maksettu etuus peritään takaisin. Lue lisää Takaisinperinnästä.

Maksuunpano

Jos keskeytettyä etuutta aletaan maksaa uudelleen tai osittain keskeytettyä eläkettä korotetaan, etuus tai sen korotus maksetaan kuuden kalenterikuukauden takautuvan hakuajan puitteissa.

1.13.2 Vankilassaolo

Eläketuen maksaminen keskeytetään pääsääntöisesti ehdottoman vankeusrangaistuksen alkamista seuraavan neljännen kuukauden alusta. Lue lisää > Vankilassaolo ja Kelan etuudet.

Kun eläketuki laitetaan uudelleen maksuun, tulot säilyvät entisenä, ellei tuloksi otetun eläkkeen tai korvauksen määrässä ole tapahtunut vankilassaoloaikana perustemuutosta (muu kuin indeksikorotus).

1.14 Lakkauttaminen

Eläketuki lakkautetaan muutosta seuraavan kuukauden alusta, kun eläketuen saaja

- täyttää 65 vuotta
- muuttaa pysyvästi tai yli vuoden ajaksi ulkomaille
  - ks. Lakkauttaminen > Muutto ulkomaille.
- ei muutoin täytä eläketuen saamisen edellytyksiä
- kuolee

Jos eläketuki lakkautetaan estävän etuuden myöntämisen vuoksi, eläketuki lakkautetaan sen kuukauden alusta, jona eläketuen saajalle myönnetään estävä etuus. Tällöin lakkautuksen voi tehdä ilman kuulemistä.

1.14.1 Muutto ulkomaille

Jos eläketuen saaja muuttaa ulkomaille, eläketuen maksamisen jatkaminen riippuu siitä, muuttaako hän toiseen EU-maahan vai kolmanteen maahan. Kolmanteen maahan muuttaessa maksamisen jatkaminen riippuu siitä, onko kyseessä tilapäinen, vai vakituinen muutto. EU-lainsäädäntöä soveltavien maiden kohdalla asumista arvioidaan ensisijassa EU-asetusten 883/2004 ja 987/2009 perusteella. Eläketukilain asumiskäsite määräytyy 1.4.2019 voimaan tulleen vakuuttamislain mukaan. Vakuuttamislain mukaan tilapäisen asumisen kesto on enintään kuusi kuukautta. Eläketukilain mukaan eläketukea voidaan maksaa ulkomaille kuitenkin korkeintaan yhden vuoden ajan, jos henkilö lähtee ulkomaille enintään vuodeksi, vaikka henkilöä ei enää katsota Suomessa asuvaksi kuuden kuukauden jälkeen.

Muutto EU-maahan

Eläketuki on EU-asetuksen 883/2004 mukainen varhaiseläke-etuus, joten siihen sovelletaan asetusta 883/2004. Jos eläketuen saaja muuttaa pysyvästi EU-asetusta

soveltavaan maahan, eläketukea maksetaan edelleen. Eläketuen saajan olosuhteiden seuranta varten etuuteen laitetaan seuranta kahden vuoden päähän.

Esimerkki 1: Eläketuen saaja A muuttaa Espanjaan kuudeksi kuukaudeksi. A:n asumista arvioidaan ensisijassa EU-asetusten mukaisesti. A:lle maksetaan eläketukea Espanjaan kuuden kuukauden oleskelun ajan.

Esimerkki 2: Eläketuen saaja B muuttaa Espanjaan kolmeksi vuodeksi. Eläketukea voidaan maksaa Espanjaan, koska kysymyksessä on asetuksen mukainen varhaiseläke-etuus. Määräaikaistarkistukset tehdään kahden vuoden välein.

Muutto kolmanteen maahan

Eläketuki lakkautetaan muutosta seuraavan kuukauden alusta, kun eläketuensaaja muuttaa pysyvästi tai yli vuoden ajaksi ulkomaille.

Esimerkki 1: Eläketuen saaja C muuttaa Thaimaahan kuudeksi kuukaudeksi. Vakuuttamislain mukaan C on edelleen Suomessa asuva, koska kuuden kuukauden oleskelu ulkomailla katsotaan tilapäiseksi. C:lle maksetaan eläketukea Thaimaahan kuuden kuukauden oleskelun ajan.

Esimerkki 2: Eläketuen saaja X muuttaa Thaimaahan vuodeksi. Vakuuttamislain mukaan X ei ole enää Suomessa asuva, mutta eläketukea voidaan eläketukilain 20 §:n nojalla maksaa vielä vuoden ajan.

Esimerkki 3: Eläketuen saaja Y muuttaa Thaimaahan kolmeksi vuodeksi. Eläketuki lakkautetaan muutosta seuraavan kuukauden alusta, koska muutto on pysyvä.

1.14.2 Pyynnöstä lakkauttaminen

Eläketuki voidaan etuudensaajan pyynnöstä lakkauttaa myöntämisaikankohdasta, kun

- eläkepäätös ei ole vielä lainvoimainen tai
- eläkettä ei ole vielä maksettu, vaikka päätös on lainvoimainen.

Lakkautuspyyntö tulee yleensä tehdä kirjallisesti. Jos eläketukea ei ole vielä maksettu, voit selvissä tapauksissa lakkauttaa sen myös suullisen pyynnön perusteella. Kirjaa tällöin yhteydenotto Oiwaan ja tee Toimeksianto-työ.

Jos etuudensaajalla on edunvalvoja tai voimassa on edunvalvontavaltuus, et voi tehdä lakkautusta ilman etuudensaajan laillisen edustajan suostumusta.

Toimenpiteet, kun eläketukea ei ole maksettu

Jos päätös on jo annettu, mutta etuutta ei ole vielä maksettu, pyydä Maksujenhallintaryhmää estämään etuuden maksaminen tekemällä toimeksiantotyö Maksujenhallintaryhmän työjonoon (kts. Oiwa-prosessiohje etuuksille). Tarvittaessa kiirehdi työtä tai ole yhteydessä Maksujenhallintaryhmään. Rekisteröi lakkautusratkaisu etuuden myöntöajankohdalle (HYL OIK -ratkaisu).

Anna asiakkaalle päätös, jossa kerrot, että annettu päätös on hänen pyynnöstään oikaistu myöntö-ajankohdasta lukien.

Lue lisää Tekninen ohje -Eläketuen lakkautus

Lue lisää RAKE-ohje Maksamisen estäminen ja sen jälkeinen ratkaisu.

Toimenpiteet, kun eläketukea on maksettu

Voit lakkauttaa etuuden takautuen sen myöntöajankohdasta lukien. Keskeytä tällöin etuuden maksaminen väliaikaisella päätöksellä seuraavan säännöllisen maksun ajasta. Pyydä keskeytyspäätöksessä etuudensaajaa palauttamaan saamansa maksut Kelan tilille FI69 5000 0110 0248 24. Ilmoita odotettavissa olevasta palautuksesta tekemällä toimeksiantotyö Palautusten käsittelytiimin Etuuspalautukset –työjonoon (tarkenteella ”Selvitettävä asia” ja tarkenteen lisätiedoilla ”Palautus”). Pyydä työn kommentissa palauttamaan työ, kun pyydetyt maksut on kirjattu palautuneiksi.

Kun maksetut etuuserät on palautettu, anna tuensaajalle lopullinen päätös, jossa kerrotaan, että annettu päätös on hänen pyynnöstään oikaistu myöntöajankohdasta lukien. Rekisteröi lakkautus-ratkaisu etuuden myöntöajankohdalle (HYL OIK -ratkaisu).

Menettelystä, kun hakemusta ei vielä ole ratkaistu, Lue lisää [Hakemuksen peruminen](#).

Maksussa olevan eläketuen lakkauttaminen

Jos päätös on jo lainvoimainen, eläketukea ei yleensä voida lakkauttaa etuudensaajan pyynnöstä.

Kuitenkin eläketuki voidaan lakkauttaa, kun lakkautettavan eläketuen tilalle myönnetään toinen, määrältään suurempi Kelan etuus.

Maksussa olevan eläketuen voit kuitenkin lakkauttaa erityisestä syystä. Erityisenä syynä voidaan pitää sitä, että etuudensaaja menettäisi suuremman muualta maksettavan etuuden. Verotuksen vaikutusta ei pidetä erityisenä syynä.

Toimenpiteet samat kuin edellä, kun eläketukea on maksettu.

1.15 Liikamaksu

Eläketuen liikamaksu syntyy takautuvan ratkaisun yhteydessä.

Liikamaksu voidaan saada tietyissä tilanteissa kokonaan tai osittain regressiperintänä.

1.15.1 Takaisinperintä

Kaikille etuuksille yhteinen Takaisinperintä-ohje.

1.15.2 Regressimenettely

Eläketuen liikamaksu voidaan periä takaisin suoraan sellaisesta Kelan, työeläkelaitoksen, vakuutusyhtiön tai muun laitoksen maksamasta eläkkeestä tai korvauksesta, joka

- estää eläketuen saamisen (ETL 1531/2016 3 §)

- vähentää eläketuen määrää (ETL 1531/2016 4 §)

Liikamaksu voidaan periä takaisin regressimenettelyllä ainoastaan samalle ajalle myönnetystä eläkkeestä tai korvauksesta.

Eläketuen liikamaksu voidaan periä regressimenettelyllä takaisin, kun

- estävästä tai vähentävästä eläkkeestä tai korvauksesta on valitus vireillä (ETL 1531/2016 12 § 1 ja mom.).
- estävä tai vähentävä eläke tai korvaus myönnetään tai sitä korotetaan takautuen (ETL 1531/2016 13 § 1 mom.)
- työeläkelain mukaista muutoksenhaun perusteella myönnettyä kuntoutustukea jatketaan (ETL 1531/2016 12 § 1 mom.)
- kansaneläkelain mukaista kuntoutustukea jatketaan (ETL 1531/2016 13 § 1 mom.)

1.15.2.1 Estävästä ja vähentävästä etuudesta valitus vireillä

Regressimenettelyn tarkoitus on turvata eläketuensaajan toimeentulo muutoksenhakuajalta. Regressimenettelyä käytetään, kun

- eläketuen estävästä tai eläketukea vähentävästä eläkkeestä tai korvauksesta on valitus vireillä tai
- koskee sekä Kelan että muiden laitosten eläkkeitä ja korvauksia

Esimerkki

Jos Kelan työkyvyttömyyseläke on hylätty ja siitä on valitus vireillä, eläketuki voidaan myöntää ja periä takaisin työkyvyttömyyseläkkeestä, jos Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta myöntää työkyvyttömyyseläkkeen.

- työeläkelaitos jatkaa muutoksenhaun perusteella myönnettyä kuntoutustukea.

Menettelyä ei käytetä, jos eläketuen myöntämisellä ei ole henkilölle taloudellista merkitystä.

Toimenpiteet vakuutuspiirissä

Myönnä eläketuki väliaikaisella päätöksellä. Lähetä ennakoilmoitus eläketuen regressistä muulle laitokselle asiakaskirjeellä (YHV48). Lähetä ilmoitus sille laitokselle, jonka eläke- tai korvauspäätöksestä on haettu muutosta ja myös seurannaislaitokselle. Ilmoitus on tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen tai korvauksen maksupäivää.

Luo Oiwaan Seurantatyö ja kirjoita kommentiksi, minkä laitosten eläkkeestä tai korvauksesta liikamaksu halutaan periä. Liitä ennakoilmoituskirje työhön ja siirrä työjonolle Eteläinen vakuutuspiiri/Regressit 38000.

Toimenpiteet Eteläisessä vakuutuspiirissä

Vahvista väliaikainen eläketukipäätös sen jälkeen, kun valituksen johdosta annettu eläke- tai korvauspäätös on lainvoimainen.

Anna väliaikainen eläketukipäätös kunkin päätöksen tultua, jos muutoksenhakuasteet antavat päätökset eri aikoina. Anna lopullinen vahvistuspäätös vasta, kun kaikista valituksista on annettu lainvoimaiset päätökset. Jos ratkaisussa syntyy liikamaksua, älä tee liikamaksuista vielä takaisinperintäratkaisua. Lähetä perimisilmoitus (YHV50) kullekin laitokselle erikseen, jos liikamaksua peritään usealta eri laitokselta. Jos liikamaksua ei synny, ilmoita laitokselle, että regressivaatimus raukeaa (kirje YHV49).

Jos liikamaksua ei saada perittyä kokonaan eläkkeen tai korvauksen maksajalta regressimenettelyllä, peri jäljellä oleva liikamaksu eläketuensaajalta itseltään normaalia takaisinperintämenettelyä käyttäen. Kuule asiakasta liikamaksusta ja tee takaisinperintäratkaisu.

Jos työeläkelaitos on valituksen vireillä ollessa myöntänyt eläkkeen väliaikaisella päätöksellä tai esimerkiksi tapaturmaeläkkeestä on annettu ennakkopäätös, tarkista eläketuki väliaikaisella päätöksellä. Anna lopullinen päätös, kun muun laitoksen eläkettä tai korvausta koskevasta valituksesta on annettu lainvoimainen päätös. Lähetä perimisilmoitus eläkkeen tai korvauksen maksajalle.

Työeläkevalituksen regressin prosessikuvaus

1.15.2.2 Kela myöntää tai korottaa takautuen estävän tai vähentävän etuuden

---

Eläketuen liikamaksu voidaan periä regressimenettelyllä samalle ajalle myönnettävästä

- kansaneläkkeestä,
- takuueläkkeestä,
- sairauspäivärahasta,
- kuntoutusrahasta.

Nämä etuudet estävät eläketuen saamisen.

Lisäksi eläketuki voidaan periä samalle ajalle myönnettävästä perhe-eläkkeestä (alkueläke ja lesken jatkoeläke). Perhe-eläke vähentää eläketuen määrää.

Regressimenettelyä käytetään, kun

- Kela myöntää eläketuensaajalle takautuvasti edellä mainitun estävän tai vähentävän etuuden tai Kela korottaa vähentävää etuutta takautuvasti tai
- Kela myöntää kuntoutustuelle jatkoa.

Toimenpiteet, kun eläketuen liikamaksu peritään estävästä etuudesta

Kun eläketuen liikamaksu peritään samalle ajalle myönnettävästä kansaneläkkeestä, takuueläkkeestä, sairauspäivärahasta tai kuntoutusrahasta, **eläketuen lakkautusratkaisu tehdään ennen estävän etuuden myöntämistä tai korottamista. Ratkaisut tehdään samana päivänä, jotta asiakas saa päätökset yhtä aikaa.**

Poista eläketukipäätöksestä liikamaksun takaisinperinnästä kertova fraasi TPA30 ja lisää fraasi TPA39. Tällöin päätöksessä kerrotaan, että eläketuen liikamaksu peritään takaisin samalle ajalle myönnettävästä Kelan etuudesta (eläke, sairauspäivä- tai

kuntoutusraha) ja jos koko liikamaksua ei saada tällä tavoin perittyä, loppuosa voidaan periä asiakkaalta itseltään.

Älä tee liikamaksuista vielä takaisinperintäratkaisua, vaan vie maksuvaatimus (Regressi/eläketuki, ETL 12 §, 13 §) estävään etuuteen, josta eläketuen liikamaksu peritään.

Laita liikamaksusta syntynyt Liikamaksutyö odottamaan regressin toteutumista. Luo eläketukeen Seuranta (Regressi) – työ ja laita se odottamaan regressipalautuksia.

Kun estävä etuus myönnetään, siitä kuitataan maksuvaatimuksella samalta ajalta syntynyt eläketuen liikamaksu. Palautusten käsittelytiimi kirjaa regressipalautukset eläketuen maksutietoihin sekä tiedot niistä Seurantatyön kommenttiin ja vapauttaa työn vakuutuspiirin työhön. Sulje työ, kun kaikki regressipalautukset on saatu. Jos liikamaksua ei saada perittyä kokonaan regressimenettelyllä, peri jäljellä oleva liikamaksu eläketuensaajalta itseltään normaalia takaisinperintämenettelyä käyttäen.

Lue lisää Eläketuensaajalle myönnetään estävä tai vähentävä etuus .

Toimenpiteet, kun eläketuen liikamaksu peritään vähentävästä etuudesta

Kun eläketuen liikamaksu peritään samalle ajalle myönnettävästä perhe-eläkkeestä, **eläketuki- ja perhe-eläkeratkaisut on tehtävä samana päivänä. Eteläinen vakuutuspiiri** myöntää ensin perhe-eläkkeen ja tarkistaa eläketuen tämän jälkeen. Tarkistuksessa perhe-eläke otetaan ohjelmallisesti huomioon vähentävänä etuutena.

Poista eläketukipäätöksestä liikamaksun takaisinperinnästä kertova fraasi TPA30 ja lisää fraasi TPA40. Tällöin päätöksessä kerrotaan, että eläketuen liikamaksu peritään takaisin samalle ajalle myönnettävästä perhe-eläkkeestä ja jos koko liikamaksua ei saada tällä tavoin perittyä, loppuosa voidaan periä asiakkaalta itseltään.

Älä tee liikamaksuista vielä takaisinperintäratkaisua, vaan laita liikamaksusta syntynyt Liikamaksutyö odottamaan regressin toteutumista. Luo eläketukeen Seuranta (Regressi) – työ ja laita se odottamaan regressipalautuksia.

Poista varmennus perhe-eläkeratkaisusta, vie OTV-maksuvaatimus, ja varmenna ratkaisu uudelleen. Ratkaisussa kuitataan eläketuen liikamaksu perhe-eläkkeen myöntöajalta ja kuittaaminen kerrotaan perhe-eläkepäätöksessä.

Palautusten käsittelytiimi kirjaa regressipalautukset eläketuen maksutietoihin sekä tiedot niistä Seurantatyön kommenttiin ja vapauttaa työn vakuutuspiirin työhön. Sulje työ, kun kaikki regressipalautukset on saatu. Jos liikamaksua ei saada perittyä kokonaan regressimenettelyllä, peri jäljellä oleva liikamaksu eläketuensaajalta itseltään normaalia takaisinperintämenettelyä käyttäen.

1.15.2.3 Muu laitos myöntää tai korottaa takautuen estävän tai vähentävän etuuden

---

Eläketuen liikamaksu voidaan periä regressimenettelyllä suoraan muulta laitokselta, jos se

- myöntää eläketuensaajalle takautuvasti
- eläketuen estävän etuuden (ETL 1531/2016 3 §) tai
- eläketuen määrää vähentävän etuuden (ETL 1531/2016 4 §)

- korottaa takautuvasti vähentävää etuutta tai
- myöntää oikaisupäätöksen jälkeen kuntoutustuelle jatkoa.

Ennakkoilmoitus

Jos eläketuen saaja hakee Kelan kautta muun laitoksen eläkettä, hakemuksen vastaanottava vakuutuspiiri lähettää laitokselle ennakkoilmoituksen eläketuen regressiperinnästä (YHV48). Vakuutuspiiri luo eläketuki-etuudelle Seuranta (Regressi) - työn, liittää siihen YHV48-kirjeen ja siirtää työn Eteläinen vakuutuspiiriin (Regressit 38000 – työjono). Jos eläketuessa on kv-kytkös, vakuutuspiiri siirtää seurantatyön KV-keskukseen (Kansaneläke /Suomessa asuva - työjono).

Jos eläketuensaaja jättää Kelaan kansaneläke- /takuueläkehakemuksen, kotivakuutuspiiri tai TK-ratkaisukeskus (jos kyse työkyvyttömyyseläkkeestä) tarkistaa, onko asiakas hakenut eläkettä myös muulta laitokselta. Jos on hakenut, lähettää laitokselle ennakkoilmoituksen eläketuen regressiperinnästä (YHV48) ja tekee muut edellä mainitut toimenpiteet. Lisäksi

kotivakuutuspiiri

- siirtää kansaneläkkeen/takuueläkkeen hakemustyöt joko Eteläiseen vakuutuspiiriin (Kansaneläkkeet 38000 / Takuueläke 38000 – työjono) tai KV-keskukseen (Kansaneläke/Suomessa asuva / tai Takuueläke– työjono) odottamaan muun laitoksen ratkaisua

TK-ratkaisukeskus

- myönnettyään oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen siirtää hakemustyöt Eteläiseen vakuutuspiiriin (Kansaneläkkeet 38000 - / Takuueläke 38000 - työjono) tai KV-keskukseen (Kansaneläke /Suomessa asuva - / Takuueläke -työjono).

Toimenpiteet Eteläisessä vakuutuspiirissä tai KV-keskuksessa

Kun tieto muun laitoksen etuuden myöntämisestä tai korottamisesta on saatu, tarkista tai lakkauta eläketuki. Älä tee eläketuen liikamaksuista vielä takaisinperintäratkaisua. Lähetä perimisilmoitus (YHV50) muulle laitoksella. Jos liikamaksua peritään usealta eri laitokselta, lähetä perimisilmoitus kullekin laitokselle erikseen. Luo Seuranta (Regressi) -työ, jos sitä ei ole jo luotu, liitä perimisilmoitukset työhön ja aseta työ odottamaan muun laitoksen regressipalautuksia.

Palautusten käsittelytiimi kirjaa muun laitoksen maksamat regressipalautukset eläketuen maksutietoihin sekä tiedot niistä Seurantatyön kommenttiin ja vapauttaa työn vakuutuspiiriin tai KV-keskuksen työjonoon. Sulje työ, kun kaikki regressipalautukset muilta laitoksilta on saatu.

Jos eläketuen liikamaksua ei saada perittyä kokonaan muun laitoksen etuudesta regressimenettelyllä, peri jäljellä oleva liikamaksu eläketuensaajalta itseltään normaalia takaisinperintämenettelyä käyttäen.

Lue lisää

Työeläkkeen tarkistus- ja oikaisuregressin prosessikuvaus ja

Eläketuensaajalle myönnetään estävä tai vähentävä etuus .

Eläketuki / työperhe-eläke tai vastaava SOLITA-etuus

Jos eläketuensaajan puoliso kuolee ja eläketuen saajalla voi olla oikeus työperhe-eläkkeeseen tai vastaavaan SOLITA-etuuteen, vakuutuspiiri toimii Työperhe-

eläkeprosessissa kuvatulla tavalla pyytäänsä eläketukihakemuksen ja sekä perhe-eläkehakemuksen.

Lue lisää

Työperhe-eläkeregressin prosessi.

1.16 Etuusväärinkäytös

Etuuden väärinkäytöksellä tarkoitetaan etuuden hakijan tai saajan tahallista ja tarkoituksellista menettelyä, jolla hän pyrkii saamaan etuutta perusteetta tai määrältään liian suurena.

Etuuskohtaiset väärinkäytösten tunnusmerkit on koottu Etuuksien väärinkäytösten tunnusmerkkejä -taulukkoon.

Lue lisää väärinkäytösepäilyn tunnistamisesta

Lue lisää etuusväärinkäytöksistä

Lue lisää etuusväärinkäytösprosessista

1.17 Muutoksenhaku

Kaikille etuuksille yhteinen Muutoksenhaku-ohje.